

KOMUNITNÍ PLÁN

ROZVOJE SOCIÁLNÍCH
A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB
STATUTÁRNÍHO MĚSTA
OPAVY NA OBDOBÍ

2008 – 2010

„Tato akce je spolufinancována Evropskou unií a Moravskoslezským krajem.“

KOMUNITNÍ PLÁN

ROZVOJE SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH
SLUŽEB STATUTÁRNÍHO MĚSTA OPAVY
NA OBDOBÍ

2008 – 2010

„Všude tam, kde lze žít, lze žít dobře.“

Marcus Aurelius

Vážení přátelé,

dostává se vám do rukou 1. vydání Komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb Statutárního města Opavy na období 2008 – 2010. Na zpracování tohoto významného dokumentu se podílelo více než sto zástupců poskytovatelů sociálních služeb, uživatelů a odborníků z řad významných veřejných institucí působících na území města.

Tento materiál dává ucelený přehled o stavu sociálních a souvisejících služeb ve městě Opavě a jeho městských částech, reaguje na nabídky poskytovatelů a vyjadřuje potřeby uživatelů. Jedná se o začátek nepřetržitého procesu, jehož cílem je postupné nastavení mechanismů a podmínek pro koordinaci služeb, zajištění jejich kvality a sledování jejich efektivity.

Věříme, že tento komunitní plán přispěje k dalšímu rozvoji sociálních a souvisejících služeb v Opavě tak, aby lépe vyhovovaly občanům města a zároveň poukazovaly na jejich potřeby.

Velmi si vážíme obětavé práce všech, kteří pracují v těchto službách a jakýmkoliv způsobem pomáhají nemocným a potřebným. Naše poděkování patří všem, kteří se podíleli na vytvoření Komunitního plánu rozvoje sociálních a souvisejících služeb Statutárního města Opavy na období 2008 – 2010.

Mgr. Jaroslav Horák
náměstek primátora

Ing. Jindřiška Těžká
vedoucí odboru sociálních věcí

Koordinační skupina KP města Opava.

Město Opava, odbor sociálních věcí, ve spolupráci s dalšími odbory Magistrátu města Opavy.

Za aktivní spolupráce odborníků a zástupců veřejnosti z jednotlivých pracovních skupin za oblasti péče o děti a rodinu, péče o osoby se specifickými sociálními problémy, péče o osoby se zdravotními problémy, péče o národnostní menšiny, péče o seniory.

Za aktivní spolupráce komise Rady Statutárního města Opavy pro komunitní plán, Úřadu práce Opava a dalších významných institucí.

Ve spolupráci s Krajským úřadem Moravskoslezského kraje.

Ve spolupráci se skupinami uživatelů (mimo jednání pracovních skupin).

Komunitní plán rozvoje sociálních a souvisejících služeb Statutárního města Opavy na období 2008 – 2010 najdete na webových stránkách: <http://www.opava-city.cz/komunitni-planovani/>

A/	ZÁKLADNÍ INFORMACE O KOMUNITNÍM PLÁNU, PROCES KONZULTACÍ, MONITOROVÁNÍ A VYHODNOCOVÁNÍ	8
B/	ORGANIZAČNÍ SCHÉMA KP	11
C/	PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ	12
1/	Rozvoj sociálních a souvisejících služeb: Koordinační skupina	12
1.1.	Cíl Zajištění koordinace rozvoje sociálních a souvisejících služeb	15
1.1.1.	Udržení a rozvoj organizační struktury v procesu komunitního plánování v Opavě	
1.1.2.	Zpracování priorit vznikajících v rámci komunitního plánování do strategických dokumentů města Opavy	
1.1.3.	Zajištění zpracování realizačních plánů	
1.2.	Cíl Udržení a podpora rozvoje kvality a informovanosti o sociálních a souvisejících službách	17
1.2.1.	Zajištění informovanosti poskytovatelů, veřejnosti a dalších subjektů o nabízených sociálních a souvisejících službách a finančních zdrojích	
1.2.2.	Zajištění průběžného sběru dat od uživatelů, poskytovatelů sociálních služeb a dalších zainteresovaných institucí a organizací	
1.2.3.	Podpora iniciace projektů a podávání žádostí o finanční zdroje, zejména ze strukturálních fondů EU	
1.2.4.	Návrh objektivních kritérií pro posuzování a hodnocení projektů v rámci dotačního řízení z rozpočtu města	
1.2.5.	Podpora zvyšování úrovně vzdělávání poskytovatelů a kvality v sociálních službách	
1.3.	Cíl Bydlení a zaměstnávání	20
1.3.1.	Prevence ztráty bydlení	
1.3.2.	Zajišťování malometrážních, nízkonákladových bytů pro sociálněpotřebné a zdravotně znevýhodněné s doprovodným sociálním programem	
1.3.3.	Podpora aktivit zaměřených na zvýšení zaměstnanosti pro osoby znevýhodněné na trhu práce	
2/	Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o děti a rodinu.....	24
2.1.	Rozvoj individuální práce s rodinou a dětmi, mládeží	29
2.1.1	Rozvoj služeb sociální asistence pro sociálně či jiným způsobem znevýhodněné rodiny s dětmi a mládeží do 26 let	
2.1.2.	Rozvoj služeb osobní asistence pro rodiny se zdravotně znevýhodněnými dětmi, mládeží do 26 let	
2.1.3.	Podpora mediačních služeb s návazností na terapeutické služby poskytovatelů	
2.1.4.	Rozvoj odlehčovací péče – rozvoj denních stacionářů a denních center	
2.1.5.	Podpora vrstevnických, dobrovolnických, podpůrných programů	
2.2.	Rozvoj sociální prevence pro rodiny s dětmi, mládeží	32
2.2.1.	Sociálně znevýhodněné děti a mládež do 26 let a jejich rodiny – propagace a podpora existujících kvalitních služeb	
2.2.2.	Zdravotně znevýhodněné děti a mládež do 26 let a jejich rodiny – propagace a podpora existujících kvalitních služeb s důrazem na ranou péči	
2.2.3	Primární prevence dětí, rodičů s dětmi a rodičovských vztahů s důrazem na tradiční rodinné hodnoty – propagace a podpora existujících kvalitních služeb	
2.2.4.	Rozvoj a podpora psychologického a sociálně – právního poradenství pro rodiny s dětmi	
2.2.5.	Podpora interdisciplinární spolupráce a přístupu k řešení případů domácího násilí	
2.3.	Vytvořit a zajistit systematický přístup k řešení přechodného a následného bydlení rodin s dětmi/samoživitelů/dětí v krizi	36
2.3.1.	Rozvoj a podpora krizového bydlení pro děti a rodiče	
3/	Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se specifickými sociálními problémy	38
3.1.	Zajištění bydlení pro osoby v krizi	43
3.1.1.	Udržení stávajících azylových služeb a rozšíření nouzového ubytování pro osoby v krizové životní situaci se zajištěním sociální práce	
3.1.2.	Zajištění navazujících bytů se sociálním programem (charakteru Domu na půl cesty) a související sociální práce – tzv.startovací byty	

3.2. Služby sociální prevence	46
3.2.1. Streetworker a podpora programu minimalizace zdravotních a sociálních dopadů užívání drog	
3.2.2. Podpora, udržení a rozvoj krizové a telefonické krizové intervence	
3.2.3. Podpora programů snižování rizika recidivy pachatelů trestné činnosti pro mládež a dospělé – probační resocializační programy, psychologické poradenské programy, socioterapeutické programy	
3.2.4. Podpora rozvoje občanského poradenství	
3.3. Rozvoj možností zaměstnávání pro dlouhodobě nezaměstnané	51
3.3.1. Využití programů aktivní politiky zaměstnanosti (veřejně prospěšné práce) a další možnosti dle Zákona o zaměstnanosti	
4/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se zdravotními problémy	52
4.1. Terénní služby	57
4.1.1. Udržení a rozvoj terénní práce	
4.2. Podpora uplatnění dospělých osob se zdravotním znevýhodněním na trhu práce	58
4.2.1. Udržení a rozvoj pracovní a sociální rehabilitace	
4.2.2. Rozvoj podporovaného a chráněného zaměstnávání	
4.3. Podpora při získání a udržení nezávislého bydlení	60
4.3.1. Chráněné bydlení, podporované bydlení	
4.3.2. Zkvalitnění péče v pobytových zařízeních	
4.4. Zajištění psychosociální péče	62
4.4.1. Zajištění psychoterapeutických programů pro osoby v psychosociální krizi	
4.4.2. Podpora poradenských služeb pro osoby se zdravotním postižením	
4.4.3. Rozvoj sociálně aktivizačních služeb a svépomocných aktivit pro osoby se zdravotním postižením i seniory	
5/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o národnostní menšiny	66
5.1. Rozvoj péče o národnostní menšiny	69
5.1.1. Rozvoj a podpora terénní práce	
5.1.2. Rozvoj vzdělávacích a výchovných činností pro romské děti	
5.1.3. Rozšíření možností bydlení pro romské rodiny s dětmi	
6/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o seniory	72
6.1. Rozvoj terénních služeb	77
6.1.1. Pečovatelská služba a monitoring poptávky	
6.2. Rozvoj ambulantních služeb	78
6.2.1. Rozšíření péče ve stávajícím stacionáři	
6.2.2. Zřízení nového denního stacionáře	
6.2.3. Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů důchodců	
6.3. Rozvoj pobytových služeb	80
6.3.1. Zřízení lůžek pro přechodný pobyt seniorů (odlehčovací služba)	
6.3.2. Zkvalitnění ubytování a péče v domovech pro seniory	
6.3.3. Rozvoj dobrovolnické činnosti v pobytových službách	
6.3.4. Zabezpečení seniorů bez přístřeší	
D/ SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	84

A/ ZÁKLADNÍ INFORMACE O KOMUNITNÍM PLÁNU

Komunitní plán pro období roků 2008, 2009 a 2010 je dokumentem města Opavy, který v sobě shrnuje odborné názory a požadavky poskytovatelů služeb, názory a zpětné vazby uživatelů služeb a statistická či sociologická data týkající se sociální oblasti.

Komunitní plán bude napomáhat k rozvoji sociálních a souvisejících služeb tak, aby lépe vyhovovaly občanům města a citlivěji reagovaly na jejich potřeby. Navrhuje konkrétní priority za dané oblasti péče na období příštích tří let a způsoby jejich řešení.

Komunitní plán vznikl od září 2006 do listopadu 2007.

Pro financování procesů komunitního plánování byly zajištěny finanční prostředky prostřednictvím projektové žádosti nejprve z Programu rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji v roce 2006, následně z programu Společného regionálního operačního programu (3.2). Komunitní plán byl tedy vytvářen za finanční podpory Evropské unie, Moravskoslezského kraje a Statutárního města Opavy. Garantem procesů komunitního plánování byla vedoucí odboru sociálních věcí v úzké spolupráci s koordinační skupinou KP. Poradenství a supervize byla zajišťována Centrem komunitní práce Ústí nad Labem.

Návrh komunitního plánu byl diskutován v procesu konzultací, v jehož průběhu bylo zaevidováno 29 připomínek, z nichž 22 bylo zapracováno do finální verze komunitního plánu.

Pro realizaci opatření v komunitním plánu budou využívány finance z různých finančních zdrojů. A to jednak ze strukturálních fondů Evropské unie, ministerstev České republiky, z Moravskoslezského kraje, z rozpočtu Statutárního města Opavy, Úřadu práce, nadačních fondů, příspěvků uživatelů, darů a z vlastní hospodářské činnosti subjektů.

Komunitní plán je navázán na další strategické dokumenty, především na Strategický plán ekonomického a územního rozvoje Statutárního města Opavy na roky 2007-2020, Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji na roky 2008-2009.

Struktura materiálu Komunitní plán:

A/ Základní informace o Komunitním plánu, proces konzultací, monitorování a vyhodnocování

B/ Organizační schéma KP

C/ Přehled jednotlivých cílů a opatření

1/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb: Koordinační skupina

2/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o děti a rodinu

3/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se specifickými sociálními problémy

4/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se zdravotními problémy

5/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o národnostní menšiny

6/ Rozvoj sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o seniory

D/ Seznam použitých zkratk

Proces konzultací

Celý proces konzultací byl veden písemnou formou. Pro proces konzultací byl zpracován připomínkový formulář. Formuláře, schránka a Návrh 1. komunitního plánu byly k dispozici na 9 veřejných místech (např. Městské informační centrum, Úřad práce, Slezská univerzita, Knihovna Petra Bezruče apod.) a v elektronické podobě na webových stránkách www.opava-city.cz/komunitni-planovani/. Také existovala možnost osobní konzultace či dotazování ohledně Návrhu 1. komunitního plánu jednak na odboru sociálních věcí, ale i na jednáních každé pracovní skupiny KP.

Všechny připomínky byly zaevidovány v „knize připomínek“, která je k dispozici na odboru sociálních věcí u koordinátora KP, ve které je uvedeno, jak byly zpracovány jednotlivé připomínky.

Proces konzultací Návrhu 1. komunitního plánu byl veden koordinační skupinou KP a vedením Statutárního města Opavy. Připomínky byly shromažďovány na odboru sociálních věcí.

Proces konzultací byl zahájen veřejným projednáváním Návrhu 1. komunitního plánu dne 17. září 2007. Na této akci vedoucí odboru sociálních věcí a jednotliví manažeři pracovních skupin představili návrhy cílů a opatření za jednotlivé oblasti sociální pomoci a péče. Jednotlivé prezentace a zápis z veřejného projednávání je umístěn na webových stránkách www.opava-city.cz/komunitni-planovani/. V místním tisku bylo vydáno několik článků ohledně výzvy k účasti občanů na procesu konzultací.

Proces konzultací probíhal od 17. 9. 2007 do 30. 11. 2007.

Všechny došlé připomínky byly projednávány v jednotlivých pracovních skupinách a na koordinační skupině. S připomínkami byli seznámeni členové komise Rady SMO pro komunitní plán.

Charakter a počet zaevidovaných připomínek:

Připomínky byly rozděleny na:

- připomínky, které navrhují dílčí změnu opatření v komunitním plánu
projednávají: pracovní skupiny
- připomínky zásadního charakteru, které navrhují zrušení opatření nebo navrhují nové opatření nebo změnu cíle
projednává: koordinační skupina
- připomínky, které nelze akceptovat pro zapracování – případně navržen způsob předání kompetentním odborům, či institucím
projednává: koordinační skupina

V rámci procesu konzultací bylo zaevidováno celkem **29 připomínek**, z toho:

- 8 připomínek z pracovních skupin KP
 - 5 připomínek od zástupců státních a samosprávních institucí
 - 16 připomínek od veřejnosti (studenti, občané)
- Do komunitního plánu bylo zapracováno celkem 22 připomínek.
Do komunitního plánu nebylo zapracováno celkem 7 připomínek.

Stanoviska vyplývající z procesu konzultací dle skladby a počtu připomínek za jednotlivé oblasti:

Proces konzultací 1. komunitního plánu v oblasti **péče o děti a rodinu**

Celkem bylo zaevidováno 7 připomínek, z toho:
do komunitního plánu bylo zapracováno celkem 6 připomínek.
do komunitního plánu nebylo zapracováno celkem 1 připomínka.

Proces konzultací 1. komunitního plánu v oblasti **péče o osoby se specifickými sociálními problémy**

Celkem bylo zaevidováno 3 připomínky, z toho:
do komunitního plánu byly zapracovány celkem 3 připomínky.
do komunitního plánu nebylo zapracováno celkem 0 připomínek.

Proces konzultací 1. komunitního plánu v oblasti **péče o osoby se zdravotními problémy**

Celkem bylo zaevidováno 5 připomínek, z toho:
do komunitního plánu byly zapracovány celkem 3 připomínky.
do komunitního plánu nebyly zapracovány celkem 2 připomínky.

Proces konzultací 1. komunitního plánu v oblasti **péče o národnostní menšiny**

Celkem byla zaevidována 1 připomínka, z toho:
do komunitního plánu byla zapracována celkem 1 připomínka.
do komunitního plánu nebylo zapracováno celkem 0 připomínek.

Proces konzultací 1. komunitního plánu v oblasti **péče o seniory**

Celkem bylo zaevidováno 10 připomínek, z toho:
do komunitního plánu bylo zapracováno celkem 7 připomínek.
do komunitního plánu nebyly zapracovány celkem 3 připomínky.

Proces konzultací 1. komunitního plánu v oblasti **koordinační skupiny**

Celkem byly zaevidovány 3 připomínky, z toho:
do komunitního plánu byly zapracovány celkem 2 připomínky.
do komunitního plánu nebyla zapracována celkem 1 připomínka.

Monitorování a vyhodnocování

Tabulky pro plánování a hodnocení 1. komunitního plánu:

Hodnocení (revize 1. KP)

Cíle a Opatření v oblasti
(textová část)

Cíl: název cíle

Opatření: název opatření

1. Partneři, se kterými je uzavřena v rámci projektu partnerská smlouva a podílí se na řešení projektu (jmenovitě):

- A) státní správa
- B) samospráva
- C) neziskové organizace
- D) zahraniční partneři
- E) ostatní

2. Proces vedoucí k dosažení opatření:

- A) počet předložených projektových záměrů projektů
- B) počet předložených projektů
- C) počet přijatých – realizovaných projektů
- D) počet inovativních, rozvojových projektů
- E) počet nově vzniklých služeb

3. Finanční zdroje (jmenovitě, u plateb uživatelů a vlastních zdrojů volte ano nebo ne):

- A) samospráva
- B) státní správa
- C) nadace
- D) zahraniční zdroje
- E) programy EU
- F) platby uživatelů
- G) vlastní zdroje

4. Popište výstupy za vykazované období:

- A) počet proškolených osob
- B) počet klientů
- C) počet nových pracovních míst
- D) vznik webových stránek ano ne
- E) počet vzdělávacích modulů
- F) počet nových programů (služeb)
- G) počet nových svépomocných skupin uživatelů
- H) počet mediálních výstupů
- I) počet konferencí
- J) počet přednášek, seminářů
- K) jiné

Podařilo se naplnit opatření: ano ne

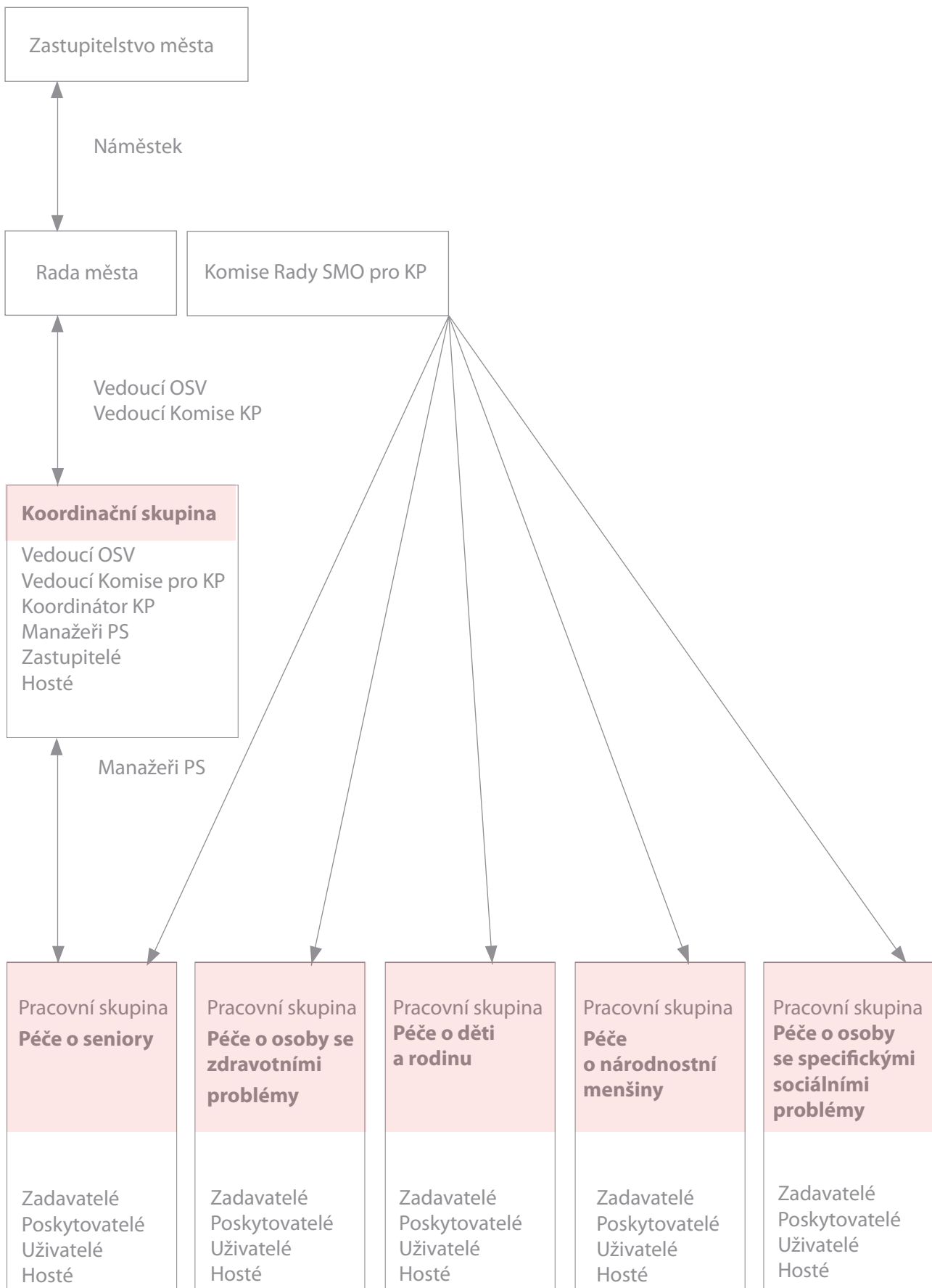
v případě, že ne, uveďte důvody:

(takto rozpracovat všechna opatření)

Vypracoval:

Finanční část									
Aktivity a finanční zajištění jednotlivých cílů a opatření v období KP 2008 – 2010									
Cíl a opatření 1. KP	Název projektu, programu, služby	Název organizace	prům. počet uživatelů	rozpočet města	ostatní zdroje ČR (Úřad práce, MPSV, Kraje)	jiné zdroje (zahraniční, nadace, klienti)	programy EU	celkem	míra plnění*
Cíl 1, Opatření 1.1									
Cíl 2, Opatření 2.1									
Cíl 2, Opatření 2.2									
Cíl 3, Opatření 3.1									
Cíl 3, Opatření 3.2									
Cíl 3, Opatření 3.3									
Finanční zajištění plnění cílů a opatření celkem									

* Uveďte jednu z následujících možností: nere realizováno, splněno, vznik nové služby, vznik nové organizace, udržení stávající služby, zánik služby

C/ PŘEHLED JEDNOTLIVÝCH CÍLŮ A OPATŘENÍ

1/ ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB: KOORDINAČNÍ SKUPINA

Obsah:

- Popis koordinační skupiny
- Přehled členů koordinační skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu
- Vybraná vstupní data
- SWOT analýza
- Společné cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb:

1.1. Cíl Zajištění koordinace rozvoje sociálních a souvisejících služeb

1.2. Cíl Udržení a podpora rozvoje kvality a informovanosti o sociálních a souvisejících službách

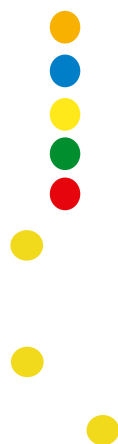
1.3. Cíl Bydlení a zaměstnávání

Popis koordinační skupiny

KS je dle organizační struktury Komunitního plánování v Opavě řídicí skupinou, která sdružuje garanta KP, koordinátora KP, manažery pracovních skupin, politické zástupce města – např. členy Komise rady SMO pro komunitní plán. Hlavním úkolem skupiny je řešení sociální problematiky, která se prolíná všemi pracovními skupinami KP.

Přehled členů koordinační skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu

	Příjmení a jméno	Organizace	E-mail
1.	Bartoš Tomáš	Domov – penzion pro důchodce, manažer pracovní skupiny Péče o seniory	domov.penzion.opava@seznam.cz
2.	Bogdány Věra	OSV MMO, asistentka KP	vera.bogdany@opava-city.cz
3.	Gelnarová Kateřina	OSV MMO, koordinátorka KP	katerina.gelnarova@opava-city.cz
4.	Hanuš Jan	Zastupitel SMO, místopředseda Komise rady SMO pro komunitní plán	hanus@charitaopava.cz
5.	Klíčová Vladimíra	Fond ohrožených dětí, manažerka pracovní skupiny Péče o děti a rodinu v 2006	vladimira.klicova@fod.cz
6.	Komárková Michaela	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR – klub Světluška, manažerka pracovní skupiny Péče o děti a rodinu v 2007	klubsvetluskaopava@email.cz
7.	Nyklová Alena	Krizové a kontaktní centrum „Pod Sluneč- níkem“, manažerka pracovní skupiny Péče o osoby se specifickými sociálními problé- my v 2006	
8.	Strossová Ivana	Fokus – Opava, manažerka pracovní skupiny Péče o osoby se zdravotními problémy	fokusopava@seznam.cz
9.	Štenclová Pavla	Zastupitelka SMO, předsedkyně Komise rady SMO pro komunitní plán	p.stenclova@centrum.cz
10.	Těžká Jindřiška	OSV MMO, garant KP	jindriska.tezka@opava-city.cz
11.	Večerková (Smékalová) Petra	Eurotopia Opava, o.p.s., manažerka pracovní skupiny Péče o národnostní menšiny	opava@eurotopia.cz
12.	Žáčková Jana	Slezská univerzita v Opavě, manažerka pracovní skupiny Péče o osoby se specifickými sociálními problémy v 2007	jana.zackova@fpf.slu.cz

Vybraná vstupní data

Opava je podle zákona 128/2000 Sb., o obcích statutárním městem, celková rozloha činí 9 061 ha. Území je členěno do 8 městských částí: Komárov, Malé Hoštice, Milostovice, Podvihov, Suché Lazce, Vávrovice, Vlaštovičky, Zlatníky. Zbylou část území Statutárního města Opavy tvoří tyto části města: Opava – Město, Opava – Předměstí, Jaktař, Kateřinky u Opavy, Kylešovice.

Počet obyvatel města Opava k 31. 12. 2005 byl 59 426.

Tabulka – Počet obyvatel a věkové složení

Počet obyvatel					
	Počet bydlících obyvatel k 31. 12. 2005	Počet obyvatel ve věku			
		0-14 let	15-59 let	60-64 let	65 a více let
Celkem	59 426	8 575	39 268	3 316	8 267
Muži	28 601	4 399	19 547	1 485	3 170
Ženy	30 825	4 176	19 721	1 831	5 097

Zdroj: ČSÚ

Nezaměstnanost v roce 2005 ve Statutárním městě Opava

Míra registrované nezaměstnanosti	11,39 %
-----------------------------------	---------

Zdroj: RIS

Uchazeči o práci – počet										
	uchazeči o práci	OZP	mladistvých	věk 17 let a méně	věk 18-24 let	věk 50 let a více	absolventi	Základní vzdělání	vyučení	s maturitou
Celkem	3 591	405	34	33	713	854	299	945	1 439	911
Muži	1 808	228	17	17	394	480	146	479	785	405
Ženy	1 783	177	17	16	319	374	153	466	654	506

Zdroj: RIS

Uchazeči o práci – počet				
	evidence nad 6 měsíců	evidence nad 12 měsíců	mladiství nad 6 měsíců	absolventi nad 6 měsíců
Celkem	2 112	1 492	13	53
Muži	1 008	745	6	21
Ženy	1 104	747	7	32

Zdroj: RIS

K 31. 10. 2007 bylo na ÚP v Opavě z obcí na pověřeném území evidováno 4079 nezaměstnaných osob, z toho 1841 evidovaných déle než 12 měsíců. V samotném městě Opava je to pak 2515 osob, dlouhodobě evidovaných nad 12 měsíců však 1180 osob.

Tabulka: Souhrnný přehled údajů v sociální oblasti za rok 2006

Název oblasti	Počet uživatelů	Počet zařízení	Počet zaměstnanců	Počet dobrovolníků	Celkové náklady (v tis. Kč)
Péče o seniory	901	9	239	15	69 674
Péče o děti a rodinu	4 732	18	223	105	65 152
Péče o osoby se zdravotními problémy	6 373	21	313	47	82 408
Péče o osoby se specifickými sociálními problémy	2 091	9	56	19	12 146
Péče o národnostní menšiny	315 ¹	6	7 ²	0 ³	2 500 ⁴
Celkem	14 412	63 ⁵	838	186	231 880

¹ Počet uživatelů je uveden pouze za dvě zařízení, ostatní zařízení jsou zahrnuta v oblasti Péče o děti a rodinu

² Počet zaměstnanců je uveden pouze za dvě zařízení, ostatní zařízení jsou zahrnuta v oblasti Péče o děti a rodinu

³ Počet dobrovolníků je uveden pouze za dvě zařízení, ostatní zařízení jsou zahrnuta v oblasti Péče o děti a rodinu

⁴ Celkové náklady jsou uvedeny pouze za jedno zařízení, ostatní zařízení jsou zahrnuta v oblasti Péče o děti a rodinu

⁵ Tento údaj neodpovídá skutečnému celkovému počtu zařízení (některá zařízení poskytují sociální služby ve více oblastech) – některé organizace provozují více zařízení

Potřeby uživatelů sociálních služeb

Potřeby uživatelů se dají rozředit do několika typů:

- Materiální, kde jde především o sociální dávky, příspěvky, bydlení, jídlo, oblečení pro děti. V této kategorii je rovněž zastoupena potřeba po odborné radě. Uživatelé si často stěžují, že odpovědné osoby jim neposkytují adekvátní informace a rady. Další potřeby se zaměřily na úpravu MHD pro osoby se zdravotním postižením a bezbariérovost města včetně kvalitního povrchu nebo vodicích pásů pro nevidomé a slabozraké.
- Příležitosti, kam patří zejména nabídka pracovních příležitostí pro sociálně slabé občany s možností vhodné dopravy.
- Sociální, zejména se jedná o potřeby v rovině komunitních a volnočasových aktivit včetně potřeby pomoci zbavit osoby sociální izolace a zvýšit proaktivitu a zájem.
- Eticko-osobnostní, jde zejména o silnou potřebu po přijetí osobnosti uživatele a jeho specifické situace ze strany sociálních pracovníků a dalších odborníků v pomáhajících profesích. Jde o základní potřebu nutnou pro další spolupráci s poskytovateli. Jde zejména v opodstatněných případech o nutnost přechodu od paternalistického přístupu směrem k partnerství. Jen materiální pomoc nestačí.

Výstupy analýzy nepoukazují pouze na potřeby uživatelů v sociálních službách, ale také na nutnost doplnění kompetencí poskytovatelů sociálních služeb v oblastech zvládnání a řešení konfliktů, vytváření a vylepšování mezilidských vztahů, soucitu, taktu a citlivosti, přímocharosti a otevřenosti.

Zdroj: Krohe, P. a kol.: *Analýza potřeb poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb ve Statutárním městě Opava, SMO, Opava, 2006.*

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Existence řady organizací ve městě poskytujících základní sociální služby a zavádění standardů kvality Komunitní plánování Osvědčený systém financování sociálních služeb dle vykázaných úkonů u některého typu služby 	<ol style="list-style-type: none"> Nevyvážená skladba různorodých typů péče (nedostatek terénních sociálních služeb, odlehčovacích služeb, intervenčních služeb apod.) Nedostatečná informovanost o sociálních službách a návazných službách péče Nedostatečná meziresortní spolupráce Nejistota ve financování sociálních služeb na období delší než 1 rok
Příležitosti	Ohrožení
<ol style="list-style-type: none"> Komunitní plánování Spolupráce s poskytovateli při rozvoji a využití sociálních služeb (včetně přeshraniční spolupráce) Zákon o sociálních službách Partnerství se soukromými subjekty v sociální oblasti Možnosti vnějších finančních zdrojů a uplatnění rozvojových záměrů Koordinace monitoringu a vyhodnocování stavu na trhu práce, trhu sociálních služeb apod. 	<ol style="list-style-type: none"> Často měnící se legislativa

Společné cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb:

Název cíle:	1.1. Zajištění koordinace rozvoje sociálních a souvisejících služeb
Krátký popis cíle:	Podpora komunitního plánování ze strany města Opavy a umožnění rozšíření a upevnění organizační struktury KP; vytvoření a uplatnění koncepce monitorování a vyhodnocování naplánovaných aktivit v rámci Komunitního plánu.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	1.1.1. Udržení a rozvoj organizační struktury v procesu komunitního plánování v Opavě 1.1.2. Zapracování priorit vznikajících v rámci komunitního plánování do strategických dokumentů města Opavy 1.1.3. Zajištění zpracování realizačních plánů

Název opatření:	1.1.1. Udržení a rozvoj organizační struktury v procesu komunitního plánování v Opavě
Charakteristika opatření:	Udržení a rozvíjení efektivního fungování vytvořené organizační struktury KP. Zlepšení systému komunikace mezi jednotlivými subjekty v rámci KP. Podpora vzájemného setkávání a návaznosti služeb sociální péče.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zajištění finančních zdrojů na komunitní plánování; - udržení kvalifikovaných odborníků; - zajištění průběžného vzdělávání vedení projektu KP; - zlepšení vzájemné informovanosti aktérů KP prostřednictvím pravidelných setkávání; - podpora návaznosti služeb sociální péče; - napojení organizační struktury na ostatní existující odborné skupiny působící v Opavě;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - systematická spolupráce a komunikace města, poskytovatelů a uživatelů sociální péče; - společný postup a řešení problémových oblastí v sociální péči
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	800 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	EU, MSK, SMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	80 členů různých subjektů v KP
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	SMO, koordinační skupina; Komise rady SMO pro komunitní plán a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne

Název Opatření:	1.1.2. Zapracování priorit vznikajících v rámci komunitního plánování do strategických dokumentů města Opavy
Charakteristika opatření:	Samotný komunitní plán a jeho výstupy či data je potřeba propojit s ostatními strategickými dokumenty města Opavy (Územní plán, Strategický plán rozvoje města atd.). Případně je možné předat podněty vzniklé v rámci komunitního plánování v Opavě, které přesahují oblastí komunitního plánu, do kompetence příslušných odvětvových odborů Magistrátu města Opavy apod.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zapojení aktivních aktérů KP (např. členů koordinační skupiny) do různých pracovních či odborných skupin při vytváření strategických materiálů města Opavy; - vytvořit systém předávání informací a podnětů ke strategickým materiálům;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - informovanost města o skutečných potřebách v oblasti sociální péče; - sladění priorit v různých dokumentech; - zajištění kvalifikovaných odborníků do různých pracovních či poradních skupin;

Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	bez finančních nákladů
Předpokládané finanční zdroje:	//
Předpokládané počty uživatelů:	//
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	SMO, koordinační skupina, Komise rady SMO pro komunitní plán, členové pracovních skupin a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název opatření:	1.1.3 Zajištění zpracování realizačních plánů
Charakteristika opatření:	Komunitní plán poskytuje přehled o prioritách na období 2008-2010 a naznačení způsobu jejich řešení. Avšak pro konkrétní realizaci každého opatření je zapotřebí podrobněji rozpracovat tyto informace do podoby realizačních plánů na každý rok, aby byly známy a naplánovány přesné postupy či harmonogram činností nejen pro účel realizace, ale i monitorování plnění naplánovaných opatření. Vytvoření nástroje pro vyhodnocení realizace opatření.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - metodické vedení realizátorů či partnerů dílčích opatření manažery PS; - vypracování přesného harmonogramu naplánovaných opatření na období 1 roku; - průběžné mapování finančních zdrojů; - zpracování projektů a zajištění jejich podávání; - každoroční vyhodnocení a monitorování plnění opatření; - v případě více partnerů opatření – vyjednávání rolí a odpovědností každého partnera; - zpracování dalšího komunitního plánu;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - realizace opatření v Komunitním plánu; - mapování a zajišťování finančních zdrojů; - vyhodnocování činností realizátorů opatření v komunitním plánu
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Náklady zahrnuty v opatření 1.1.1.
Předpokládané finanční zdroje:	Zdroje zahrnuty v opatření 1.1.1.
Předpokládané počty uživatelů:	Přibližně 40 projektů na vnější finanční zdroje za období platnosti KP
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	SMO, členové pracovních skupin (realizátoři opatření)
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název cíle:	1.2. Udržení a podpora rozvoje kvality a informovanosti o sociálních a souvisejících službách
Krátký popis cíle:	Návrh informační kampaně o KP a sociálních a souvisejících službách; šíření informací o dostupných finančních zdrojích, motivace k čerpání z vnějších finančních zdrojů; podpora rozvoje kvality potřebných sociálních a souvisejících služeb a zavádění standardů kvality sociálních služeb.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	1.2.1. Zajištění informovanosti poskytovatelů, veřejnosti a dalších subjektů o nabízených sociálních a souvisejících službách a finančních zdrojích 1.2.2. Zajištění průběžného sběru dat od uživatelů, poskytovatelů sociálních služeb a dalších zainteresovaných institucí a organizací 1.2.3. Podpora iniciace projektů a podávání žádostí o finanční zdroje zejména ze strukturálních fondů EU 1.2.4. Návrh objektivních kritérií pro posuzování a hodnocení projektů v rámci dotačního řízení z rozpočtu města 1.2.5. Podpora zvyšování úrovně vzdělávání poskytovatelů a kvality v sociálních službách
Název opatření:	1.2.1. Zajištění informovanosti poskytovatelů, veřejnosti a dalších subjektů o nabízených sociálních a souvisejících službách a finančních zdrojích
Charakteristika opatření:	Podpora šíření informací mezi městem Opava a poskytovateli sociálních služeb i mezi poskytovateli a uživateli navzájem. Průběžné mapování a sdílení informací o finančních zdrojích.
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - podpora vzájemných setkávání; - systém vytváření partnerství; - publikace informací na webových stránkách města Opavy a médiích – oslovení, navázání kontaktů, informování o tématech, pravidelné publikace v Hlásce a odborných časopisech; - propagace služeb sociální péče prostřednictvím stručných letáček malého formátu a vhodná distribuce (např. do čekáren a ordinací lékařů, nemocnic a lékáren); - vydávání Katalogu sociálních služeb a dalších propagačních materiálů; - pořádání akcí: např. Den sociálních služeb, Den národnostních menšin (např. výstava), Mezinárodní den Romů; Mezinárodní den seniorů, Dny zdraví, Den dětí atd.); - prezentace výsledků práce organizací při jednáních Zastupitelstva města Opavy (např. formou informačních panelů); - exkurze do organizací (exkurze pro zastupitele, veřejnost, jiné poskytovatele apod.), dny otevřených dveří; - natočení filmového spotu; - propagace komplexní nabídky přednášek, seminářů, workshopů – prostřednictvím přímé práce s cílovými skupinami (např. volnočasové aktivity, programy na školách); - pořádání odborných diskuzí a seminářů, např. formou kulatého stolu na odborná témata; - součástí odborného vzdělávání – prezentace práce jednotlivých organizací v praxi (exkurze);
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - návaznost služeb sociální péče; - větší čerpání financí z vnějších finančních zdrojů; - zlepšení informovanosti veřejnosti o problematice, které jim umožní objektivní přehled o nabízených službách, otevření dialogu a návrhů možných řešení, zlepšení předpokladů znevýhodněných občanů k sociální integraci - zvýšení informovanosti, navázání či prohloubení spolupráce mezi SMO, státními i nestátními institucemi, Hospodářskou komorou Opava, zaměstnavateli i drobnými živnostníky atd.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	250 000 Kč/rok

Předpokládané finanční zdroje:	SMO, MSK, MPSV, EU a další
Předpokládané počty uživatelů:	občané města
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	SMO; OSV MMO; koordinační a pracovní skupiny KP; média a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název Opatření:	1.2.2. Zajištění průběžného sběru dat od uživatelů, poskytovatelů sociálních a souvisejících služeb a dalších zainteresovaných institucí a organizací
Charakteristika opatření:	Průběžné zjišťování dat zejména z důvodu ověření potřebnosti a účelnosti plánovaných aktivit, pro zajištění nabídky služeb, které by odpovídaly potřebám a přáním uživatelů;
Díčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zadávání analýz; - zjišťování existujících statistik; - zajištění financí na analýzy; - shromáždění realizovaných analýz různých organizací, VŠ, VOŠ apod.; - sladění dat z výstupů pracovních skupin (výkaznictví – počty uživatelů, kontaktů apod.); - propojení s univerzitami, vyššími odbornými školami při zadávání závěrečných prací pro účely sběru dat;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - sladění poskytovaných služeb dle potřeb uživatelů; - kvalita komunitního plánu
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	100 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	SMO, MSK, EU a další
Předpokládané počty uživatelů:	Dle zadání analýz
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	Poskytovatelé; SMO; ČSÚ; uživatelé a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne

Název Opatření:	1.2.3. Podpora iniciace projektů a podávání žádostí o finanční zdroje zejména ze strukturálních fondů EU
Charakteristika opatření:	Motivace poskytovatelů sociálních služeb a dalších subjektů k čerpání vnějších finančních zdrojů, především z EU fondů v novém programovacím období 2007-2013. Podpora rozvojových projektů. Snaha o zapojení členů komunitního plánování do objektivního hodnocení projektů.
Díčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zavedení Programu iniciace projektů města Opavy – finanční podpora a podpora vytváření partnerství mezi organizacemi na rozsáhlejších projektech; - publicita programu mezi potenciálními žadateli; - metodická podpora podávání projektů; - informování o konkrétních výzvách na dotační programy; - pořádání či informování o nabídce školících seminářů na téma čerpání EU fondů;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - plnění priorit komunitního plánu a dalších priorit města Opavy; - podpora čerpání z vnějších zdrojů; - zvýšení kvality sociálních služeb;

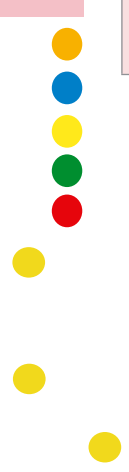
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	500 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	Statutární město Opava
Předpokládané počty uživatelů:	8-10 žadatelů/rok
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	SMO, Komise rady SMO pro komunitní plán, koordinační skupina a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název Opatření:	1.2.4. Návrh objektivních kritérií pro posuzování a hodnocení projektů v rámci dotačního řízení z rozpočtu města
Charakteristika opatření:	Jsou vypracovány Zásady pro poskytování městských grantů a účelových dotací z rozpočtu města, nicméně je potřeba upravit objektivní kritéria pro posuzování, výběr projektů a rovněž pro zařazení projektů do skupiny víceletých účelových dotací. Netýká se Programu iniciace projektů.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - získání informací o dalších systémech posuzování a výběru projektů; - účast koordinační skupiny na jednání Komise rady SMO pro komunitní plán ohledně rozhodování výběru projektů; - zajištění spolupráce s ostatními komisemi rady SMO; - návrh objektivních kritérií v dotačních řízeních města; - garance města pro víceleté přímé dotace v rozpočtu;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - stabilizace potřebných sociálních služeb; - pružnost a průhlednost dotačního, grantového systému;
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	//
Předpokládané finanční zdroje:	//
Předpokládané počty uživatelů:	členové odborných skupin KP
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	SMO, Komise rady SMO pro komunitní plán ve spolupráci s ostatními komisemi rady, koordinační skupina
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne:

Název Opatření:	1.2.5. Podpora zvyšování úrovně vzdělávání poskytovatelů a kvality v sociálních službách
Charakteristika opatření:	Pro aktivní podporu poskytovatelů sociálních služeb musí být zajištěno jejich další vzdělávání, poskytnutí metodického vedení a supervize. Udržení a další rozvoj odborných kompetencí je nutným předpokladem pro efektivní výkon práce sociálního pracovníka. Zajištění supervize je třeba chápat především jako ochranu pracovníka před syndromem vyhoření, přičemž v souvislosti s výkonem této práce se jedná o velmi reálné ohrožení. Je potřeba podpořit zavádění standardů kvality do praxe sociálních institucí nejen s ohledem na nový zákon (zákon č.108/2006 Sb.), řada institucí je na tuto situaci připravena, přesto bude jistě potřeba podpořit vzdělávání, konzultace a supervize.

Dílčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - přibližné mapování nabídek podle zaměření a dosaženého vzdělání; - spolupráce při iniciování nabídek dalšího vzdělávání podle potřeb zúčastněných organizací po jejich domluvě a jeho pořádání v rámci KP – přibližně 5 seminářů/rok; - nabídka informací a zpětných vazeb na školení a kurzy; - informace o rekvalifikačních kurzech pro sociální pracovníky a pracovníky v sociálních službách; - nabídka konzultací a spolupráce mezi jednotlivými zadavateli; - hledání zdrojů pro úhradu nákladů spojených se vzděláváním; - průzkum spokojenosti uživatelů sociálních služeb; - vzdělávání, koncepční, koordinační a metodické vedení a supervize poskytovatelů;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - zkvalitnění vzdělání a práce zaměstnanců; - prevence vyhoření; - motivace k práci; - zvýšení kvalifikační úrovně zaměstnanců sociálních služeb; - tvorba a zavádění standardů kvality do praxe; - zkvalitnění a optimalizace sociálních služeb; - spokojení uživatelé
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Bude stanoveno na základě zpracovaných projektových záměrů
Předpokládané finanční zdroje:	Vlastní zdroje poskytovatelů, SMO, MŠMT, EU, MSK a další
Předpokládané počty uživatelů:	75 účastníků/rok
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	Všichni zúčastnění + vzdělávací agentury, oslovená odborná veřejnost, jednotlivé instituce, (příp. finanční spoluúčast zaměstnanců na vzdělávání) a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název cíle:	1.3. Bydlení a zaměstnávání
Krátký popis cíle:	Je potřeba zajistit základní potřeby obyvatel – bydlení a zaměstnání, především otázka bydlení pro sociálně a zdravotně znevýhodněné je významná v lokalitě Opavy.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<p>1.3.1. Prevence ztráty bydlení</p> <p>1.3.2. Zajišťování malometrážních, nízkonákladových bytů pro sociálně potřebné a zdravotně znevýhodněné s doprovodným sociálním programem</p> <p>1.3.3. Podpora aktivit zaměřených na zvýšení zaměstnanosti pro osoby znevýhodněné na trhu práce</p>

Název opatření:	1.3.1. Prevence ztráty bydlení
Charakteristika opatření:	Vytvoření systému včasného zachycení občanů, kterým hrozí ztráta bydlení z důvodu neplacení nájemného a služeb souvisejících s bydlením; zabránit růstu dluhu na nájemném a službách souvisejících s bydlením; docílit splácení dlužného nájemného; zabránit sociálnímu propadu občanů a ztráty jejich bydlení. Tyto činnosti budou zejména zajišťovat terénní pracovníci na odboru sociálních věcí formou aktivizačních plánů a motivačních programů – v rámci pomoci v hmotné nouzi – v případě poskytování příspěvku na živobytí déle než 6 měsíců a další terénní pracovníci v ostatních organizacích věnujících se této problematice.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - sestavení odborného týmu a koordinace činnosti; - opatření začlenit do systému prevence ve městě; - téma pro grantový systém; - vytvoření systému předávání informací a komunikace, monitoringu; - společného řešení složitých případů zejména prostřednictvím terénních služeb; - poskytování základního i odborného poradenství ohroženým skupinám
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - menší počet občanů ztratí bydlení z důvodu neplacení nájemného a služeb; - snížení závislosti města na ubytovnách hotelového typu – uživatelé ubytoven jsou zde obvykle z důvodu neplacení nájemného; - efektivnější využití sociálních dávek; - občané a jejich rodiny nebudou vytrženi ze svého přirozeného prostředí; - prevence kriminality
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	náklady na zajištění jednání odborného týmu – administrativní náklady, občerstvení : 2 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	SMO, MSK a další
Předpokládané počty uživatelů:	Není možné relevantně určit.
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	MMO – odbor majetku, OSV MMO– terénní pracovníci, Fond ohrožených dětí, Charita Opava, Armáda spásy ČR, Elim Opava, Integra Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název opatření:	1.3.2. Zajišťování malometrážních, nízkonákladových bytů pro sociálně potřebné a zdravotně znevýhodněné s doprovodným sociálním programem
Charakteristika opatření:	Toto opatření úzce navazuje na předcházející opatření – 1.3.1, ve kterém je řešená problematika předcházení ztráty bydlení. Existuje však široká skupina osob ve složité životní situaci, která nemá zajištěné bydlení dlouhodobějšího charakteru. Tuto situaci je možné řešit jednak zajištěním krizového bydlení pro osoby v akutní situaci a zajištěním přechodného bydlení na období 1 roku, které se co nejvíce blíží nájemnímu bydlení se specifickými podmínkami, a to osobám, které prokázaly zájem a schopnost řešit vlastní situaci s pomocí terénní péče (formou podporovaného bydlení). Tato potřeba se prolíná všemi pracovními skupinami a jejich cílovými skupinami – celková odhadovaná potřeba u osob, u kterých se může (i nemusí) objevit potřeba nízkonákladového bytu s terénní péčí je až 7000 sociálně potřebných/60 000 obyvatel a 345 osob pro účely krizového (azylového) bydlení/na 60 000 obyvatel dle statistik (normativů) uváděných v kapitolách týkajících se pracovních skupin. Do této celkové potřeby je nemožné počítat osoby, které mají zajištěné vlastní bydlení a mají fungující rodiny (nelze přesně ověřit), které jim pomáhají a také osoby, které již mají zajištěnou pomoc v oblasti bydlení prostřednictvím existujících sociálních služeb.
Dílčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - rozpracování konkrétního plánu a podnětů k řešení bytové otázky pro sociálně potřebné a zdravotně znevýhodněné, následné rozdělení kompetencí; - vydefinování objektivních kritérií pro přidělování bytů do správy poskytovatelům sociálních služeb a kritérií pro následné přidělování bytů jednotlivým uživatelům (sociální nouze, počet dětí,...); - podrobné mapování bytového fondu (zkušenosti realitních kanceláří, volné prostory v Opavě); - možnost využití objektů v majetku města Opavy – ul. Jateční, Dukelské kasárny atd.) pro rozvoj nouzového bydlení (tzv. startovacích bytů) – do 2010 min. nových 20 bytů; - zajištění terénní péče o uživatele bytů;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření podmínek pro osoby ve složité bytové situaci a podpora jejich vlastní aktivity k řešení své životní situace; - motivace a podpora uživatele ke změně života; - vytvoření prostředí minimalizací působení negativních jevů (např. na děti)
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Dle počtu a umístění bytů;
Předpokládané finanční zdroje:	SMO, EU, MSK, MMR, MPSV, sponzoři, nájem – uživatelé
Předpokládané počty uživatelů:	Hrubý odhad 60 osob/období 2008-2010
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	SMO, Charita Opava, Fokus – Opava, Armáda spásy, Integra Opava; Eurotopia Opava; Fond ohrožených dětí; Středisko integrace menšin; Elim Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: rozšíření stávajících služeb

Název opatření:	1.3.3. Podpora aktivit zaměřených na zvýšení zaměstnanosti pro osoby znevýhodněné na trhu práce
Charakteristika opatření:	<p>K 31. 10. 2007 bylo na ÚP v Opavě z obcí na pověřeném území evidováno 4079 nezaměstnaných osob, z toho 1841 evidovaných déle než 12 měsíců. V samotném městě Opava je to pak 2515 osob, dlouhodobě evidovaných nad 12 měsíců však 1180 osob. I přes veškerá opatření je stále vysoký počet žadatelů o práci z marginalizovaných skupin, tzn. lidé se ZP, nízkým vzděláním, osoby starší 50-ti let a ženy s malými dětmi atd. Např. lidé se zdravotním postižením (ZP) jsou jednou z nejvíce ohrožených skupin a mají mnohem nižší šanci získat zaměstnání než občané s dobrým zdravotním stavem. V oblastech s vysokou nezaměstnaností, ke kterým MSK patří, se tento rozdíl propastně prohlubuje. Tito lidé mají nejen zdravotní postižení, ale jsou většinou i dlouhodobě nezaměstnaní, mají často nízkou kvalifikaci a nedostatek odborných dovedností, často trpí rodinnými a soc. problémy. Důsledkem zejména dlouhodobé nezaměstnanosti, zdravotních a osobních problémů bývá společenská izolace. Její oběti podléhají bezraději, depresím, mají nízké sebevědomí, ztratily pracovní návyky, nezvyšují si kvalifikaci. Dále tak klesá jejich šance na pracovní uplatnění i na zlepšení životní situace.</p>
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - podpora projektů na zvyšování zaměstnanosti např. prostřednictvím Programu iniciace projektů; - podpora pokračování projektu Prapoza a sdílení know how s jinými organizacemi; - zajištění pracovní praxe např. u poskytovatelů sociálních služeb (oblasti: administrativa, obchodnictví, pečovatelsví, sociální asistence, chráněných dílnách apod.); - sociální podpora: je poskytována všem praktikantům v individuální míře kvalifikovanými sociálními pracovníky, kteří praktikanta provázejí během celé praxe; - školení a poradenství (např. pracovní-právní minimum, komunikační dovednosti, počítačový kurz atd.); - ve spolupráci s jednotlivými „praktikanty“ probíhá i další aktivita nazvaná zprostředkování práce, v rámci které jsou informováni o případné možnosti pracovního uplatnění;
Předpokládané dopady opatření:	Informování potencionálních zaměstnavatelů, zvýšení možností pracovního uplatnění pro osoby z cílové skupiny, spolupráce „systému sociálních služeb“ a „systému zaměstnanosti“.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	dle počtu a typů projektů
Předpokládané finanční zdroje:	SMO, EU – ESF, ÚP, MSK, MPSV a další
Předpokládané počty uživatelů:	dle počtu a typů projektů
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	dle počtu a typů projektů
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

2/ ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB PRO CÍLOVOU SKUPINU: PÉČE O DĚTI A RODINU

Obsah:

- Popis cílové skupiny péče o děti a rodinu
- Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu
- Vybraná vstupní data
- SWOT analýza
- Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o děti a rodinu:

2.1. Cíl Rozvoj individuální práce s rodinou a dětmi, mládeží

2.2. Cíl Rozvoj sociální prevence pro rodiny s dětmi, mládeží

2.3. Cíl Vytvořit a zajistit systematický přístup k řešení přechodného a následného bydlení rodin s dětmi (samoživitelů), dětí v krizi

Popis cílové skupiny péče o děti a rodinu

Do cílové skupiny patří všechny rodiny se závislými dětmi (0-15 let) a mládeží (15-18 let) žijící trvale v Opavě (i neúplné rodiny), včetně dětí a mládeže žijící mimo rodinu. A to zejména rodiny sociálně potřebné a rodiny v obtížné životní situaci, jejichž fungování je výrazně narušeno a k zvládnutí této situace potřebují pomoc a nedokáží ji řešit vlastními silami (řešení složitých rozvodových situací, partnerských problémů apod.). Dále rodiny, které neplní či plní nežádoucím způsobem své základní funkce a ohrožují její členy, především vývoj dětí. Tato skupina bude dále řešit problematiku týraných, zneužívaných, zanedbávaných dětí, také problematiku dětí a mladistvých ohrožených sociálně-patologickými jevy (mladí bezdomovci, mládež provozující prostituci, děti na útěku z ústavních zařízení, děti z rodin, ve kterých se objevuje závislost na drogách či alkoholu).

Spadá sem skupina osob, jichž se dotýká problematika náhradní rodinné péče.

Do této skupiny patří také problematika dětí se zdravotními problémy či chronicky nemocných dětí a mládeže.

Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Barwenezik Pavel	zástupce uživatelů
2.	Dostál Stanislav	Centrum pro rodinu a sociální péči
3.	Dunděrová Martina	Středisko rané péče SPRP Ostrava
4.	Eleková Hana	Středisko výchovné péče
5.	Frélich Pavel	student
6.	Frydrychová Jana	Středisko integrace menšin
7.	Gebauerová Kateřina	Elim Opava
8.	Havlásková Kateřina	Areka Opava, manažerká skupiny (od 10/2007)
9.	Híreš Jan	Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy
10.	Hůlková Růžena	Armáda spásy – Dům pro matky s dětmi
11.	Chmelářová Jana	Eurotopia Opava
12.	Chudá Petra	Fond ohrožených dětí – Klokánek
13.	Jašková Jana	Obchodní akademie
14.	Jordánová Lucie	Fond ohrožených dětí
15.	Klíčová Vladimíra	Fond ohrožených dětí, manažerká skupiny (do 12/2006)
16.	Klímová Dana	Dětský domov Opava

17.	Komárková Michaela	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí v ČR – klub Světluška, manažerka skupiny (01 – 09/2007)
18.	Kotásková Zdeňka	Areka Opava
19.	Langrová Radka	Fond ohrožených dětí – Klokánek
20.	Lindovská Lenka	Středisko integrace menšin
21.	Mrůzková Dagmar	Klub přátel tělesně postižených dětí
22.	Muczková Božena	Poradna pro ženy a dívky
23.	Pavlíková Ivana	Slezská diakonie, Středisko Benjamín – poradna rané péče
24.	Polášková Dagmar	Magistrát města Opavy
25.	Polomíková Drahomíra	Magistrát města Opavy
26.	Schvan Ivo	Pedagogicko-psychologická poradna, Opava
27.	Szymiková Marie	Dětské centrum Čtyřlístek (dříve Kojenecký ústav s dětským domovem v Opavě)
28.	Šenková Alena	Magistrát města Opavy
29.	Ševčíková Bronislava	Eurotopia Opava
30.	Šmejkalová Miroslava	Elim Opava
31.	Tillová Regina	Elim Opava
32.	Vavrečková Jana	Slezská diakonie, Středisko Benjamín – poradna rané péče
33.	Vlčková Kamila	Magistrát města Opavy
34.	Závorka Hynek	Charita Opava – Mraveneček, denní stacionář pro děti a mládež s kombinovanými vadami

Vybraná vstupní data

Tabulka – Složení obyvatelstva města Opavy podle věku

	2003	2004	2005
Celkem 0 – 14	9 122	8 802	8 575
Muži 0 – 14	4 672	4 528	4 399
Ženy 0 – 14	4 450	4 274	4 176
Celkem 15 – 59	39 847	39 588	39 268
Muži 15 – 59	19 760	19 658	19 547
Ženy 15 – 59	20 087	19 930	19 721

Zdroj: ČSÚ

Tabulka: Dávky sociální péče pro rodiny s nezaopatřenými dětmi

Dávky sociální péče pro rodiny s nezaopatřenými dětmi	Počet příjemců dávek za rok 2006
Opakující se peněžitý příspěvek podmíněný sociální potřebností celkem	2518
Věcná pomoc	676
Příspěvek na výživu dítěte celkem	293

Zdroj: Roční výkaz o dávkách sociální péče pro občany ČR a zemí Evropské unie. OSV MMO, 2006.

Tabulka – Orientační údaje o výskytu potřeby sociálních služeb v oblasti péče o děti a rodinu

Sociální skupina na 1000 rodin na 10 tis.obyvatel			
Rodiny s dětmi (0-18 let), které potřebují sociálně právní ochranu nebo jiný druh sociální pomoci	U nichž vznikne v průběhu roku potřeba pomoci	50	80
	Které potřebují trvalou pozornost	175	270
Děti, které jsou ohrožené syndromem CAN (týrané a zneužívané děti)	U nichž vznikne v průběhu roku potřeba pomoci	Na 1000 dětí	20
		8	
	Které potřebují trvalou pozornost v důsledku CAN	140	340

Zdroj: Průša, L. a kol.: *Obce, města, regiony a sociální služby*. SOCIOKLUB, Praha 1997

Potřeby sociálně a zdravotně znevýhodněných dětí, mládeže a jejich rodin

Jde zejména o materiální, sociální a finanční podporu pro děti, mládež a jejich rodiče. Tato podpora má především zvýšit jejich začlenění do společnosti a zvýšit kvalitu sociálních dovedností. Problém bydlení byl zachycen v rozhovoru prakticky se všemi respondenty z okruhu sociálně slabých uživatelů. Všichni uživatelé zmiňovali buď absenci bytových příležitostí obecně, nebo diskriminaci při získávání bydlení, popřípadě pak vysoké nájemné, které nemohou zaplatit. V souvislosti s bytovými příležitostmi se objevovala průřezově cílová skupina rodičů s dětmi.

Zdroj: Krohe, P. a kol.: *Analýza potřeb poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb ve Statutárním městě Opava, SMO, Opava, 2006.*

Základní data o jednotlivých zařízeních v oblasti péče o děti a rodinu (tab.1) – údaje za rok 2006

zařízení / organizace oblasti pomoci	Pobytové služby				Terénní služby				Ambulantní služby				Charita Opava Mravenčák	
	Armáda spásy -Dům pro matky s dětmi	Fond ohrožených dětí – Klokánek – zařízení pro děti	Dětské cent- rum Čtyřlístek	Dětský domov Rybí trh	Sírúš, příspěvková organizace ⁶	FOD	Slezská dlako- nie, Středisko Benjamin – poradna rané péče	Středisko rané péče SPRP Ostrava	Centrum pro rodinu a sociální péči	Středisko výchovné péče	ELIM ⁷	EUROTOPIA Opava o.p.s. (klub Modrá kočka) ⁸		HOLOS o.s.
kapacita	12 matek 22 dětí	16	86 dětí	48	51	510	25	60 (Opava 5)	1000/rok	120/rok	400/ rok	200/rok	32	10
ústavní lůžka			55		46	0	0	-	0			0		0
neústavní lůžka	34		25			0	0	-	0			0		0
počet neopakujících se uživatelů čerpajících služby celkem	34	39	25	6 lůžek pro matky		0			600			200		0
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v ústavní péči						0			0			0		0
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v neústavní péči						0			0			0		0
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v neústavní péči						0			0			0		0
max. věkové složení uživatelů	děti do 15 let, matky bez omezení věku	0-18	0-18 let, nezletilé mat- ky, maminky s dětmi na záčviku nad 18 let, krizová lůžka pro děti i maminky s dětmi		3-26	0-neo- meze- ně	0-7 let (+čle- nové rodiny)	0-7 let (+čle- nové rodiny)	1-75 let	Dětem do konce střed- ního vzdělání 0-18/19 let	5-15 let (+rodíče)	6-72		3-26 let
Ženy – dívky muži – chlapci	12				28 23				50:50		Ženy, dívky, muži, chlapci			
počet zaměstnanců	5	22	48	39	41	5 (4,1 úv)	2	6	2	2(SVP)	8	6	0	11
odborný per- sonál	5	19		26	30	5	2		0	2	5	4	0	
provazní per- sonál	0	3		13	11	0	0		2	0	3	2	0	
Dobrovol- níci	1			0		2	0		40	0	30	0	7	
rozpočet v (tisících Kč)	1 700	6 051	25 000		14 000	900	725,4	1648 Opava (165)			2 743	996,4		2 295
počet z toho státní dotace	459	392	8		8 940	380	490				1 484	749		0
investice	0	0	900		0	0	0				0	0		0

⁶ Tyto údaje se vyskytují i v tab. osoby se zdrav. problémy

⁷ Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o osoby se spec. soc. problémy

⁸ Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o osoby se spec. soc. problémy a v tab. péče o národnostní menšiny

Základní data o jednotlivých zařízeních v oblasti péče o děti a rodinu (tab. II) – údaje za rok 2006

zařízení / organizace oblasti pomoci		Ambulantní služby			
		Pedagog. -psychol. poradna	Poradna pro rodinu, manžel. a mezilid. vztahy	Speciál. pedagog. centrum Srdce ⁹	Klub přátel těles. post. dětí
kapacita	max. počet uživatelů v zaří- zení / členská základna	2 600	760	383	140
ústavní lůžka			0		0
neústavní lůžka			0		0
počet neopakujících se uživatelů čerpajících služby celkem		1 850	167	3441 činností / rok	140
počet opakujících se uživa- telů čerpajících služby v ústavní péči	lůžkové		0		0
	nelůžkové		0		0
počet opakujících se uživa- telů čerpajících služby v neústavní péči	lůžkové		0		0
	nelůžkové		0		140
věkové složení uživatelů	max. věkové složení	3-21	Bez omezení	3-26	3 – neomezeně
ženy – dívky muži – chlapci			60% žen 40% muži		
počet zaměstnanců	celkem	17	2	6,3	1
	odborný per- sonál	15	2		1
	provozní per- sonál	2	0,2		0
	dobrovolníci	0	0		25
rozpočet v (tisících)	provozní roz- počet	7 099	1343,7		650
	z toho státní dotace		1 335,7		
	investice	0	0		0

⁹ Tyto údaje se vyskytují i v tab. osoby se zdrav. problémy

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
1. Lidský potenciál, osobní angažovanost 2. Velké zastoupení poskytovatelů 3. Zapojení do komunitního plánu, rychlý postup KP ve městě	1. FINANCE: nečerpání prostředků EU, zdroje financování – pro zaměstnance, financování, rozdílné podmínky ve financování 2. ASISTENCE: málo sociálních asistencí, osobních asistencí (služby pro ohrožené – 0 – 26 let) 3. BYDLENÍ: udržitelnost – stabilita, získání, prevence ztráty bydlení 4. OSVĚTA, PREVENCE 5. ODBORNÍCI: nedostatek speciálních pedagogů, psychologů
Příležitosti	Ohrožení
1. Fondy EU 2. Vzdělávání poskytovatelů; osvěta 3. Komunitní plán	1. Existenční problémy poskytovatelů 2. Ohrožení tradiční role rodiny 3. Bydlení; složitý systém pro uživatele

Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o děti a rodinu:

Název cíle:	2.1. Rozvoj individuální práce s rodinou a dětmi, mládeží
Krátký popis cíle:	Zabezpečení individuálního přístupu k uživateli různými druhy a typy služeb dle jeho aktuálních potřeb – sociální práce v terénu, sociálně-právní poradenství, rozvoj dobrovolnictví apod.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	2.1.1. Rozvoj služeb sociální asistence pro sociálně či jiným způsobem znevýhodněné rodiny s dětmi a mládeží do 26 let 2.1.2 Rozvoj služeb osobní asistence pro rodiny se zdravotně znevýhodněnými dětmi, mládeží do 26 let 2.1.3 Podpora mediačních služeb s návazností na terapeutické služby poskytovatelů 2.1.4 Rozvoj odlehčovací péče – rozvoj denních stacionářů a denních center 2.1.5 Podpora vrstevnických, dobrovolnických, podpůrných programů

Název opatření:	2.1.1 Rozvoj služeb sociální asistence pro sociálně či jiným způsobem znevýhodněné rodiny s dětmi a mládeží do 26 let
Charakteristika opatření:	Sociálně-právní poradenství, podpora terénní práce v rodinách, hmotná výpomoc, doprovod na úřady, zprostředkování informací, komunikace se školou, otázka bydlení – vyhledávání, udržování, podpora, spolupráce s dalšími organizacemi, asistence při styku s dítětem (rozvod). Chybí podpora náhradní rodinné péče, zejména pěstounské péče.
Dílicí aktivity	<ul style="list-style-type: none"> - posílení lidských zdrojů ve stávajících organizacích z řad dobrovolníků i stálých zaměstnanců (1 sociální asistent/10 rodin) min. o 3 plné úvazky sociálních asistentů; - iniciace nové organizace; - průběžné školení pracovníků; - spolupráce s oddělením sociální-právní ochrany dětí MMO; - multidisciplinární spolupráce formou tzv. případových konferencí
Předpokládané dopady opatření:	Podpora rodin se sociálním handicapem, zabránění sociální exkluzi rodin s dětmi, rozšíření informovanosti rodin o možnostech pomoci v oblasti sociálně právního poradenství, upevnění sociálních dovedností rodičů, menší počet dětí vyrůstajících mimo svou biologickou rodinu, popř. sociální péči, využití tzv. případových konferencí (jako metody multidisciplinární spolupráce a řešení situace ohrožených dětí a rodin).
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	3 500 000 Kč/rok (udržení stávající služby) 695 000 Kč (rozvoj služeb)
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, SMO, nadace např. Nadace Terezy Maxové, EU ESF a další
Předpokládané počty uživatelů:	95 rodin/rok
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	MMO – OSPOD, Charita Opava – Středisko vzájemné pomoci, Charita Opava – Občanská poradna, Fond ohrožených dětí, Středisko integrace menšin a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	udržení a rozvoj stávající služby

Název opatření:	2.1.2. Rozvoj služeb osobní asistence pro rodiny se zdravotně znevýhodněnými dětmi, mládeží do 26 let
Charakteristika opatření:	Terénní pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím – doprovod na úřady, k lékařům, pomoc při uplatňování práv, zájmů a osobních záležitostí.
Dílní aktivity:	1) zajištění 10 stálých osobních asistentů pro rodiny s dětmi se zdravotním postižením (1 asistent/1 rodina); 2) zajištění osobních asistentů na pobytové akce dle potřeby (1 akce/12 asistentů); 3) osobní asistence do MŠ, ZŠ, SŠ, volnočasové aktivity, pomoc v domácnosti – kamarád na odpoledne (dá se zprostředkovat z řad dobrovolníků) – (dle postižení průměr 1 asistent/3 děti); 4) rozvoj dopravní asistence – svoz a rozvoz do školních zařízení, denních center, stacionářů, volnočasové aktivity
Předpokládané dopady opatření:	Začlenění zdravotně znevýhodněných dětí a mládeže do 26 let nejen do školního kolektivu a vzdělávacího procesu, ale i do volnočasových aktivit.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb – 126 000 Kč/rok Rozvoj služeb: 2 500 000,- Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	Příspěvky uživatelů, MPSV, MZČR, MSK, dary fyzických a právnických osob, finanční zdroje z nadací a další
Předpokládané počty uživatelů:	ad 1) 10 rodin/rok ad 2) 12 uživatelů/pobytová akce ad 3) 5 uživatelů/rok
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	ARPZPD – klub Světluška, Klub přátel tělesně postižených dětí; Centrum pro rodinu a sociální péči a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano – zajištění stálých osobních asistentů Ne – zajištění osobních asistentů na pobytové akce

Název opatření:	2.1.3. Podpora mediačních služeb s návazností na terapeutické služby Poskytovatelů
Charakteristika opatření:	Jde o rozšíření poskytovaných sociálních služeb o službu mediace a jejím bezplatným poskytováním přispět k vytváření podmínek umožňujících začlenit skupiny ohrožené sociální exkluzí do společnosti a na trh práce. Tato služba navazuje také na terapeutické poradenství rodinám v obtížných životních situacích, kdy se tyto služby mohou také doplňovat. Mediace je alternativní metoda řešení konfliktů bez zásahu soudu. Mediátor je neutrální, nestranný a nezávislý odborník na efektivní vyjednávání, který napomáhá stranám konfliktu dospět k urovnání sporu a nalézt vzájemně přijatelné řešení dané situace. Zajišťuje v procesu vyjednávání rovnovážné postavení zúčastněných stran. Oblasti pro mediaci – zaměření zejména na rodinnou mediaci: - obnovení komunikace mezi vzájemně odcizenými manželi; - řešení sporů v rodině (při rozvodu, rozchodu rodičů a po něm, při rozhodování o péči dítěte, včetně dojednání podmínek styku dítěte s rodičem); - řešení generačních vztahů v rodině při výchově dítěte, - hledání platformy pro obnovení vzájemné komunikace mezi rodiči a dětmi nebo učiteli a dětmi (generační problémy v rodinách a ve školách); Pozn. Potřeba rozšíření služeb mediace se objevila i v návrzích řešení pracovní skupiny Péče o osoby se specifickými sociálními problémy opatření 3.2.4.

Dílčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - vytvoření mediačního centra či mediačních služeb (v provázanosti s terapeutickými službami); - spolupráce zřizovatele s dalšími odborníky (zejména psychology) z oblasti sociálně právní ochrany dětí; - zajištění kvalifikovaného mediátora/ů na specifické oblasti mediace, včetně zvyšování kvalifikace mediátorů; - dohodnutí zprostředkovatele externího mediátora i z jiného města či případně zajištění této služby u daných poskytovatelů; - zajištění financování služby; - podpora mediační služby v dalších poradenských zařízeních (např. v PPP a Poradně pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy);
Předpokládané dopady opatření:	Zdárné vyřešení sporů mimosoudní cestou, navázání komunikace mezi znesvářenými stranami a tím i zlepšení komunikace mezi nimi a představiteli institucí. Základním pozitivním dopadem dobře fungujícího mediačního centra by mělo být zlepšení situace nezletilých dětí z rodin postižených rozvratem rodiny.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	700 000 Kč/rok na provoz při počáteční realizaci
Předpokládané finanční zdroje:	EU, Nadace Terezy Maxové, MMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	40 rodin/rok
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	Fond ohrožených dětí, Areka Opava, Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano – Zavedení nové služby – rodinné mediace

Název opatření:	2.1.4. Rozvoj odlehčovací péče – rozvoj denních stacionářů a denních center
Charakteristika opatření:	Rozvoj odlehčovacích služeb zejména formou denních pobytových služeb – pomoc při osobní hygieně, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné a aktivizační činnosti – nácvik dovedností, zprostředkování kontaktu, sociálně-terapeutické činnosti, pomoc při uplatňování práv, zájmu. V Opavě se projevila neuspokojená potřeba rodičů 20 dětí s různými typy zdravotního postižení.
Dílčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - rozvoj denního centra a stacionářů pro děti a mládež se zdravotním postižením, - respitní péče krátkodobá – možnost poskytnutí respitní péče v rodinách nebo v zařízeních denních center a stacionářů na dobu nezbytně nutnou; - pobytové respitní aktivity, víkendové a týdenní pobyty;
Předpokládané dopady opatření:	Pomoc při těžké životní situaci v péči o dítě se zdravotním postižením, umožnění rodinám odlehčení v péči; individuální rozvoj dítěte;
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb: 3 350 000 Kč/rok – provozní náklady na 2 denní stacionáře 400 000 Kč/rok – provozní náklady na krátkodobou respitní péči 700 000 Kč/rok – náklady na 1 týdenní respitní pobyt Rozvoj služeb: 1 300 000 Kč/rok – nový denní stacionář
Předpokládané finanční zdroje:	Platby uživatelů, MPSV, Moravskoslezský kraj, SMO, dary fyzických a právnických osob, Nadační fondy, EU – fondy, další
Předpokládané počty uživatelů:	9 400 kontaktů/rok (37 uživatelů/den) denní stacionáře 30 míst/rok – respitní pobyt víkendový a týdenní
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	ARPZPD – klub Světluška, Dětské centrum Čtyřlístek, Centrum pro rodinu a sociální péči, Charita Opava – Mraveneček, denní stacionář, Klub přátel tělesně postižených dětí a další

Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano: Ne: Denní stacionáře Respitní péče Respitní místa
--	--

Název opatření:	2.1.5. Podpora vrstevnických, dobrovolnických, podpůrných programů
Charakteristika opatření:	Výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, nácvik dovedností, zprostředkování kontaktů s prostředím.
Dílní aktivity:	- podpora stávajících dobrovolnických programů: - program Pět P; - program doučování dětí; - program Dobrovolníci pro nemocnice; - dobrovolnictví studentů (Marianum, nevidomí, jinak handicapovaní); - Eurotopia Opava o.p.s. přímá práce s dětmi a mládeží; - dobrovolníci do Elimu; - nábor a školení dobrovolníků; - šíření myšlenky dobrovolnictví; - šíření informovanosti mezi dětmi a mládeží prostřednictvím Opavského zastupitelstva dětí a mládeže a prostřednictvím přímé práce s dětmi a mládeží; - <i>propojení s PS Péče o seniory opatřením 6.3.3.</i>
Předpokládané dopady opatření:	Propagace dobrovolnictví, rostoucí počet dobrovolníků, zajištění služeb, které mohou být dobrovolníky zajištěny a které nejsou jinak zajištěny. Výchovné působení na rizikové skupiny dětí a mládeže, zmenšení rizik sociálního vyloučení.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	1 000 000 Kč/rok – udržení stávajících dobrovolnických programů
Předpokládané finanční zdroje:	MSK, MVČR, nadace a další
Předpokládané počty uživatelů:	135 dobrovolníků/rok
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	Elim Opava, Areka Opava, Eurotopia Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: udržení stávajících dobrovolnických programů

Název cíle:	2.2. Rozvoj sociální prevence pro rodiny s dětmi, mládeží
Krátký popis cíle:	Snižovat výskyt sociálně-patologických jevů. Cíl zahrnuje volnočasové aktivity a sociálně – preventivní programy zejména pro sociálně znevýhodněné rodiny s dětmi, rodiny s dětmi se zdravotním postižením, samoživitele, děti a mládež do 26 let. Dále se cíl týká osvěty – zviditelnění existující nabídky služeb a rozvoje zejména poradenských služeb.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	2.2.1. Sociálně znevýhodněné děti a mládež do 26 let a jejich rodiny – propagace a podpora existujících kvalitních služeb 2.2.2. Zdravotně znevýhodněné děti a mládež do 26 let a jejich rodiny – propagace a podpora existujících kvalitních služeb s důrazem na ranou péči 2.2.3. Primární prevence dětí, rodičů s dětmi a rodičovských vztahů s důrazem na tradiční rodinné hodnoty – propagace a podpora existujících kvalitních služeb 2.2.4. Rozvoj a podpora psychologického a sociálně – právního poradenství pro rodiny s dětmi 2.2.5. Podpora interdisciplinární spolupráce a přístupu k řešení případů domácího násilí

Název opatření:	2.2.1. Sociálně znevýhodněné děti a mládež do 26 let a jejich rodiny – propagace a podpora existujících kvalitních služeb
Charakteristika opatření:	Podpora nízkoprahových klubů. Cílená propagace prostřednictvím MMO – Hláska, regionální tisk, konkrétní akce, individuální propagace a prostřednictvím škol.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - udržení nízkoprahových klubů Motouz, Legal a Modrá kočka; - vhodnější umístění prostor klubů Modré kočky – na sídliště; - volnočasové aktivity – matky s dětmi předškolního věku; - kluby v tělocvičně, jednorázové akce (např. Klubko); pro matky s dětmi se socio-kulturně znevýhodněného prostředí (cílené programy na přípravu dětí a rodičů na vstup do ZŠ) = včasná péče – řešeno v rámci PS Péče o národnostní menšiny včetně nákladů; - spolupráce se ZŠ ve formě poradenské činnosti (psychologické, speciálně pedagogické, sociální), – rozšíření vzájemné spolupráce např. se ZŠ Dvořákovy sady, ZŠ Slezského odboje – společné akce, výlety i s rodiči; - hřiště Hradecká – vstoupit v jednání se všemi účastníky, se SMO – ujasnit záměr s hřištěm
Předpokládané dopady opatření:	Větší spolupráce s MMO i na řešení některých projektů (hřiště), společná propagace, finanční účast zmenšení rizik sociálního vyloučení, zmenšení rizik vzniku negativních sociálních jevů, výchovné působení na rizikové skupiny dětí a mládeže, navázání a prohloubení kontaktů s rodiči prostřednictvím ZŠ Dvořákovy Sady.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	1 520 000 Kč/rok – hl. provozní náklady na 2 nízkoprahové kluby <i>Náklady na 1 nízkoprahový klub zahrnuto v PS Péče o národnostní menšiny (opatření 5.1.2.)</i>
Předpokládané finanční zdroje:	MŠMT, MSK, MPSV, SMO, MVČR, nadační fondy, EU ESF a další
Předpokládané počty uživatelů:	Kapacita nízkoprahových klubů – 25-30 uživatelů/1 klub; Jednorázové volnočasové aktivity – až 50 dětí/1 akce
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	Elim Opava; Eurotopia Opava, ZŠ, Středisko integrace menšin, Areka Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: především udržení stávajících služeb Ano: možný vznik nových služeb

Název opatření:	2.2.2. Zdravotně znevýhodněné děti a mládež do 26 let a jejich rodiny – propagace a podpora existujících kvalitních služeb s důrazem na ranou péči
Charakteristika opatření:	Cílená propagace a spolupráce poskytovatelů služeb a aktivit ve školských a zdravotnických zařízeních. Rozvoj pracovních a tvořivých dílen.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - rozvíjet spolupráci s podobně zaměřenými organizacemi – návaznost; - raná péče poskytovaná v domácím prostředí uživatelů a následná péče v denních centrech a stacionářích; - společná propagace služeb a aktivit; propagace služeb a aktivit u dětských a odborných lékařů, MŠ, ZŠ, SŠ; - nabídka stávajících služeb a nabídka nových; - pořádání seminářů pro zdravotní sestry, lékaře a pedagogické pracovníky; - udržení a rozšíření sociálně aktivizačních činností – např. Tvořivé dílny a Klubu mladých – nyní 1x/týdně – rozšíření 5x/týden);
Předpokládané dopady opatření:	Zkvalitnění informovanosti rodin pečujících o zdravotně postižené dítě již od narození až po dospělost, programy pro rodiny pečující o zdravotně znevýhodněné dítě
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	700 000 Kč/rok – propagace a stávající sociálně aktivizační činnosti
Předpokládané finanční zdroje:	Nadační fondy, SMO, MSK, EU a další

Předpokládané počty uživatelů:	30 – 40 uživatelů/rok veřejnost
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	Charita Opava – Mraveneček, Dětské centrum Čtyřlístek, Slezská diakonie – Středisko Benjamín – poradna rané péče, Středisko rané péče SPRP Ostrava; Klub přátel tělesně postižených dětí, široká veřejnost a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: především udržení stávajících služeb Ano: možný vznik nových služeb

Název opatření:	2.2.3. Primární prevence dětí, rodičů s dětmi a rodičovských vztahů s důrazem na tradiční rodinné hodnoty – propagace a podpora existujících kvalitních služeb
Charakteristika opatření:	Primární prevence je zaměřená na rodiny a děti, které nejsou dotčeny negativními jevy. Cílená podpora a propagace práce s rodinou, preventivních programů a aktivit (osvěta). Chybí pobytové aktivity pro pěstounské rodiny.
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - podpora součinnosti organizací; - finanční zázemí organizací; - přednášky a programy pro široký okruh zájemců a na školách, - společné aktivity pro celé rodiny, - programy zaměřené na budování, obnovu a upevnění zdravých vztahů v rodině, příprava na manželství a rodičovství, poradenství v oblasti plánování rodičovství, včetně přípravných kurzů; - vzdělávání personálu; - programy a aktivity prostřednictvím práce opavského zastupitelstva dětí a mládeže; - podpora volnočasových aktivit; - zapojení rodičů a dětí do akcí ve spolupráci s např. ZŠ Dvořákovy sady
Předpokládané dopady opatření:	Výchovné působení na rizikové skupiny dětí a mládeže, zmenšení vzniku rizik negativních sociálních jevů, zmenšení rizik sociálního vyloučení
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	2 620 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	MVČR, nadace, mENT, MSK, EU ESF, MPSV a další
Předpokládané počty uživatelů:	2500 uživatelů/rok
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	Elim Opava, Středisko integrace menšin, Centrum pro rodinu a sociální péči, Eurotopia Opava., Areka Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: především udržení stávajících služeb Ano: možný vznik nových služeb

Název opatření:	2.2.4. Rozvoj a podpora psychologického a sociálně-právního poradenství pro rodiny s dětmi
Charakteristika opatření:	Rozšířit a podpořit stávající systém poradenství. V rámci poradenské činnosti pomáhat rodinám a dětem se zdravotním a sociálním znevýhodněním se začleněním do společenského života a v řešení a rozhodování se v těžkých životních situacích, pomoc při řešení sociálně patologických jevů a problémů v osobnostním a sociálním vývoji dětí, žáků a studentů škol. Chybí psychologové pro akutní případy (dlouhé čekací doby).
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - spolupráce s dalšími odborníky rezortu zdravotnictví (dětský psychiatr, kliničtí psychologové, kliničtí logopedové), zejména pro akutní případy; - sociálně právní poradenství – pro rodiny s dětmi v tíživých životních situacích – rozvod, osamělé matky, bytové problémy, majetkové spory, dávky sociální péče, problematické vztahy i v širší rodině; - psychologické a speciálně-pedagogické poradenství pro děti a jejich rodiče; - poradenství pro rodiny s dětmi v náhradní rodinné péči; - poradenství a podpora rodiny poskytována v domácím prostředí rodin dětí ve věku od narození do 7 let; - telefonické poradenství pro děti se zdravotním postižením a jejich rodiče; - podpora integrace vznikajících školních poradenských pracovišť do poradenského systému (zjišťování a upřesňování speciálních vzdělávacích potřeb žáků se zdravotním postižením, zdravotním a sociálním znevýhodněním)
Předpokládané dopady opatření:	Zkvalitnění spolupráce poradenských zařízení rezortu školství s odborníky rezortu zdravotnictví, zajištění včasné diagnostiky a účinné intervence v rámci komplexní péče; krizová intervence, možnost pomoci psycho-sociálně-právní pro lidi v krizi nebo ve složité životní situaci, obnovení funkce rodiny, posílení nezastupitelné funkce rodiny ve společnosti.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb: 10 000 000 Kč/rok – provozní náklady poraden
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, MŠMT, MSK, SMO, nadace a další
Předpokládané počty uživatelů:	1950 uživatelů/rok
Předpokládání partnerů k zajištění opatření:	Pedagogicko-psychologická poradna, Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy, Středisko výchovné péče, Centrum náhradní rodinné péče Ostrava, Fond ohrožených dětí Středisko integrace menšin, školští pedagogičtí psychologové na ZŠ, SMO, Elim Opava, Eurotopia Opava, Slezská diakonie – Středisko Benjamín -poradna rané péče, školští speciální pedagogové, školní psychologové a další.
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: především udržení stávajících služeb Ano: možný vznik nových služeb v rámci stávajících zařízení

Název opatření:	2.2.5. Podpora interdisciplinární spolupráce a přístupu k řešení případů domácího násilí
Charakteristika opatření:	Poskytnout pomoc při řešení případů domácího násilí. Podpora spolupráce organizací, které se zabývají pomocí případů domácího násilí.
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - sociální, psychologické a právní poradenství pro osoby v krizové životní situaci – při řešení případů domácího násilí/ohrožené domácím násilím i pro osoby jinak zúčastněné domácího násilí; - spolupráce při řešení případů mezi jednotlivými zúčastněnými organizacemi – interdisciplinární tým, krizové ubytování; - propagace a zajištění jednání interdisciplinárního týmu
Předpokládané dopady opatření:	Krizová intervence obětem DN, psycho-sociálně-právní pomoc, zajištění akutního ubytování, obnovení základních funkcí rodiny, pomoc při nalezení zodpovědného a samostatného přístupu k řešení krizové situace ze strany ohrožených osob.

Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	2 000 Kč/rok <i>Ostatní náklady:</i> <i>Pozn. náklady na poradenství jsou částečně zahrnuty v opatření 2.2.4., náklady na krizová lůžka jsou zahrnuty v opatření 2.3.1.</i> <i>Také v pracovní skupině Péče o osoby se specifickými sociálními problémy –opatření 3.1.1.</i>
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, SMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	Bude výsledkem jednání interdisciplinárního týmu
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	Elim Opava, členové interdisciplinárního týmu pro řešení případů domácího násilí v Opavě – spolupráce na území města Opavy a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: podpora fungující spolupráce a práce týmu odborníků Ano: transformace služeb v rámci nové legislativy na ochranu před DN

Název cíle:	2.3. Vytvořit a zajistit systematický přístup k řešení přechodného a následného bydlení rodin s dětmi (samoživitelů), dětí v krizi
Krátký popis cíle:	Systémové preventivní aktivity k předcházení bezdomovectví a řešení následného bydlení, rozvíjet existující formy krizového bydlení pro rodiny s dětmi či samoživitele a týrané, zanedbané či zneužívané děti a napomoci k jejich reintegraci do společnosti. Dětem hrozí fyzická i duševní újma, prožívají dětství v patologickém prostředí, často v hygienicky závadném prostředí. Vývoj těchto dětí je zpožděný a výsledky ve škole častěji podprůměrné.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	2.3.1. Rozvoj a podpora krizového bydlení pro děti a rodiče

Název Opatření:	2.3.1. Rozvoj a podpora krizového bydlení pro děti a rodiče
Charakteristika opatření:	Zajištění a pomoc rodinám s dětmi v krizové životní situaci – krizového bydlení (pro matky s dětmi, které se ocitly v nepříznivé životní situaci, neúplné rodiny, otcové s dětmi a děti s doprovodným sociálním programem). Zajištění adekvátní práce s cílovou skupinou, která povede ke zmírnění sociální a psychosociální krize. Informovanost v oblasti sociálně-právní, pomoc psychologické poradny, zajištění zaměstnání.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zajištění alespoň 4 krizových bytů s délkou pobytu do 3 měsíců; - zajištění odborného personálu – např. Klokánek -12 pečujících tet; - vybavení nových bytů (bytů – celkem 10, 4 fungují); - rekonstrukce stávající krizového bydlení; - další vzdělávání pracovníků; - podpora zavádění standardů kvality; - zajištění terénní práce s uživateli krizového bydlení; - podpora udržení provozu krizového bydlení pro oběti domácího násilí (4 lůžek);
Předpokládané dopady opatření:	Znovu začlenění se zpět do tzv. většinové společnosti, nekumulování negativních jevů v dané lokalitě, k čemuž může docházet prostřednictvím zařízení pro hromadné ubytování. Zároveň posiluje sociální interakce mezi rodiči (převážně matkami) a dětmi. Alternativa k umístění nezletilých dětí do ústavní výchovy. Krizová intervence, poskytnutí krizového ubytování, sociálně-právní a psycholog. pomoc, pomoc při nalezení zodpovědného a nezávislého přístupu k řešení krizových situací ze strany ohrožených osob.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb: 1 950 000 Kč/rok – provozní náklady na stávající krizové byty a bydlení Rozvoj služeb 5 000 000 Kč – rekonstrukce
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, dary, SMO, EU a další
Předpokládané počty uživatelů:	Udržení služeb: 250 uživatelů/rok Rozvoj služeb: 40 nových míst/rok
Předpokládaní partneři k zajištění opatření:	Fond ohrožených dětí – Klokánek, Středisko integrace menšin, Armáda spásy – Dům pro matky s dětmi, Charita Opava, Dětské centrum Čtyřlístek, Elim Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano: rozšíření možností krizového bydlení Ne: udržení stávajících možností krizového bydlení

3/ ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB PRO CÍLOVOU SKUPINU: PÉČE O OSOBY SE SPECIFICKÝMI SOCIÁLNÍMI PROBLÉMY

Obsah:

- Popis cílové skupiny péče o osoby se specifickými sociálními problémy
- Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu
- Vybraná vstupní data
- SWOT analýza
- Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se specifickými sociálními problémy:

3.1. Cíl Zajištění bydlení pro osoby v krizi

3.2. Cíl Služby sociální prevence

3.3. Cíl Rozvoj možností zaměstnávání pro dlouhodobě nezaměstnané

Popis cílové skupiny péče o osoby se specifickými sociálními problémy

Do pracovní skupiny spadají občané z oblastí problematiky:

1. trestně právní (osoby vracející se z výkonu trestu odnětí svobody, osoby, proti kterým je vedeno trestní stíhání, oběti trestných činů, oběti domácího násilí atd.)
2. pracovně právní (dlouhodobě nezaměstnaní, osoby diskriminované na trhu práce atd.)
3. sociálního vyloučení či ohrožení sociálním vyloučením (osoby bez přístřeší, osoby žijící nedůstojným způsobem života, zletilé osoby po ukončení ústavní výchovy atd.)
4. sociální patologie (osoby závislé na alkoholu či jiných toxikomaniích, osoby jinak závislé atd.)
5. nepříznivé životní situace (jednotlivci či bezdětné rodiny v přechodné či dlouhodobější sociální krizi, osoby neschopné zabezpečit si své základní životní potřeby atd.)

Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Ballová Petra	Úřad práce v Opavě
2.	Burianová Iva	Charita Opava
3.	Černohorský René	Policie ČR
4.	Dačenkova Petra	Probační a mediační služba ČR
5.	Daněk Antonín	Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečníkem“
6.	Durkáčová Katarína	Charita Opava – Středisko vzájemné pomoci
7.	Friedrichová Hana	Charita Opava – Linka důvěry
8.	Grygarčíková Hana	Občanské sdružení ONŽ, Pomoc a poradenství pro ženy a dívky – Poradna pro ženy a dívky
9.	Chlubová Petra	Charita Opava – Středisko vzájemné pomoci
10.	Lehnert Jiří	Magistrát města Opavy
11.	Nyková Alena	Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečníkem“, manažerka skupiny (do 12/2006)
12.	Paletová Iva	Magistrát města Opavy
13.	Paluzga Zdeněk	Policie ČR
14.	Pípal Miloslav	Armáda spásy

15.	Polášková Dagmar	Magistrát města Opavy
16.	Polášová Svatava	Vězeňská služba ČR
17.	Svobodová Blažena	Charita Opava – Občanská poradna
18.	Szotkowski Richard	Městská policie
19.	Tesař Petr	Probační a mediační služba ČR
20.	Viktorinová Lenka	Magistrát města Opavy
21.	Žáčková Jana	Slezská univerzita v Opavě, manažerka skupiny (od 01/2007)
22.	Žůrek Pavel	Magistrát města Opavy

Vybraná vstupní data

Dotace a návratné finanční výpomoci Úřadu práce v Opavě v roce 2006

V roce 2006 bylo s pomocí finančních příspěvků úřadu práce vytvořeno celkem 1058 pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání evidovaných úřadem práce. Z toho 146 společensky účelných pracovních míst zřízených zaměstnavateli, 503 vyhrazených pracovních míst, 216 míst veřejně prospěšných prací, 160 míst pro osoby samostatně výdělečně činné

Tabulka: Příjemci opakujících se dávek sociální péče podmíněných sociální potřebností

		Počet příjemců dávek za rok 2006 období	z toho pobírající dávky déle než 6 měsíců
Počet příjemců dávek (občanů v evidenci úřadu práce)		8129	4036
z toho	Ženy	2940	1726
	absolventi škol	2825	1479
Počet příjemců dávek (rodin s nezaopatřenými dětmi)		2518	1978
z toho	úplné rodiny	772	597
	neúplné rodiny	1746	1381
	z toho se 3 a více dětmi	343	296

Zdroj: Roční výkaz o dávkách sociální péče pro občany ČR a zemí Evropské unie za rok 2006. OSV MMO

Potřeby osob se specifickými sociálními problémy

Potřeby těchto osob jsou primárně zaměřeny na základní fyziologické potřeby, tedy především bydlení, potraviny, ošacení apod. Tyto potřeby se tedy týkají především bydlení.

Prakticky všechny tyto osoby jsou dlouhodobě bez práce a s nízkým potenciálem k zaměstnanosti.

Osoby se závislostí potřebují doprovázení před prvním kontaktem s odbornou pomocí (např. protialkoholní léčba). Objevují se obavy o přijetí ze strany rodiny nebo okolí, pokud nastoupí na léčbu, také obavy o zajištění dětí a posléze pak z návratu domů, ztráty práce atd.

Zdroj: Krohe, P. a kol.: *Analýza potřeb poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb ve Statutárním městě Opava, SMO, Opava, 2006.*

Tabulka: Kriminalita v roce 2006

Celkem	1694 skutků
Vraždy	1
Loupeže	22
Násilí na veřejném činiteli-policistovi	12
Úmyslné ublížení na zdraví	45
Nebezpečné vyhrožování	20
Vydírání	8
Porušování domovní svobody	8
Ostatní násilné činy	12
Mravnostní činy	6
Krádeže vloupáním celkem	194
Krádeže prosté celkem	648
(t.j. krádeže kapesní, motorových vozidel, krádeže věcí z automobilů, krádeže jízdních kol, krádeže v bytech a jiných objektech atd.)	
Podvod	86
Poškození cizí věci	41
Drogy (nedovolená výroba a distribuce psychotropních látek a jedů)	20
Maření výkonu úředního rozhodnutí	56
Dopravní nehody silniční-nedbal.	59
Zanedbání povinné výživy	27
Ohrožení pod vlivem návykových látek, opilství	14
Zpronevěra	48
Podvod	67
Úvěrový podvod	62
Zbývající kriminalita celkem:	238
Přestupky	
jedná se o přestupky proti veřejnému pořádku, občanskému soužití, proti majetku, přestupky projednané podle zvláštních právních předpisů	
Počet přestupků došlých během roku 2006	1396
Uloženo na pokutách:	267 pokut 103 900 Kč
Zdroj: odbor školství MMO	

Základní data o jednotlivých zařízeních v oblasti péče o osoby se specifickými sociálními problémy – údaje za rok 2006

zařízení / organizace oblasti pomoci	Pobytové služby				Terénní služby		Ambulantní služby													
	Armáda spásy - Azylový dům pro muže Samaritán noclehárna, nizkoprahové denní centrum	ELIM	EUROTOPIA Opava o.p.s. ¹⁰	Charita Opava	Linka důvěry	Občanská poradna	Středisko vzá- jemné pomoci	Krizové a kon- taktní centrum Pod Sluneční- kem ¹¹	Občanské sdružení HOLOS	Občanské sdružení ONŽ – Poradna pro ženy a dívky										
											23 lůžek – AD 2 byty A5 (4 lůžka) 18 – noclehárna 30 uživatelů – nízkoprahové denní centrum	20	200 / rok	4000	774 / rok	120/rok	20/den	32	350/rok	
kapacita																				
ústavní lůžka			0		0						0									
neústavní lůžka			0		0						3 lůžka (1 garsonka)									
počet neopakujících se uživatelů čerpajících služby celkem			200		675		100-200/osob/ rok													
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v ústavní péči			0		0		4													
Lůžkové			0		0															
nelůžkové			0		700/ rok		340 / kontaktů za rok													
Lůžkové			0		0															
nelůžkové			0		60/rok		0													
věkové složení obyvatelů			5-15 (+ rodiče)		20-60		18-80 let													
ženy – dívky					2:1															
muži – chlapci					24		3,3 úvazku													
počet zaměstnanců	14		6		2															
Odborný personál			4		2		2													
provozní personál			2		6		1,3													
dobrovolníci	8		0		1-2,		0													
provozní rozpočet z toho státní dotace	6 597 3 729	50	996,4 749		366 hod 1 200 630		700 680													
investice			0																	

¹⁰Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o děti a rodinu a v tab. péče o národnostní menšiny

¹¹Tyto údaje se vyskytují i v tab. osoby se zdravotními problémy

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Profesionalita – odpovídající vzdělání, následné vzdělávání 2. Dobrá spolupráce mezi organizacemi a jejich funkčnost 3. Nadšení lidí 4. Poskytování poradenské činnosti 5. Podpora komunálních politiků 6. Funkční dlouhodobá činnost – zkušenosti – výdrž organizací 7. Nedublování činností – Neexistence konkurenčního boje 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Absence vhodného bydlení pro osoby s nízkým příjmem 2. Předsudky okolí 3. Nedostatek financí – existenční nejistota 4. Nedostatečná informovanost o finančních zdrojích 5. Absence bydlení pro sociálně znevýhodněné ženy 6. Kumulace funkcí pracovníků 7. Přetíženost pracovníků 8. Nezáměr veřejnosti 9. Špatné finanční ohodnocení pracovníků, úbytek kvalitních pracovníků z finančních důvodů 10. Absence konkurence 11. Absence zařízení pro pracovní rehabilitace k zaměstnanosti 12. Omezení poskytovaných služeb na základě nedostatku finančních prostředků 13. Nedostatečná primární prevence v sociálně-právní oblasti 14. Slabá informovanost – chybí „příklady dobré praxe“ 15. Postoj zaměstnavatelů vůči absolventům
Příležitosti	Ohrožení
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zkušenosti ze zahraničí 2. Fondy EU 3. Podpora komunálních politiků 4. Standardy kvality a odborné způsobilosti 5. Zvyšování znalostí a zkušeností s čerpáním fondů EU 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Legislativa 2. Podnikatelsky neatraktivní prostředí 3. Příliš vysoká cena bytů 4. Malá zkušenost s čerpáním fondů EU na úrovni kraje a ministerstev 5. Zadlužení uživatelů 6. Nezáměr veřejnosti 7. Každoroční změna žádostí o finanční prostředky 8. Negativní veřejné mínění o uživatelích 9. Záznam v trestním rejstříku

Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se specifickými sociálními problémy:

Název cíle:	3.1. Zajištění bydlení pro osoby v krizi
Krátký popis cíle:	Město má k dispozici 3 městské a 2 komerční ubytovny. Tyto ubytovny však nestačí pokrýt poptávku žadatelů o bydlení. Někteří žadatelé o ubytování nemohou splnit kritéria pro přijetí ani na ubytovny. V krizových situacích není v Opavě možné zajistit krizové bydlení především pro mnohačetné rodiny.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	3.1.1. Udržení stávajících azylových služeb a rozšíření nouzového ubytování pro osoby v krizové životní situaci se zajištěním sociální práce 3.1.2. Zajištění navazujících bytů se sociálním programem (charakteru Domu na půl cesty) a související sociální práce – tzv.startovací byty

Název opatření:	3.1.1. Udržení stávajících azylových služeb a rozšíření nouzového ubytování pro osoby v krizové životní situaci se zajištěním sociální práce
Charakteristika opatření:	<p>Popis opatření:</p> <p>Noclehárna (Armáda spásy ČR): poskytuje ubytování vždy na jednu noc. Kapacita služby je 15 lůžek + 3 přistýlky. Služba se poskytuje za úhradu, v ceně je základní hygiena, výměna ložního prádla a nocleh. V případě, že uživatel nemá finanční prostředky, má možnost si nocleh odpracovat a to nejvýše 5 x v měsíci. Ve výjimečných případech může sociální pracovník nebo vedoucí povolit ubytování na dluh. Uživatel dostává večerní jídlo (polévka a krajíc chleba). Cílová skupina: muži od 18 let věku, kteří se ocitli bez přístřeší a jsou fyzicky soběstační.</p> <p>Nízkoprahové denní centrum (Armáda spásy ČR): jedná se o službu, která poskytuje místo k dennímu pobytu v určených prostorách a čase. Je poskytovaná bezplatně. Součástí centra je: šatník, sociální zařízení (možnost se okoupat), zaplatit si jednoduchou stravu, schovat se před nepříznivým počasím, bezplatně dostat čaj a v určený čas také polévku a využít sociální poradenství. Kapacita nízkoprahového denního centra je 30 osob a je otevřené 7 dní v týdnu. Polévka zdarma. Cílová skupina: Lidé, kteří chtějí využít místo k dennímu pobytu, případně základní stravy a hygienického zázemí. Osoby mladší 18 let mají přístup na nízkoprahové denní centrum v doprovodu plnoleté osoby, která za ně odpovídá po dobu pobytu na nízkoprahovém denním centru.</p> <p>Azylový dům (Armáda spásy ČR): poskytuje celodenní ubytování, stravu a pomoc při řešení sociální situace ubytovaného uživatele. Ubytování je poskytováno ve 4, 3 a 2 lůžkových pokojích a kapacita zařízení je 23 lůžek. Služba se poskytuje za úhradu a je stanovena denní sazbou podle výše příjmu uživatele. Pobyt v azylovém domě se řídí domovním a ubytovacím řádem, s kterým je uživatel seznámen. V celém areálu je zakázána konzumace alkoholu. Cílová skupina: Muži od 18 let věku, kteří se ocitli bez přístřeší, jsou fyzicky soběstační a mají zájem svou situaci řešit.</p> <p>Dům pro matku s dětmi (Armáda spásy ČR): poskytuje celodenní ubytování, podmínky pro přípravu stravy a pomoc při řešení sociální situace ubytované uživatelky s dětmi. Ubytování je poskytováno v samostatných pokojích a kapacita zařízení je 11 pokojů. Služba se poskytuje za úhradu a je stanovena denní sazbou podle počtu osob. Pobyt v domě pro matky s dětmi se řídí domovním a ubytovacím řádem, s kterým je uživatelka seznámena. Cílovou skupinou jsou: matky s dětmi a těhotné ženy, které se ocitly v krizové situaci, jsou fyzicky soběstačné a mají zájem svou situaci řešit.</p> <p>Nouzové ubytování pro osoby v krizi (Charita Opava, Armáda spásy ČR, Elim Opava): Charita Opava provozuje tuto službu ubytování, která je určena pro osoby v krizi, především ženy a matky s dětmi, ale také rodiny či otce s dětmi, manželské páry, u kterých není možné nebo vhodné umístění v obdobných dostupných zařízeních nebo z jiných vážných důvodů nemají, kde bydlet. Charita Opava má k dispozici 1 byt (garsonku) se třemi lůžky, která je plně vybavená. Ubytování je možné na dobu 3 měsíců, pokud je to vhodné a možné k dalšímu řešení krizové situace uživatele, dá se tato doba prodloužit. Uživatel se musí aktivně podílet na řešení své situace a musí být zabezpečený nějakým příjmem (mzda, důchod, sociální dávky). Armáda spásy má k dispozici 2 pokoje: 1 x v Azylovém domě (kapacita 2 lůžka) a 1 x v Domě pro matky s dětmi (kapacita 1 lůžko), Elim Opava– 2 pokoje pro oběti domácího násilí, příp. pro ženy v krizi.</p>

	<p>Oprávněnost opatření: V Opavě se nachází 1 ze 2 věznic pro ženy v ČR, jediná Psychiatrická léčebna v MSK kraji (cca 1100 lůžek), proto je potřeba řešení azylového a nouzového bydlení nejen pro bezdětné ženy nad 18let v krizi. Rovněž chybí azylové bydlení pro rodiny, páry (nyní jsou tyto rodiny rozdělovány do 2 různých zařízení – Domu pro matku s dětmi a Azylového domu pro muže).</p> <p>Řešení nouzového ubytování je možné formou „sociálních“ malometrážních bytů s přijatelným nájmem s intenzivním sociálním programem. Tyto byty budou určeny k přechodnému ubytování nepřevyšující 1 rok pro osoby, které již prošly nižšími úrovněmi ubytování (noclehárnou či azylovým domem apod.) a prokázaly zájem a kompetence k řešení vlastní situace), dále bude ubytovaným nabídnuto poskytnutí stravy a odborného sociálního poradenství prostřednictvím již zavedených azylových služeb.</p> <p>Noclehárna pro ženy: by umožnila pouze přenocování a pomoc při osobní hygieně. Ženy v krizi nemají žádnou možnost krizového bydlení ani přenocování. Bezdomovectví u žen má sice skrytý charakter, ale v Opavě se odhaduje možný počet až cca 78 případů (min. 8 případů žen bez přístřeší, které byly v kontaktu s terénním pracovníkem Armády Spásy).</p> <p>Tato skupina žen má v současné době pouze možnost využít služeb nízkoprahového denního centra, které slouží pouze k dennímu pobytu v určených prostorách a čase (nikoliv k přespání). Je poskytována bezplatně. Součástí centra je: šatník, sociální zařízení (možnost se okoupat), zaplatit si jednoduchou stravu, schovat se před nepříznivým počasím, bezplatně dostat čaj a v určený čas také polévku a využít sociální poradenství.</p> <p>Terénní práce s lidmi bez přístřeší: Součástí služby nízkoprahového denního centra je také aktivní vyhledávání uživatelů tzv. terénní práce. Jde o kontaktování lidí bez přístřeší, kteří jsou na ulici a nemají zájem nebo nemohou svou situaci řešit prostřednictvím jiné poskytované služby (např. noclehárna). Cílem terénní práce je aktivně vyhledávat potencionální uživatele a informovat je o místních službách, navázat s těmito lidmi vztah postavený na vzájemné důvěře a motivovat je ke změně rizikového chování (přespávání v nevhodných podmínkách apod.). V současné době je tato služba zajišťována 1 terénním pracovníkem (Armáda spásy ČR), který pracuje s uživateli nejen na nízkoprahovém denním centru, ale především v jejich přirozeném prostředí. Pravidelně je kontaktuje a nabízí jim návazné služby.</p>
<p>Dílčí aktivity:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udržení stávajících dotací SMO; - využití zdrojů nového programovacího období ESF; - vyjednávání s realitními kancelářemi; se SMO – odborem majetku města ohledně hledání vhodných bytů; - zajištění 5 nouzových bytů pro ženy v krizi/10 uživatelů; - zajištění 2 nouzových bytů pro rodiny v krizi/2 rodiny; - zajištění sociální práce s uživateli nouzového ubytování; - zvýšení počtu terénních pracovníků o 1 osobu (celkem 2 TP pro osoby bez přístřeší) - vzdělávání terénních pracovníků; - podpora zajištění partnerství s organizacemi, které řeší problematiku nouzového bydlení; - dispoziční rozdělení azylového domu pro muže, kde jsou v současnosti poskytovány 3 sociální služby – umístění ve 2 budovách, první budova „azylový dům“, druhá budova „noclehárna a nízkoprahové denní centrum + navýšení kapacity“; - využití zkušeností Armády spásy ČR v oblasti práce s lidmi bez přístřeší; - využití know how Charity Opava pro rozšíření nouzového ubytování pro osoby v krizových situacích; - poskytování sociálně terapeutických činností; - pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí; <p>Noclehárna pro ženy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zajistit prostory pro zřízení noclehárny s kapacitou 10 míst – možnost využití prostorů vedle „Domu pro matky s dětmi“, které v současnosti mají k dispozici lékaři- tímto dojde k ekonomičtějšímu provozu; - zajistit personál – počet: 3 osoby (v případě provozu při Domu pro matky s dětmi); - náklady na částečnou přestavbu pro noclehárnu; - zajistit finanční zdroje, využití zdrojů nového programovacího období ESF;

Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - řešení akutní krize; - snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatelů na ulici, prostřednictvím místa k dennímu pobytu s možností využití základní stravy a hygienického zázemí; - motivace uživatele denního centra, aby svou nepříznivou situaci začal řešit a tím zahájil zpětné začlenění do společnosti (přechod na noclehárnu, do azylového domu nebo do případné spolupracující organizace); - prevence kriminality; - stabilizace sociální situace uživatele azylových domů vedoucí k postupnému začlenění zpět do společnosti až k úplné samostatnosti; - podporovat uživatele v oblastech: <ul style="list-style-type: none"> * prohloubení schopnosti uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých; * upevnění hygienických a pracovních návyků; * rozšíření znalostí pravidel slušného chování a jejich používání; * hospodaření s finančními prostředky; * rozšíření získaných znalostí a dovedností; * hledání zaměstnání a jeho udržení; * hledání samostatného bydlení; - zvýšení ochrany pracovníků v terénu;
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	<p>Udržení služeb: celkem 7 000 000 Kč/rok provozní náklady (náklady na Dům pro matky s dětmi a byty v Elimu viz. PS Péče o děti a rodinu)</p> <p>Rozvoj: celkem 2 606 000 Kč/rok – provozní náklady</p>
Předpokládané finanční zdroje:	EU ESF, MPSV, SMO, poplatek uživatelů, sponzoři – dárci a další
Předpokládané počty uživatelů:	<p>Azylový dům: cca 75 uživatelů / rok</p> <p>Noclehárna: cca 115 uživatelů / rok</p> <p>Nízkoprahové denní centrum: cca 9125 kontaktů / rok,</p> <p>Zajištění nového nouzového ubytování: 15 uživatelů/ročně</p> <p>Noclehárna pro ženy: 10 uživatelů/rok</p> <p>Celkem: 215 uživatelů/rok, 9125 kontaktů/rok</p>
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Armáda spásy ČR, Charita Opava, Elim Opava, SMO a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	<p>Ano: vznik noclehárny pro ženy</p> <p>Ne: pouze rozšíření existujících služeb</p>

Název opatření:	3.1.2. Zajištění navazujících bytů se sociálním programem (charakteru Domu na půl cesty) a související sociální práce – tzv. startovací byty
Charakteristika opatření:	<p>Oproti typu nouzového bytu (viz. opatření 3.1.1.) – krizové a havarijní ubytování – ubytování na nezbytně nutnou dobu – většinou max. 3 měsíce, je startovací byt s nájemní smlouvou na dobu určitou (cca 1 rok s možností prodloužení na max. např. 5 let) s možným stanovením specifických podmínek (např. zajištění spojení).</p> <p>Armáda spásy zabezpečuje 2 následné byty o velikosti 1 + 1, kapacita bytu je 2 osoby (pro uživatele Azylového domu a Domu pro matky s dětmi), které jsou obdobou typu startovacího bytu. Vzniká potřeba bytů s charakterem Domu na půl cesty pro dospělé po výkonu trestu (VTOS) – v Opavě kurátor pro dospělé odhaduje cca 5-10 os./rok, kteří potřebují alespoň přechodně vypomoci s řešení své otázky bydlení, také pro osoby propuštěné z léčby v Psychiatrické léčebně Opava.</p>

Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - podpora stávajících ubytovacích kapacit; - iniciace nové služby; - vyjednávání s realitními kancelářemi; se SMO – odborem majetku města ohledně hledání vhodných bytů; - zajištění min. 2 bytů (5 osob) pro dospělé po výkonu trestu, propuštěné z léčby Psychiatrické léčebny Opava; - zajištění sociální práce s ubytovanými; - poskytování sociálně terapeutických činností; - pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí; - využití zdrojů nového programovacího období ESF, případ. dotací SMO
Předpokládané dopady opatření:	Zabránit sociálnímu propadu této cílové skupiny a předcházet jejich sociálnímu vyloučení. V současné době nachází tato skupina osob své bydlení zejména v azylových domech (ženy nenachází v Opavě ani tento způsob řešení), noclehárně či na ubytovnách. Prevence kriminality.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	udržení služeb celkem: cca 150 000 Kč/rok rozvoj služeb celkem: 220 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	ROP EU, MPSV, SMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	8 uživatelů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Armáda spásy ČR; Dětský domov a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano: zajištění nových bytů Ne: udržení stávajících služeb

Název cíle:	3.2. Služby sociální prevence
Krátký popis cíle:	Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vyloučení osob, které jsou tímto ohroženy pro krizovou sociální situaci, životní návyky a způsob života vedoucí ke konfliktu se společností, sociálně znevýhodňující prostředí a ohrožení práv a oprávněných zájmů trestnou činností jiné fyzické osoby. Cílem služeb sociální prevence je napomáhat osobám k překonání jejich nepříznivé sociální situace a chránit společnost před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<p>3.2.1. Streetworker a podpora programu minimalizace zdravotních a sociálních dopadů užívání drog</p> <p>3.2.2. Podpora udržení a rozvoj krizové a telefonické krizové intervence</p> <p>3.2.3. Podpora programů snižování rizika recidivy pachatelů trestné činnosti pro mládež a dospělé – probační resocializační programy, psychologické poradenské programy, socioterapeutické programy</p> <p>3.2.4. Podpora rozvoje občanského poradenství</p>

Název opatření:	3.2.1. Streetworker a podpora programu minimalizace zdravotních a sociálních dopadů užívání drog
Charakteristika opatření:	<p>Terénní práce s uživateli drog:</p> <p>Program je určen problémovým uživatelům drog. Problémový uživatel je definován jako ten, který užívá drogy dlouhodobě pravidelně či intravenózně, není motivován k abstinenci a neakceptuje jinou, účinnější formu léčebné péče. Uživatelé pervitinu – skupina uživatelů, která využívá služeb především výměnného programu. Do téhle skupiny patří intravenózní uživatelé drog s rizikovým chováním přenosu HIV a hepatitid. Uživatelé bez přístřeší – mezi akutní potřeby patří možnost potravinového servisu, pak dále servisu hygienického, teda praní prádla a poskytnutí sprchy. Dalšími službami je zde kromě výměny injekčních stříkaček, poradenství zvláště ve věcech týkajících se zdravotních rizik spojených s užíváním drog a poradenství sociální. To má za cíl umožnit uživatelům orientovat se ve stále složitějších vztazích k institucím. Mladiství uživatelé – problémem této skupiny uživatelů je strach z odhalení a následné stigmatizace ve škole případně i v rodině. Z toho vyplývá potřeba individuální a na jedince zaměřená práce citlivě reagující na potřeby uživatele. Uživatelé ve vazební věznici nebo ve výkonu trestu. Drogoví experimentátoři a mladiství uživatelé přecházející na rizikové způsoby užívání.</p>
Dílčí aktivity:	<p>Zajištění běžných aktivit streetworkera (podpora institucí):</p> <ul style="list-style-type: none"> - výměna injekčního náčiní a distribuce zdravotnického materiálu, sběr kontaminovaného materiálu; - hygienický servis (sprcha a praní prádla); - kondomy, vitamíny a potravinový servis (polévky, káva, čaj, stolní voda); - odběry krve na zjištění virové hepatitidy a HIV; - navazování nových kontaktů s cílovou populací; - působení na změnu rizikového chování uživatelů; - informační materiály o rizicích spojených s užíváním drog, brožury, letáčky, svěpomocná literatura, osvěta; - krizová intervence; - poradenství; - motivační trénink; - návaznost na poradenství, terapii, sociálně právní poradenství či konzultaci s psychiatrem v rámci téže instituce, popř. na další zdravotnická zařízení či úřady; - zprostředkování kontaktů na další instituce, sociální asistence; - návštěvy obviněných či odsouzených uživatelů ve vazební věznici nebo ve výkonu trestu v Opavě
Předpokládané dopady opatření:	Filosofii tohoto programu nadále zůstává minimalizace zdravotních a sociálních rizik. Motivace ke změně životního stylu a uživatelů drog. Prevence infekčních chorob. Snížení kriminality.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Celkem 1 050 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	zdravotní pojišťovny, MZČR, SMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	150 uživatelů/rok 2000-3000 kontaktů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečником“ a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: udržení stávajících služeb

Název opatření:	3.2.2. Podpora, udržení a rozvoj krizové a telefonické krizové intervence
Charakteristika opatření:	<p>Linka důvěry Charita Opava Telefonická krizová práce s uživatelem spočívající v jednorázovém či opakujícím se telefonickém kontaktu, pomoc při komunikaci při uplatňování práv. V Opavě – první (psychosociální) pomoc, je v provozu denně od 10 hodin dopoledne do 6 hodin ráno, je tu pro ty, kdo mají trápení, potřebují radu nebo hledají pomoc v krizi (osobní, rodinné, společenské...), je anonymní, může pomoci zprostředkovat další telefonický nebo osobní kontakt s odborníkem (psycholog, sexuolog, psychiatr, sociální pracovník, právník, teolog...).</p> <p>Středisko vzájemné pomoci Charita Opava: Pomoc všem, kteří se nacházejí v náročných životních situacích či krizích a nejsou schopni je bez cizí pomoci překonat, odvrátit či změnit. Poskytuje systém služeb pro pomoc v hmotné a sociální nouzi, ve formě – kvalifikované rady, krizové a individuálně zaměřené intervence, poradenství, zajištění nutné hmotné pomoci – potraviny, oblečení, úvěrové jízdné, úhrada výjimečných výdajů. Sociální výpomoc – pondělí až pátek v době od 7 h do 15:30 poskytuje sociální pracovník.</p> <p>Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečником“: program je určen lidem v psychosociální krizi, lidem s psychosomatickým či neurotickými problémy, s potížemi v oblasti komunikace a mezilidských vztahů a rovněž experimentátorům, problémovým uživatelům drog a závislým na návykových látkách, kteří jsou motivováni ke změně – k abstinenci; jejich rodičům, partnerům, přátelům a kamarádům, dále uživatelům drog, jež ukončili terapeutický pobyt a mají zájem pokračovat v léčbě.</p> <p>Poradna pro ženy a dívky (Občanské sdružení ONŽ): sociální výpomoc matkám v tísní, týraným ženám, ženám s rodinnými a partnerskými problémy, materiální výpomoc pro sociálně slabé či sociálně potřebné uživatelky, poskytování kontaktů na odborníky: gynekologové, psychologové, psychiatři, právníci, případně kontakty na další spolupracující neziskové organizace.</p>
Dílní aktivity:	<p>Podpora krizové intervence:</p> <ul style="list-style-type: none"> - časově vymezená (20 hod. denně u Linky důvěry) pomoc po telefonu; - krizová intervence, internetová poradna; - individuální a skupinová, popř. rodinná terapie; - sociálně právní poradenství, sociální výpomoc (ošacení, nákup, jízdné...); - nácvik relaxačních technik; - konzultace s psychiatrem nebo s právníkem; - případně doporučení do dalších odborných institucí; - nabídka skupinové terapie rodičů, jejichž děti berou drogy; - jsme připraveni vyhovět i požadavku rodičů individuálního sezení, v případě, že odmítnou nabídku rodičovské skupiny; - zajištění větší propagace služeb
Předpokládané dopady opatření:	Prevence krizí, snížení dopadů sociálních rizik, sociálního vyloučení, návrat na předkrizovou úroveň fungování, cílené informace, příp. rady
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb celkem: 2 800 000 Kč/rok Rozvoj služeb celkem: 100 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, SMO, MSK, zdravotní pojišťovny, ESF, MZČR, dary a další
Předpokládané počty uživatelů:	Celkem 2300 uživatelů/rok Celkem 3980 kontaktů/rok
Předpokládání realizátorů a partnerů k zajištění opatření:	Charita Opava – Linka důvěry, Charita Opava – Středisko vzájemné pomoci, Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečником“, Občanské sdružení ONŽ – Poradna pro ženy a dívky a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: udržení stávajících služeb

Název opatření:	3.2.3. Podpora programů snižování rizika recidivy pachatelů trestné činnosti pro mládež a dospělé – probační resocializační programy, psychologické poradenské programy, socioterapeutické programy
Charakteristika opatření:	<p>Projekt systémového zajištění výkonu alternativních trestů a opatření v Opavě: Od roku 2001 funguje multidisciplinární <i>Projekt systémového zajištění výkonu alternativních trestů a opatření v Opavě</i>, jehož poskytovatelem je Armáda spásy Opava (Azylový dům Samaritán), přičemž již od počátku byly partnery projektu Probační a mediační služba ČR (PMS ČR), Věznice Opava, Okresní soud, Okresní státní zastupitelství, Magistrát města Opavy, Úřad práce v Opavě, Střední integrovaná škola a COP v Opavě. SMO podpořil tento projekt v roce 2001 částkou 50 000 Kč.</p> <p><i>V rámci tohoto projektu probíhá:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výkon trestu obecně prospěšných prací, - psychologický poradenský program (1.- ve věznici se zaměřením na možnost uložení probačního dohledu a dalších povinností v rámci podmíněného propuštění, 2.- „na svobodě“ u uživatelů podmíněně propuštěných s dohledem, podmíněně odsouzených s dohledem, příp. u uživatelů, u nichž bylo podmíněně upuštěno od potrestání s dohledem), - probační resocializační programy pro uživatele PMS ČR (podmíněně odsouzení s dohledem, podmíněně propuštění s dohledem, případně uživatelé, u nichž bylo podmíněně upuštěno od potrestání s dohledem). <p><i>V nabídce jsou 3 probační resocializační programy (PRP):</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vedení domácnosti a hospodaření s penězi 2. Jak si najít a udržet zaměstnání 3. Trénink komunikačních dovedností <p>AD spolupracuje s 2 psychology, kteří realizují programy psychologického poradenství i PRP programy. Část uživatelů má poradenství uloženo přímo soudem v rámci tzv. přiměřených povinností (§ 26 trestního zákona), další část uživatelů využívá této nabídky z vlastní iniciativy.</p> <p><i>Probační programy pro mladistvé:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - „Krok za krokem“ (ve smyslu zákona o soudnictví ve věcech mládeže) - „Nová šance“ (pro mladistvé uživatele, u kterých soud rozhodne o náhradě peněžitého opatření vykonáním obecně prospěšné činnosti v rámci k tomu vytvořeného probačního programu) - Psychologický poradenský program pro oběti trestné činnosti pro uživatele PMS ČR <p>Se změnou finančních dotací z MPSV na Ministerstvo spravedlnosti (MS) došlo k tomu, že MSCR nevypsalo dotační řízení na probační resocializační programy pro dospělé uživatele, ale jen na mladistvé. Armáda spásy v Opavě umožňuje i výkon trestu OPP. V období od r. 2001 do r. 2006 prošlo projektem 112 odsouzených uživatelů.</p>
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - podpora aktivit na podporu programů prevence kriminality v rámci tohoto projektu; - zajištění finančních zdrojů pro práci s dospělými uživateli, zvláště pak na práci s těmi, kterým už bylo stanoveno rozhodnutí soudu – povinnost absolvovat probační resocializační program; - finanční zajištění stávajících programů; - PRP pro dospělé uživatele; - psychologické poradenství
Předpokládané dopady opatření:	<p>Programy psychologického poradenství, PRP a probační programy pro mladistvé napomáhají <i>snižování možnosti opakování trestné činnosti uživatelů</i>. OPP je velmi vhodnou možností trestu, zvláště pro nedbalostní a neúmyslné trestné činy. Zvláště vhodné je to pro ty osoby, které se dostávají do konfliktu se zákonem poprvé, za trestný čin nižší společenské nebezpečnosti. Po řádném vykonání trestu, to znamená po odpracování určených hodin se na tohoto člověka hledí, jako by nebyl odsouzen. To znamená, že mu zůstává dál čistý trestní rejstřík. Další výhodou pak je, že se při výkonu OPP nemusí odloučit od rodiny a nemusí přerušit své řádné zaměstnání. Navíc, pobyt ve vězení je poměrně drahý a resocializace je tam velice náročná.</p>
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Celkem 200 000Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	Ministerstvo spravedlnosti, EU ESF, SMO a další

Předpokládané počty uživatelů:	Výkon trestu obecně prospěšných prací – cca 1500 hodin/rok (10-20 uživatelů) Psychologické poradenství a PRP 35 uživatelů za rok Celkem 60 uživatelů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Armáda spásy ČR, PMS ČR a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: udržení stávajícího projektu

Název opatření:	3.2.4. Podpora rozvoje občanského poradenství
Charakteristika opatření:	<p>Občanská poradna: poskytuje rady, informace a pomoc všem, kteří se na ni obrátí. Je nezávislým místem bezplatné, důvěrné a nestranné pomoci, provází občany při jejich obtížích. Usiluje o to, aby občané netrpěli neznalostí svých práv a povinností, neznalostí dostupných služeb nebo neschopností vyjádřit své potřeby či hájit své oprávněné zájmy. Podílí se na činnosti Asociace občanských poraden a společně upozorňují příslušné státní a místní orgány na nedostatky legislativy a na neřešené problémy občanů ve snaze ovlivnit vývoj politiky a sociálních služeb.</p> <p>Jde o rozšíření poskytovaných sociálních služeb o <i>služby mediace a facilitace</i> a jejím bezplatným poskytováním přispět k vytváření podmínek umožňujících začlenit skupiny ohrožené sociální exkluzí do společnosti a na trh práce.</p> <p>Mediace je alternativní metoda řešení konfliktů bez zásahu soudu. Mediátor je odborník na efektivní vyjednávání, který napomáhá stranám konfliktu dospět k urovnání sporu a nalézt vzájemně přijatelné řešení dané situace. Zajišťuje v procesu vyjednávání rovnovážné postavení zúčastněných stran a pomáhá jim vidět jejich problém v širších souvislostech.</p> <p><i>Oblasti pro mediaci:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - při nalezení cesty rozhádaných sousedů k jednacímu stolu; - při zprostředkování dohod mezi zaměstnanci a zaměstnavateli; - při hledání porozumění mezi občany a orgány státní správy (rozdílný pohled na veřejný zájem)
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - podpora a udržení stávajících služeb občanského poradenství; - propagace mediace jako metody řešení konfliktu; - zajištění kvalifikovaného mediátora nebo dohodnutí externího mediátora; - zajistit financování rozšíření této služby; - spolupráce mezi PMS ČR a Občanskou poradnou v pomoci a odborném vedení se zaměřením na uživatele se specifickými sociálními problémy; - propagace služeb pomocí informativních materiálů; - zajištění možnosti služby tlumočnicka pro osoby se sluchovým zdravotním znevýhodněním
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - osvěta veřejnosti; - rozvoj občanské společnosti; - zajištění lidských práv
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Stávající služby: Celkem 770 000 Kč/rok- Provozní náklady občanského poradenství Rozvoj služeb: Celkem 180 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	EU ESF, MPSV ČR, MVČR, dary, SMO, MSK a další
Předpokládané počty uživatelů:	Celkem 800 uživatelů/rok – stávající občanského poradenství
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Charita Opava – Občanská poradna, PMS ČR, Asociace mediátorů a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: rozšíření stávajících služeb

Název cíle:	3.3. Rozvoj možností zaměstnávání pro dlouhodobě nezaměstnané
Krátký popis cíle:	Okres Opava patří do skupiny deseti okresů ČR, v nichž nezaměstnanost meziročně nepoklesla a ani v roce 2006 se postavení našeho okresu nezlepšilo, i když je evidován podstatně větší počet volných míst. Nezaměstnanost v ČR klesá, v Moravskoslezském kraji rovněž, zatímco pokles v okrese Opava zdaleka neodpovídá vývoji hospodářského růstu. Na narušenou dynamiku trhu práce ukazuje zejména neklesající rozsah dlouhodobé nezaměstnanosti a zvýrazňování rozdílů mezi jednotlivými skupinami uchazečů o zaměstnání, pokud jde o možnosti jejich pracovního uplatnění. Nejhorší vyhlídky na trhu práce má přes všechnu zvýšenou péči jednoznačně skupina osob staršího věku. Pracovní uplatnění pro tyto ohrožené skupiny občanů je zpravidla nutno spojovat se sociální ekonomikou. K 31. 10. 2007 bylo na ÚP v Opavě z obcí na pověřeném území evidováno 4079 nezaměstnaných osob, z toho 1841 evidovaných déle než 12 měsíců. V samotném městě Opava je to pak 2515 osob, dlouhodobě evidovaných nad 12 měsíců však 1180 osob. Z těchto vysokých počtů je patrné, že je potřeba nástroji aktivní politiky zaměstnanosti pomoci dlouhodobě nezaměstnaným zpět na trh práce. Jedním z těchto nástrojů mohou být veřejně prospěšné práce.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	3.3.1. Využití programů aktivní politiky zaměstnanosti (veřejně prospěšné práce) a další možnosti dle Zákona o zaměstnanosti
Název opatření:	3.3.1. Využití programů aktivní politiky zaměstnanosti (veřejně prospěšné práce) a další možnosti dle Zákona o zaměstnanosti
Charakteristika opatření:	Veřejně prospěšnými pracemi: se rozumí časově omezené pracovní příležitosti spočívající zejména v údržbě veřejných prostranství, úklidu a údržbě veřejných budov a komunikací nebo jiných obdobných činnostech ve prospěch obcí nebo ve prospěch státních nebo jiných obecně prospěšných institucí, které vytváří zaměstnavatel nejdéle na 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců, a to i opakovaně, k pracovnímu umístění uchazečů o zaměstnání. Pracovní příležitosti jsou vytvářeny na základě dohody s úřadem práce, který na ně může zaměstnavateli poskytnout příspěvek. V roce 2006 uzavřel Úřad práce v Opavě se zaměstnavatelem Technické služby Opava s.r.o. 9 dohod na veřejně prospěšné práce a 1 dohodu na veřejně prospěšné práce v kombinaci s krátkodobým zaměstnáním na 10 míst (v době sněhové kalamity).
Dílní aktivity:	Veřejně prospěšné práce jsou určeny pro min. 30 osob ze skupiny uchazečů těžce umístitelných na trhu práce (uchazeči nad 50 let věku, uchazeči se zdravotním postižením, uchazeči s dlouhodobou evidencí nad 12 měsíců a uchazeči potřebující zvláštní pomoc (§ 33 odst. 1 písm. h) Zákona o zaměstnanosti). - poskytnout finanční příspěvky na VPP jsou v roce 2007 plánovány ve výši 6 až 8 tis. Kč měsíčně na uchazeče (částka v sobě zahrnuje i odvody zaměstnavatele) a doba trvání příspěvku je ze zákona max. 12 měsíců.
Předpokládané dopady opatření:	V první řadě zvelebené město a jeho jednotlivé městské části – udržovaná prostranství a budovy (což vyplývá přímo z definice VPP), sekundárně s sebou VPP nesou snížení dlouhodobé nezaměstnanosti a znovuoobnovení pracovních návyků u vybraných uchazečů o zaměstnání, což jim zvyšuje šanci uplatnění se na trhu práce po skončení veřejně prospěšných prací. Tedy velmi silný psychický dopad na osobnosti účastníků VPP.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	3 888 000 Kč/období 2008 – 2010
Předpokládané finanční zdroje:	Úřad práce v Opavě, SMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	asi 30 osob/s předpokladem délky trvání VPP na 12 měsíců, i toto číslo je však uváděno pouze pro rozjezd a rozvoj tohoto nástroje aktivní politiky zaměstnanosti, neboť i tak je nízké vzhledem k celkovému počtu obyvatel Opavy
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Úřad práce v Opavě SMO a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: zatím však realizováno pouze v symbolickém měřítku

4/ ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB PRO CÍLOVOU SKUPINU: PÉČE O OSOBY SE ZDRAVOTNÍMI PROBLÉMY

Obsah:

- Popis cílové skupiny péče o osoby se zdravotními problémy
- Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu
- Vybraná vstupní data
- SWOT analýza
- Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se zdravotními problémy:

4.1. Cíl Terénní služby

4.2. Cíl Podpora uplatnění dospělých osob se zdravotním znevýhodněním na trhu práce

4.3. Cíl Podpora při získání a udržení nezávislého bydlení

4.4. Cíl Zajištění psychosociální péče

Popis cílové skupiny péče o osoby se zdravotními problémy

Cílovou skupinu tvoří občané nad 18 let věku, jejichž onemocnění či postižení je natolik znevýhodňuje, že potřebují využít sociální služby a žijí trvale na území města Opavy. Jsou to jednak osoby s duševním onemocněním, které nemohou dostatečně uspokojovat své potřeby z důvodu vzniku a trvání duševní nemoci a dále lidé s psychosociálními obtížemi a v psychosociální krizi, kdy jejich možnosti a schopnosti řešení své situace selhávají nebo nejsou dostatečné. Dále do této cílové skupiny patří občané s mentálním postižením, kteří trpí celkovým snížením intelektových schopností. Také občané se zrakovým, sluchovým, kombinovaným a tělesným postižením či civilizačním onemocněním.

Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Bartošová Helena	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
2.	Bennková Marie	Charita Opava – Chráněná dílna Vlaštovičky
3.	Brňáková Hana	Občanské sdružení Anima Opava
4.	Celtová Ivana	Speciální pedagogické centrum Srdce
5.	Cibulková Ludmila	Integra Opava
6.	Danišková Michaela	Magistrát města Opavy
7.	Dočkalová Eva	zástupce uživatelů
8.	Flanderková Eva	zástupce uživatelů
9.	Havlíčková Pavlína	Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečником“
10.	Heiserová Eva	zástupce uživatelů
11.	Honová Jarmila	Občanské sdružení Anima Opava
12.	Hrabánek Milan	Občanské sdružení Holos
13.	Hrbáčová Petra	Charita Opava – Dům sv. Cyrila a Metoděje pro zrakově postižené
14.	Illíková Marie	Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR
15.	Janýška Antonín	Marianum, příspěvková organizace (dříve Ústav sociální péče pro mládež s mentálním postižením – Marianum)
16.	Jurášek Leon	Charita Opava – Chráněná technická dílna
17.	Kavanová Ludmila	Spolek Nezávislost
18.	Kratochvíl Jan	Spolek Nezávislost

19.	Kravarová Anna	Svaz tělesně postižených v ČR
20.	Krupa Lubomír	Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje, detašované pracoviště Opava
21.	Kupková Šárka	Fokus – Opava
22.	Kusá Drahomíra	Občanské sdružení Anima Opava
23.	Lichovnicková Soňa	Sírius, příspěvková organizace (dříve Ústav sociální péče pro mládež s mentálním postižením – Opava)
24.	Pelka Dalibor	zástupce uživatelů
25.	Redrová Daniela	KAFIRA o.s.
26.	Rychta Pavel	Charita Opava – Rehabilitační dílny pro duševně nemocné a mentálně postižené
27.	Slaninová Dagmar	Centrum pro zdravotně postižené Moravskoslezského kraje, detašované pracoviště Opava
28.	Slišová Dagmar	Charita Opava – Chráněné a podporované bydlení pro duševně nemocné
29.	Strossová Ivana	Fokus – Opava, manažerka skupiny
30.	Svobodová Eva	Fokus – Opava
31.	Sýkorová Monika	Charita Opava – Chráněné a podporované bydlení pro duševně nemocné
32.	Šenk František	Spolek Nezávislost
33.	Šlahorová Darja	Občanské sdružení Anima Opava
34.	Tesařová Petra	Občanské sdružení Anima Opava
35.	Turečková Bohdana	Úřad práce v Opavě
36.	Vítek Jan	zástupce uživatelů
37.	Žídková Eva	Charita Opava – Chráněné dílny sv. Josefa

Vybraná vstupní data

Dotace a návratné finanční výpomoci Úřadu práce v Opavě v roce 2006

V roce 2006 bylo s pomocí finančních příspěvků úřadu práce vytvořeno celkem 1058 pracovních míst pro uchazeče o zaměstnání evidovaných úřadem práce. Z toho 31 pracovních míst pro osoby se zdravotním postižením v chráněných pracovních dílnách a 2 chráněná pracovní místa. Na částečnou úhradu provozních nákladů chráněných pracovních dílen, ve kterých bylo zaměstnáno 298 osob se zdravotním postižením, poskytl úřad práce 9,75 mil. Kč.

Vybraná data o osobách s psychickými poruchami:

Počet psychiatrických lůžek v ČR je 111 lůžek/100 000 obyvatel, v EU je tento poměr 87 lůžek/100 000 obyvatel. Navíc v ČR existuje mizivá úroveň následné péče pro tuto cílovou skupinu, proto jsou velmi omezené možnosti po propuštění z institucionální péče. Na péči o duševně nemocné se vydává ze zdravotního pojištění proporcionálně o polovinu méně prostředků než v zemích EU a až 70% z celkového rozpočtu na péči o duševně nemocné se vydává na náklady „na lůžko“.

Zdroj: Národní psychiatrický program 2007.

Potřeby osob se zdravotním postižením

V této kategorii zdravotně postižených osob byly identifikovány sociální potřeby.

- „...cítíme se duševně méněcenní, musíme se s tím naučit žít..“;
- sociální izolace, často se stýkají jen mezi sebou, stydí se;
- velmi ztížená možnost pohybu po městě v zimním období;
- potřeba dílčích úprav spojů (autobusy nebo trolejbusy se sníženou nástupní plošinou) MHD v Opavě pro občany se zdravotním handicapem a to tak, aby tyto spoje byly nasazovány ve vhodné doby na důležité trasy MHD.

Zdroj: Krohe, P. a kol.: *Analýza potřeb poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb ve Statutárním městě Opava*, SMO, Opava, 2006.

Tabulka: Dávky pro staré občany, občany těžce zdravotně postižené a další občany

Dávky pro staré občany, občany těžce zdravotně postižené a další občany neposuzované společně s nezaopatřenými dětmi		Počet příjemců dávek za rok 2006	z toho nezaopatřené děti
Opakující se peněžité příspěvek podmíněný sociální potřebností pro staré a těžce zdravotně postižené občany		146	x
z toho	zvýšené náklady na dietní stravování	68	x
	zvýšené odůvodněné náklady	20	x
Opakující se peněžité příspěvek podmíněný sociální potřebností pro uchazeče o zaměstnání		8028	x
Věcná pomoc podmíněná sociální potřebností		390	x
z toho uchazeči o zaměstnání		381	x
Jednorázový peněžité příspěvek podmíněný zdravotním stavem celkem		1988	92
Z toho	příspěvek na zakoupení motorového vozidla	53	21
	příspěvek na celkovou opravu motorového vozidla	2	
	příspěvek na zvláštní úpravu motorového vozidla	3	
	příspěvek na provoz motorového vozidla	1708	48
	příspěvek na úpravu bytu	43	2
	příspěvek na individuální dopravu	33	
	příspěvek na opatření zvláštních pomůcek	142	21
	příspěvek nevidomým na opatření vodícího psa	4	
Opakující se peněžité dávky podmíněné zdravotním stavem celkem		38620	116
Z toho	příspěvek na zvýšené náklady	36969	116
	příspěvek na úhradu za užívání bezbariérového bytu	1174	
	příspěvek na úhradu za užívání garáže	407	
	příspěvek nevidomým občanům na krmivo pro vodícího psa	70	

Zdroj: Roční výkaz o dávkách sociální péče pro občany ČR a zemí Evropské unie (2006). OSV MMO

Tabulka: držitelé průkazek TP, ZTP, ZTP/P k 31.12.2006

Druh dávky (služby)	Počet občanů k 31. 12. 2006		z toho ve věku 1 – 18 let
Průkazy na výhody označené	I	TP	484
	II	ZTP	1378
	III	ZTP/TP	1256
			10
			17
			111

Zdroj: Roční výkaz o dávkách sociální péče pro občany ČR a zemí Evropské unie (2006). OSV MMO

Základní údaje o jednotlivých zařízeních v oblasti péče o osoby se zdravotními problémy (tab. I) – za rok 2006

zařízení / organizace oblasti pomoci	Pobytové služby				Terénní služby				Ambulantní služby			
	Charita Opava – Dům sv. Cyrila a Metoděje a Metoděje pro zrakově postižené ve Vlašovicích	Charita Opava – Chráněné a podporo- vané bydlení nemocné	Marianum	Sírius, příspěvková organizace ¹²	Centrum pro zdravotně postižené MSK kraje, detašované pracoviště Opava	Charita Opava – Chráněné a podporo- vané bydlení pro duševně nemocné	Integra Opava	Fokus Opava	Sjednocená organizace nevidomých a slabozra- kých – oblastní pobočka	Spolek Nezávislost	Centrum pro zdravotně postižené MSK kraje, detašované pracoviště Opava	Občanské sdružení ANIMA Opava
kapacita	max.počet uživatelů zaří- zeních / členská základna	18 bytů	12 uživatelů	51	20	45	700 kontaktů	58	100 uživatelů/ rok	2800	150	
ústavní lůžka		18 bytů	7 bytů	46			22					
neústavní lůžka		16	16									
počet neopakujících se uživatelů čerpajících služby celkem						720 kontaktů/rok			74 kontaktů/ rok	1547	75-120 uživatelů/ rok	
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v ústavní péči	lůžkové											
	nelůžkové											
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v neústavní péči	lůžkové	11				11	50					
	nelůžkové			5		34			36			
věkové složení obyvatelů		18-	18-65	3-26 let	3-95 let	18-65	1-66	18-65	15 -	16-95 let		
ženy – dívky		7	70%	28	9	70%	80% muži	29	60%			
muži – chlapci		10	30%	23	1	30%	20% ženy	29	40%			
počet zaměstnanců	celkem	9	6	41	1 (10 DPČ, 7 DPP)	6	6	3	1	1 (3 DPČ, 1 DPP)	7,8	
	odborný per-sonál	7	5	30	1 (9 DPČ, 7 DPP) 1	5	4	2	1	1 (3 DPČ, 1 DPP)	6	
	provozní per-sonál	2	1	11	1 DPČ	1	2	1	22		1,8	
	dobrovolníci	1 (35 hod)	1 (260 hod)		0		1		0	2		
rozpočet v (tisících Kč)	provozní roz- počet z toho státní dotace	4 967	889	14 000	474	593	856	628	202	354	2 402	
	investice	1 703	483	8 940	196	322	120	312	67	223	200	
		550	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

¹²Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o děti a rodinu

Základní údaje o jednotlivých zařízeních v oblasti péče o osoby se zdravotními problémy (tab.II) – za rok 2006

zařízení / organizace oblasti pomoci	Ambulantní služby					Chráněné zaměstnávání ¹³							
	Fokus Opava	Občanské sdružení Holos ¹⁴	Sdružení Kafra	Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečkem“ ¹⁵	Sdružení zdravotně postížených v ČR, okresní výbor Opava	Sjednocená organizace nevidomých a slabozra- kých – oblast- ní pobočka	Speciálně pedagogic- ké centrum Srdce ¹⁶	Svaz postížených civilizačními chorobami	Svaz tělesně postížených v ČR, okresní výbor Opava	Charita Opava - Rehabilitač- ní dílny pro duševně nemocné a mentálně postižené	Fokus Opava	Charita Opava - Chráněné dílny sv. Josefa	Charita Opava - Chráněná technická dílna
kapacita	10	32	60	20/den	Sdružuje 4 NNO (nemá členy)	247	383	1250	1463	31	53	37	28
ústavní lůžka				-									
neústavní lůžka													
počet neopakujících se uživatelů čerpajících služby celkem				100-200/osob či telef./rok	927		3441 činnosti/rok						
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v ústavní péči													
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v neústavní péči				300-400/rok									
věkové složení obyvatelů	18-65	6-72	od 15 let	od 15 let	bez rozdílu	od 15 let	3-26 let	prům. 65	prům. 65	18-64	18-60		
ženy – dívky			30 mužů 23 žen			ženy, muži		728			25		
muži – chlapci			6 (úv. 2,25)	11	0	1	6,3 úvazku	522	0(18 DPP)	17	28	51	32
počet zaměstnanců	3	0	0	8,5	0	0	0(12 DPP)	0(18 DPP)	0(1 DPP)	2	3		
odborný personál	2	0	0	2,5	0	0		0(6 DPP)	0	15	1	14	4
provozní personál	1	0	2(0,5)	0	0	0		0(6 DPP)	0	0	0	2	0
dobrovolníci	2	7	0	0	11			21	6	0			
provozní rozpočet z toho státní dotace	899	812	2 215	0	326	597		777	520	1 624	2 837	8 815	4 175
(v tisících Kč)	215				0	313		246	58	995	2 725	5 425	1 535
investice					0			0	0	0		2 329	139

¹³ Chráň. prac. místa na území města Opavy – v evidenci Úřadu práce v Opavě: Charita Opava, TREND NOVA s.r.o., FROS ZPS s.r.o., Eva Chalupová, Jana Schreiberová¹⁴ Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o děti a rodinu¹⁵ Tyto údaje se vyskytují i v tab. osoby se spec. sociálními problémy¹⁶ Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o děti a rodinu

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> Odbornost poskytovatelů Spolupráce s Magistrátem města Opavy Rostoucí zájem o sociální služby a poptávka po službách Spolupráce, komunikace mezi subjekty, které sociální služby poskytují Vzájemná informovanost poskytovatelů služeb v dané oblasti Návaznost poskytovaných služeb 	<ol style="list-style-type: none"> Administrativní náročnost při přípravě projektů, nejistota ve financování Rozdílné ohodnocení profesí, shodných, ale zaměstnaných v jiném resortu Neznalost poptávky po specifických službách
Příležitosti	Ohrožení
<ol style="list-style-type: none"> Financování v rámci komunitního plánování Zřízení specifických služeb Finanční zdroje Posílení kompetencí pracovníků komunitního plánování Plynulá návaznost služeb (poskytovatelů a institucí), Upozornit na vhodnost zveřejnění zásad pro poskytování dotací Magistrát města Opava – počet validních informací Zlepšení kvality péče 	<ol style="list-style-type: none"> Získávání finančních prostředků Lidský faktor Legislativní zmatky Nedostatečná informovanost uživatelů o službách

Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o osoby se zdravotními problémy:

Název cíle:	4.1. Terénní služby
Krátký popis cíle:	Sociální práce v terénu – pružně reagují na potřeby a změnu situace uživatelů, jsou méně finančně náročné a přitom mohou částečně nahradit ústavní péči, podporují maximální setrvání člověka v přirozeném prostředí.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	4.1.1. Udržení a rozvoj terénní práce

Název opatření:	4.1.1. Udržení a rozvoj terénní práce
Charakteristika opatření:	Terénní služba poskytuje podporu a doprovod uživatele během jeho kontaktu s vnějším světem, tj. i mimo jeho domácí prostředí, pomáhá řešit situace, které sám „nezvládne“ a nejsou v kompetenci jiné instituce, např. psychiatrické ambulance. Aktivitě jsou prioritně zaměřeny na trénink samostatnosti a na podporu a rehabilitaci stávajících schopností uživatele. V případě prvních atak nemoci napomáhají jeho reintegraci. Smyslem je udržení nemocného v jeho přirozeném prostředí a omezení nutnosti ústavního umístění. Jedná se především o jedince, kteří nejsou informováni, nacházejí se v obtížných či krizových situacích, žijí ve špatném rodinném zázemí, jsou nesoběstační při zvládání běžných úkonů péče o vlastní osobu, mají problémy s komunikací apod. Terénní péče poskytována dle individuálních potřeb v úzké spolupráci a na doporučení ošetřujícího personálu. Organizace mají zpracovány standardy sociálních služeb. Do služeb terénní péče v Opavě patří osobní asistence (potřeba min. 25 osobních asistentů), podpora samostatného bydlení, podporované zaměstnávání (vč. vyhledávání vhodného pracovního místa), terénní forma odborného sociálního poradenství, nezařazena je zde pečovatelská služba – řeší pracovní skupina Péče o seniory. V loňském roce využilo terénní péče minimálně 250 osob/rok. Je však zřejmé, že podstatné pro posouzení služby je především počet kontaktů, intervencí, nikoliv uživatelů (vzhledem k rozdílné nutnosti opakované péče u uživatele). Hlavním potřebou je v současné době zejména udržení existujících služeb terénní péče.

Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšit informovanost a propracovat systém informovanosti o možnosti využívání terénních služeb; - udržet alespoň stávající stav – počty terénních pracovníků (dle potřeby zajistit vzdělávání pracovníků) včetně provozních nákladů; - hledat další způsob využívání a kombinování příspěvku na péči a dotací k dorovnání hodinové mzdy osobních asistentů (tito většinou na částečné úvazky, dle typu zdravotního postižení uživatelů se velmi liší fyzická i časová náročnost v jednotlivých případech); - navýšit ve stávajících organizacích min. o 1 terénního pracovníka/1 organizace, tj. celkem 6 plných úvazků
Předpokládané dopady opatření:	<p>Výsledkem podpory je omezení společenské izolovanosti osoby se zdravotním postižením, aktivizace sociálních a pracovních schopností, snížení relapsů nemoci, prevence postupného zhoršování u chronických průběhů.</p> <ul style="list-style-type: none"> - snížení potřeby rezidenčních služeb; - snížení nezaměstnanosti (možnosti kombinovat s ÚP); - vytvoření návaznosti na další typy sociálních služeb (např. pomoc při vyřizování poměrně složitých náležitostí při zaměstnávání (i v chráněných podmínkách); - snížení počtu žadatelů o sociální příspěvky (často si raději vydělávají nízkou mzdu v chráněných podmínkách, pokud jim terénní pracovník pomůže zajistit formality, nalézt vhodné místo...)
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	<p>Udržení terénních služeb: 1 838 000 Kč/rok Rozvoj služeb: 1 500 000 Kč/rok</p>
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	MSK, EU- např. OP LZZ (adaptabilita PO 01), MPSV, ÚP, SMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	250 uživatelů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	SONS, Integra Opava, Fokus – Opava, Charita Opava, Centrum pro zdravotně postižené MSK, Kafira, o.s. a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: Rozšířit stávající služby

Název cíle:	4.2. Podpora uplatnění dospělých osob se zdravotním znevýhodněním na trhu práce
Krátký popis cíle:	Umožnit lidem s zdravotním handicapem udržet si pracovní místo a také získávat nové pracovní příležitosti.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	4.2.1. Udržení a rozvoj pracovní a sociální rehabilitace 4.2.2. Rozvoj podporovaného a chráněného zaměstnávání

Název opatření:	4.2.1. Udržení a rozvoj pracovní a sociální rehabilitace
Charakteristika opatření:	<p>Cílem pracovní a sociální rehabilitace je podpora uživatele, jeho soběstačnosti, motivace, osobnostního rozvoje a příprava či udržení si běžného zaměstnání. Rehabilitace umožňuje nácvik (udržení a rozvoj) sociálních a pracovních dovedností, aktivní trávení volného času. Programy rehabilitace probíhají pod vedením odborného personálu a týkají se všech skupin osob s různým zdravotním znevýhodněním (tělesným, duševním, mentálním a smyslovým).</p> <p>V Opavě tyto programy jsou zajišťovány v rehabilitačních dílnách pro duševně nemocné a mentálně postižené, které je potřeba rozdělit dle cílových skupin, zvýšit návaznost na chráněné dílny, kde pracují „schopnější“ uživatelé. Existují další 2 programy pracovní rehabilitace pro duševně nemocné, které je nutné rozšířit. Dále jsou to vzdělávací aktivity pro zrakově postižené zvyšující počítačovou gramotnost a napomáhající k uplatnění na trhu práce včetně kurzů práce s kompenzačními pomůckami na bázi PC a jazykového vzdělávání. Současně se vzdělávacími aktivitami je realizováno také přímé vyhledávání vhodných pracovních míst pro zrakově postižené.</p>

Dílčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšit informovanost a motivaci lidí o možnostech pracovní a sociální rehabilitace (systém informovanosti, následné možnosti finančního výdělků); - rozšířit kapacitu rehabilitačních dílen a s tím související personální zajištění a zajistit bezbariérový přístup; - rozšířit druhy programů rehabilitace; - udržet a rozšířit nabídku vzdělávacích aktivit zvyšujících šanci získat a udržet pracovní místo; - podpora získání vhodného pracovního místa přímým vyhledáváním pracovních míst na otevřeném trhu práce (terénní forma práce); - zajištění prostorů bez komerčních nájmu
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - snížení rizika nezaměstnanosti; snížení míry nezaměstnanosti; - vytvoření nebo obnova pracovních návyků (i dlouhodobých) pro návrat uživatele na běžný nebo chráněný pracovní trh; - udržení a posílení návaznosti služeb pracovní rehabilitace formou podporovaného nebo chráněného zaměstnávání občanů se zdravotním znevýhodněním; - podpora sociálního začlenění, samostatného a nezávislého života uživatelů služeb
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	<p>Udržení služeb: 3 659 000 Kč/rok Rozvoj služeb: dle kapacity (investice min.1 000 000 Kč)</p>
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	MPSV, MSK, EU, ÚP, SMO, nadace, sponzorské dary, vlastní hospodářská činnost a další
Předpokládané počty uživatelů:	70 míst/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Charita Opava – Rehabilitační dílny pro duševně nemocné a mentálně postižené, Občanské sdružení Anima Opava, Fokus – Opava, Kafira o.s. a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: rozšíření stávajících služeb

Název opatření:	4.2.2. Rozvoj podporovaného a chráněného zaměstnávání
Charakteristika opatření:	<p>Podporované zaměstnávání je cílené a systematické zapojování osob se zdravotním znevýhodněním, zdravotním postižením do přirozeného pracovního prostředí. Cílem je nalézt v úzké spolupráci se zaměstnavateli vhodná pracovní místa v běžných pracovních podmínkách. Sociální pracovníci a pracovní terapeuti poskytují dle potřeby dlouhodobou individuální podporu. Aktivní roli sehrává také Úřad práce Opava. Úspěšným se ukázal program Access – přechodu zaměstnanců se změnou pracovní schopností na běžný trh práce se závazkem, že Charita Opava vezme zpět daného uživatele v případě nespokojenosti zaměstnavatele.</p> <p>Chráněné zaměstnávání umožňuje uplatnění občanů se ztíženou či minimální možností uplatnění na běžném trhu práce. Pracovní doba i výkon je přizpůsoben jejich pracovním možnostem. Zdravotně postižení získávají společenské a pracovní uplatnění. Tato potřeba i míra podpory se liší typem postižení – nejvyšší potřeba je u skupiny osob s těžším duševním onemocněním a mentální retardací (zhruba 5% populace), kteří nejsou schopni dlouhodobě podat výkon vyšší, než 20-25% výkonu zdravého člověka, současně ale potřebují i kvalifikovanou pomoc terapeutů. Zákon současně ukládá zaměstnavateli vyplatit nejméně polovinu minimální mzdy, v podstatě bez ohledu na množství práce, kterou jsou osoby s TZP schopni odvést.</p> <p>V Opavě je potřeba především udržet stávající zaměstnávání a dále je nutné rozšířit prostory s přístupnou veřejnou dopravou, s tím i navýšit počet kvalifikovaných terapeutů /1 terapeut na 5-10 osob se zdravotním postižením/, také zabránit vývozu práce a zvýšit informovanost.</p> <p>Chráněná pracoviště a chráněné dílny byly vyřazeny z typologie sociálních služeb mimo jiné s odůvodněním, že jejich podpora bude i nadále probíhat prostřednictvím „zvýhodnění“ zaměstnavatele a prostřednictvím příspěvků přes úřady práce. V současnosti na ně nelze žádat v běžných státních dotacích a grantech sociální péče finanční podporu.</p>

Dílicí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - finanční podpora organizací poskytujících chráněnou práci, nízká produktivita, malý zisk, nezbytná potřeba kvalifikovaných terapeutů oproti zaměstnávání zdravých osob; - rozšířit personální zajištění pro přímé vyhledávání vhodných pracovních míst; - podpořit udržení pracovního místa osob se zdravotními problémy doprovodnou asistencí (terénní péče); - zvýšit informovanost zaměstnavatelů o výhodách při zaměstnávání osob se zdravotním postižením a zároveň zvýšit informovanost osob se zdravotním postižením o zaměstnavatelích zaměstnávající osoby se zdravotním postižením (ve spolupráci s ÚP); - předávání zkušeností a předávání příkladů dobré praxe s možností konzultace; - zajištění udržitelných prostorů pro chráněná pracoviště; - udržení stávajících služeb; - podpora vytváření nových chráněných pracovišť a chráněných míst v podmínkách trhu práce
Předpokládané dopady opatření:	<p>Efekty podporovaného zaměstnávání:</p> <ul style="list-style-type: none"> - možnost návaznosti na pracovní rehabilitace; - možnost pro uživatele otestovat si své dovednosti v přirozeném pracovním prostředí; - vytvoření podmínek pro přiblížení či návrat uživatele k původnímu povolání nebo pro rekvalifikovaného; - aktivní zapojení zaměstnavatelů do problematiky zaměstnávání osob se zdravotními problémy; zřizování chráněných pracovních míst; - snížení nezaměstnanosti osob se zdravotními problémy; - možnost zajištění finančních prostředků vlastními silami (méně žádostí o různé sociální dávky)
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	<p>Náklady na udržení podporovaného zaměstnávání (viz opatření 4.1.1) Náklady na udržení chráněných dílen: 15 900 000 Kč/rok – provozní náklady na chráněné dílny</p>
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	SMO, MSK, MPSV, EU, ÚP, zaměstnavatelé, nadace a další
Předpokládané počty uživatelů:	130 míst/rok – chráněné dílny
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Charita Opava, Fokus – Opava, Občanské sdružení Anima Opava, Kafira o.s., Úřad práce a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: rozšíření stávajících služeb

Název cíle:	4.3. Podpora při získání a udržení nezávislého bydlení
Krátký popis cíle:	Podpora osob se zdravotními problémy v samostatném bydlení.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<p>4.3.1. Chráněné bydlení, podporované bydlení 4.3.2. Zkvalitnění péče v pobytových zařízeních</p>

Název opatření:	4.3.1. Chráněné bydlení, podporované bydlení
Charakteristika opatření:	<p>Chráněné bydlení vychází z myšlenky, že potřeby člověka se zdravotním znevýhodněním lze nejlépe naplnit v jeho přirozeném prostředí, v rodině, v místě kde vyrůstal a má své zázemí. Chráněné bydlení umožňuje člověku s postižením zůstat v běžném prostředí a v tomto prostředí jsou mu i poskytovány nutné sociální služby. V řadě případů využívá stejných služeb jako běžní občané. Chráněné bydlení vypadá tak, že obyvatelé bydlí v malých skupinkách buď v bytech nebo rodinných domcích, pokud možno nedaleko svého původního bydliště. Byty ani domky nesmí být vyčleněny z běžné zástavby. Asistence a pomoc je poskytována dle individuální potřeby. Celkem v Opavě existuje 31 chráněných bytů, z toho je jediné chráněné bydlení pro zrakově postižené v republice, další zařízení v republice pro zrakově postižené nabízí odlišné služby.</p> <p>V důsledku chystaného snižování počtu lůžek v Psychiatrické léčebně Opava a celkovou restrukturalizací psychiatrické péče, bude zapotřebí vytvoření mezistupně mezi chráněným bydlením v samostatných bytech a psychiatrickou léčebnou. Půjde o chráněné bydlení komunitního typu, které bude blízké běžnému prostředí. Bude zde ale daleko větší pomoc a podpora nemocným, se zavedeným nepřetržitým provozem.</p> <p>V případě dosažení určité míry samostatnosti je problém v nalezení vlastního bydlení – z důvodu nedostatku financí k zakoupení poměrně drahých bytů v Opavě, podnájem je pro tyto lidi nejistotou. V případě odchodu do vlastních bytů je potřeba terénních služeb – podporované bydlení, výpomoc v orientaci v novém prostředí a s aktivitami mimo byt. Podporované bydlení je určeno lidem se všemi druhy zdravotního postižení, tedy i lidem s postižením těžkým. Vždy ale záleží na konkrétních okolnostech a na situaci potencionálního uživatele.</p> <p>Potřeba chráněného a podporovaného bydlení je umocněna akutním nedostatkem této služby v ČR. Vzhledem k tomu, že není zatím koncepčně a komplexně řešena, situace se bude zhoršovat. V nejbližší době dojde k výrazné redukci ústavních lůžek v ústavních pobytových zařízeních a Psychiatrické léčebně s tím, že je tendence umístit tyto osoby do přirozených podmínek v chráněném bydlení. Pro řadu nemocných je důležité po ústavní léčbě zůstat v dosahu např. Psychiatrické léčebny a moci využívat služby stacionářů, terapie nebo rehabilitace.</p> <p>V současné době je také nedostatek bezbariérových bytů pro tělesně postižené.</p>
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - navýšení počtu terénních pracovníků v oblasti podpory samostatného bydlení (zahrnuto v bodě 4.1 – terénní péče); - zmapovat potřebu pro chráněné bydlení; - zpracovat projekty na chráněné bydlení – využití bytů např. v budovách ul Jateční, Dukelské kasárny a předložit je městu; - zajistit přibližně 15 chráněných bytů – přebudování objektů na malometrážní a nízkonákladové byty dle příkladů okolních měst (Krnov, Bruntál)¹⁷; - zajistit 15 chráněných bytů komunitního typu (včetně stavebních úprav); - zpracovat projekty na vnější finanční zdroje;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - umožnění člověku s postižením zůstat v běžném prostředí; - vedení a motivování uživatelů k maximální samostatnosti, rozhodování o věcech, které se jich týkají, je respektována jejich dospělá role; - možnost bydlení v prostředí blízkému běžnému, lidem, kteří již nepotřebují bezprostředně pomoc zdravotnického zařízení, ale zejména pomoc v sociální oblasti
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	<p>Udržení podporovaného bydlení (viz. opatření 4.1.1) Udržení chráněného bydlení: 3 900 000 Kč/rok – provozní náklady Rozvoj služeb: 2 400 000Kč/rok – provozní náklady,</p>
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	SMO, MSK, EU, ÚP, příspěvky uživatelů, dary a další
Předpokládané počty uživatelů:	<p>Udržení chráněné bydlení – 50 míst Rozvoj chráněné bydlení – 30 míst Podporované bydlení (viz. opatření 4.1.1)</p>

Předpokládání realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Charita Opava, Integra Opava, Fokus – Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: rozšíření a zkvalitnění služby chráněného bydlení.

¹⁷ Mimo chráněné byty zmíněné v opatření. 4.3.2.

Název opatření:	4.3.2. Zkvalitnění péče v pobytových zařízeních
Charakteristika opatření:	V Opavě působí rozsáhlé pobytové zařízení ústavního typu pro osoby s mentálním nebo vícenásobným postižením ve věku od 18let, které nejsou schopny žít v samostatné domácnosti. Z této cílové skupiny jsou vyloučeny osoby s agresivním chováním vůči ostatním osobám nebo vůči prostředí, ve kterém žijí. Marianum musí projít celkovou transformací, aby splnilo kritéria kvality dané Standardy kvality sociálních služeb – zařízení registruje druh služby domov pro osoby se zdravotním postižením s kapacitou 215 míst a centrum denních služeb s počáteční kapacitou 15 míst. Stávající poptávka – 7 neuspokojených žádostí.
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - v roce 2008 – cca 50 míst v chráněných bytech, registrace služby chráněného bydlení; - do konce r. 2010 – celkové přebudování ubytovacích kapacit, upřesnění cílové skupiny (počet, hloubka postižení); - do konce r. 2010 – upřesnění finančních zdrojů a druhů poskytovaných služeb, mj. budou registrovány další služby dle potřeb regionu, v souladu se střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb MSK;
Předpokládané dopady opatření:	- pomoc osobám s mentálním a vícenásobným postižením žít normální, tzn. běžný život v optimální míře
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	49 000 000 Kč/rok – provozní náklady
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	60% MSK, 40% vlastní příjmy a příp. další
Předpokládané počty uživatelů:	215 míst pro celoroční pobyt 15 míst pro denní pobyt
Předpokládání realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Marianum a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: zkvalitnění stávajících služeb

Název cíle:	4.4. Zajištění psychosociální péče
Krátký popis cíle:	Individuální, skupinová, rodinná psychoterapie, poradenství, pomoc s problémy při péči.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	4.4.1. Zajištění psychoterapeutických programů pro osoby v psychosociální krizi 4.4.2. Podpora poradenských služeb pro osoby se zdravotním postižením 4.4.3. Rozvoj sociálně aktivizačních služeb a svépomocných aktivit pro osoby se zdravotním postižením i seniory

Název opatření:	4.4.1. Zajištění psychoterapeutických programů pro osoby v psychosociální krizi
Charakteristika opatření:	Pro první kontakt lidem v psychosociální krizi včetně referencí do dalších zdravotnických či sociálních zařízení, je v Opavě zajištěna krizová intervence; poradenství v oblasti závislostí, mezilidských vztahů a komunikace, mj. návazně je poskytována terapie lidem v těžké životní situaci, psychosociální krizi včetně konzultace s psychologem, psychiatrem, včetně poradenství v oblasti domácího násilí. Na základě mapování potřeb uživatelů a občanů v Opavě – chybí denní stacionář pro např. osamělé ženy středního až staršího věku, které nespádají do skupiny sociálně vyloučených či nezaměstnaných.
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření spektra služeb Krizového a kontaktního centra v oblasti: prevence vyhoření, práce se stresem, muzikoterapie- semináře, zážitkové skupinové terapie, podpora v nezaměstnanosti; - zajištění externího odborníka v této oblasti- terapeut/i/- a 1 sociální pracovník; - vyškolení a výcviku v oblasti mediace=další možná služba; - propagace služeb; - zajištění finančních prostředků
Předpokládané dopady opatření:	Zlepšení psychosociálního stavu této skupiny, začlenění do společnosti, zaměření na sociální kontakty, komunikaci / nabídka např. asertivity, relaxačních technik, poradenství v oblasti mezilidských vztahů atd.(u momentálně nezaměstnaných pomoc při zvládnutí této situace, začleňování, pomoc při hledání smyslu života atd.)
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	600 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	EU, zdravotní pojišťovny, MSK, MPSV a další
Předpokládané počty uživatelů:	100 – 200 uživatelů/rok 1200 – 1400 kontaktů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečником“ a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název opatření:	4.4.2. Podpora poradenských služeb pro osoby se zdravotním postižením
Charakteristika opatření:	<p>Poradenství pro zdravotně postižené spočívá v:</p> <ol style="list-style-type: none"> Poskytování odborného sociálního poradenství (řeší oblast sociálně právní, zaměstnávání, odstraňování architektonických bariér, rehabilitačních a kompenzačních pomůcek, a dalších otázek souvisejících se zdravotním postižením a jeho důsledky). Poskytování základního sociálního poradenství je povinné pro každou registrovanou sociální službu. Sociálně terapeutické činnosti (poskytnutí potřebné podpory a rady, podle potřeby zprostředkování pomoci příslušného odborníka či pracoviště) Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím Pomoc při prosazování práv a zájmů (doprovody na úřady a instituce, pomoc při jednání, vyplnění potřebných formulářů apod.) <p>Služby jsou určeny zejména těm zdravotně postiženým, kteří v důsledku snížené soběstačnosti v některých oblastech, zejména v uplatňování práv a nároků, kontaktech, komunikaci atd., nejsou schopni bez vnější podpory vyřešit specifickou situaci ve svém životě. Poskytovatelé odborného sociálního poradenství napomáhají v uplatňování oprávněných potřeb a zájmů svých uživatelů. Při poskytování pomoci a podpory dbají, aby uživatel byl schopen svou situaci řešit co nejvíce samostatně a kompetentně a nestal se pouze pasivním příjemcem sociální služby. Tato služba probíhá ambulantně i terénně- blíže viz.tab.4.1.1.</p>
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> udržení současné nabídky poradenských služeb pro osoby se zdravotním postižením – specificky pro jednotlivé druhy zdravotního postižení; zajištění větší informovanosti o nabízených službách a možnostech konkrétní pomoci tak, aby je mohl využít každý, kdo je potřebuje – v rámci městského zpravodaje hláska, webových stránek SMO, brožur a letáků; posílit spolupráci mezi poskytovateli poradenských a návazných služeb při řešení problémů, specifických potřeb a situací osob se zdravotním postižením; vznik a rozvoj půjčoven kompenzačních pomůcek
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> podpora integrace osob se zdravotním postižením do běžného života, posílení jejich seberealizace a nezávislosti; podpora jejich vědomostí, dovedností, samostatnosti a sebevědomí; posílení kompetencí osob se zdravotním postižením, snížení jejich závislosti na institucích a sociálním systému; informovaná společnost je předpokladem pro větší empatii, citlivost a vstřícnost k potřebám osob se zdravotním postižením
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb: 2 500 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	MPSV ČR, SMO, dary a další
Předpokládané počty uživatelů:	10 700 kontaktů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Krizové a kontaktní centrum „Pod Slunečníkem“, Centrum pro zdravotně postižené MSK – detašované pracoviště Opava, Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých, Občanské sdružení Anima Opava, Kafira o.s., Integra Opava, Spolek Nezávislost, Marianum, Občanské sdružení Holos, Charita Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: podpora stávajících služeb

Název opatření:	4.4.3. Rozvoj sociálně aktivizačních služeb a svépomocných aktivit pro osoby se zdravotním postižením i seniory
Charakteristika opatření:	<p>Sociálně aktivizační služby jsou ambulantní, popřípadě terénní služby poskytované osobám v důchodovém věku nebo osobám se zdravotním postižením ohroženým sociálním vyloučením:</p> <p>a) zprostředkování kontaktu se společenským prostředím: zájmové, vzdělávací a volnočasové aktivity;</p> <p>b) sociálně terapeutické činnosti: psychoterapie a socioterapie, jejichž poskytování vede k rozvoji nebo udržení osobních a sociálních schopností a dovedností podporujících sociální začleňování osob;</p> <p>c) pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí: pomoc při komunikaci vedoucí k uplatňování práv a oprávněných zájmů a pomoc při vyřizování běžných záležitostí.</p> <p>Cílem těchto aktivit je podpora samostatného a nezávislého života osob se zdravotním postižením nebo seniorů a prevence před možným sociálním vyloučením.</p> <p>Svépomocné aktivity: Dobrovolná občanská sdružení zdravotně postižených se věnují jednak činnosti spolkové, zahrnující např.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktivní využívání volného času, - předávání informací a zkušeností, - kulturní a sportovní akce a zájezdy, rekondiční a edukační aktivity, rehabilitační cvičení, - akce charitativního charakteru, <p>jednak prosazování legislativních a organizačních opatření, osvětovou činnost zaměřenou na léčebnou, rehabilitační, životospřávnou, rekondiční a psychologickou péči o občany s jednotlivými druhy postižení, publikační činnost pro informaci vlastních členů i široké veřejnosti. Rekondiční pobyty jsou jednou z forem následné péče pro osoby se zdravotním postižením po jejich pobytu ve zdravotnických zařízeních (rehabilitačních ústavech, nemocnicích). Svépomocné organizace dávají občanům možnost aktivního zapojení do veřejného života a jsou tak zpětnou vazbou pro orgány místní samosprávy a státní správy.</p>
Dílčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - informovat veřejnost o aktivitách v rámci městského zpravodaje Hláška (pravidelná rubrika ve formátu A5), webových stránek SMO (kontakty, kalendář akcí) a pomocí informačních letáků; - upravit pravidla pro poskytování grantů – vypisovat programy zaměřené na kulturní a sportovní akce pro osoby se zdravotním postižením a snížit minimální výši grantů na 5 000 Kč; - umožnit svépomocným organizacím bezplatné využití sálu (s kapacitou cca 100 míst) pro konání členských schůzí (cca 20 schůzí/rok); - udržení a rozšíření současné nabídky činností v rámci Sociálně aktivizačních služeb pro osoby se zdravotním postižením – specificky pro jednotlivé druhy zdravotního postižení
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - předcházení sociální izolace osob se zdravotním postižením, podpora sociálních kontaktů; - podpora jejich vědomostí, dovedností, samostatnosti a sebevědomí; - posílení kompetencí osob se zdravotním postižením, snížení jejich závislosti na institucích a sociálním systému; - informovaná společnost je předpokladem pro větší empatii, citlivost a vstřícnost k potřebám osob se zdravotním postižením; - aktivní podíl uživatelských skupin při tvorbě sociální politiky města; - tělesná a duševní relaxace osob se zdravotním postižením, zlepšení fyzické a psychické kondice osob se zdravotním postižením; - nácvik životospřávných návyků (včetně cvičení a dietetických zásad)
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb: 1 620 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje na opatření:	MPSV, MZČR, MSK, členské příspěvky, sponzorské dary, SMO, vlastní činnost, spoluúčast účastníků a další
Předpokládané počty uživatelů za jednotku času:	2300 uživatelů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Sdružení zdravotně postižených v ČR – OV Opava, Svaz tělesně postižených v ČR – OV Opava, Svaz postižených civilizačními chorobami v ČR – OV Opava, Svaz neslyšících a nedoslýchavých v ČR – ZO Opava, SONS, Centrum pro zdravotně postižené MSK, Kafra, o.s. a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: udržení stávajících služeb

5/ ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB PRO CÍLOVOU SKUPINU: PÉČE O NÁRODNOSTNÍ MENŠINY

Obsah:

- Popis cílové skupiny péče o národnostní menšiny
- Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu
- Vybraná vstupní data
- SWOT analýza
- Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o národnostní menšiny:

5.1. Cíl Rozvoj péče o národnostní menšiny

Popis cílové skupiny péče o národnostní menšiny

Tuto cílovou skupinu představují příslušníci národnostních menšin, kteří jsou:

- sociálně vyloučení – zejména v přístupu ke vhodnému bydlení a ke vzdělání,
- dlouhodobě nezaměstnaní,
- jejich děti a mládež, které jsou ohroženy sociálně-patologickými jevy, rodiny s dětmi předškolního věku.

Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Ballová Petra	Úřad práce v Opavě
2.	Borovská Jana	Magistrát města Opavy
3.	Frydrychová Jana	Středisko integrace menšin
4.	Jordánová Lucie	Fond ohrožených dětí
5.	Klimundová Jana	Fond ohrožených dětí
6.	Koky Martin	Magistrát města Opavy
7.	Kroheová Hana	Fond ohrožených dětí
8.	Lužný Radek	Středisko integrace menšin
9.	Orlíková Alena	ZŠ Dvořákovy sady, Opava
10.	Pípal Miloslav	Armáda spásy
11.	Tichá Hana	Středisko integrace menšin
12.	Tillová Regina	ELIM Opava
13.	Večerková Petra	EUROTOPIA Opava, manažerka skupiny

Vybraná vstupní data

Potřeby osob hlásících se k národnostním menšinám

- ve výrocích osob, které se hlásily k národnostním menšinám, je zřejmá silná tendence ke zvyšování funkční gramotnosti (nezahrnuje pouze schopnost číst, psát počítat (gramotnost), ale také další dovednosti související se sociálně-kulturním kontextem, jako je například schopnost používat internet aj.) a velmi nízký stupeň verbální gramotnosti. Tento fakt při komunikaci s touto skupinou uživatelů bylo třeba zohlednit;
- lidé patřící k národnostním menšinám si téměř všichni stěžovali na skrytou nebo i zjevnou diskriminaci při hledání zaměstnání;
- u mladších lidí se projevila velká potřeba po získání práce, pro kterou byli kvalifikováni;
- co se týče mládeže a dětí, respondenti uváděli, že chybí práce s touto skupinou, která by reflektovala jejich mentalitu a specifické potřeby;
- rovněž se vyskytují obecné potřeby směřující k finančním půjčkám, které však v realitě přecházejí až do lichvy, se kterou si pak dotyční nejsou schopni sami poradit;

Zdroj: Krohe, P. a kol.: *Analýza potřeb poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb ve Statutárním městě Opava*, SMO, Opava, 2006.

Základní údaje o jednotlivých zařízeních v oblasti péče o národnostní menšiny – za rok 2006

Zařízení / organizace oblasti pomoci	Základní škola Dvořákovy sady (přípravná třída)	EUROTOPIA Opava ¹⁸	Středisko integrace menšin ¹⁹	Fond ohrožených dětí ²⁰	ELIM ²¹	Armáda spásy - Azylový dům pro muže Samaritán sociální služby: azylový dům, noclehárna, nizkoprahové denní centrum ²²
kapacita	15 dětí	200/ rok	300/rok	510	400	23 lůžek – AD 2 byty AS (4 lůžka) 18 – noclehárna 30 uživatelů – nizkoprahové denní centrum
ústavní lůžka	0	0	0	0		
neústavní lůžka	0	0	0	0		
počet neopakujících se uživatelů čerpajících služby celkem	0	200	300	0		
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v ústavní péči	0	0	0	0		
	lůžkové	0	0	0		
	nelůžkové	0	0	0		
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v neústavní péči	0	0	0	0		
	lůžkové	0	0	0		
	nelůžkové	0	0	247		
věkové složení obyvatelů	5 – 7 let	5 – 15 let (+ rodiče)	11-15 (+ rodiče, pedagogové)	0 – neomezeně		36-50=34% 51-64=24%
ženy – dívky muži – chlapci						
počet zaměstnanců	1	6	6	5	8	14
	celkem					
	odborný personál	4	5	5	5	
	provozní personál	2	1	0	3	
	dobrovolníci	0	0	2	30	8
rozpočet v (tisících)		996,4	2 500	900	2 743	6 597
	z toho státní dotace	749	735	380	1 484	3 729

¹⁸ Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o děti a rodinu a v tab. osoby se spec. sociálními problémy

¹⁹ Štředisko integrace menšin vzniklo v roce 2006

²⁰ Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o děti a rodinu

²¹ Tyto údaje se vyskytují i v tab. péče o děti a rodinu a v tab. osoby se spec. sociálními problémy

²² Tyto údaje se vyskytují i v tab. osoby se spec. sociálními problémy

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozvoj spolupráce rodin, včetně zdravotní péče 2. Dostatek financí pro specifické programy zaměřené na menšiny 3. Zdroje v cílové skupině – komunikace, solidarita 4. Znalost prostředí 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Málo služeb a poskytovatelů pro cíl. skupinu, nedostatek soc. práce na ubytovnách a terénní práce, bydlení pro ženy, nedostatečné prostory – sociální práce v terénu, rozvoj sociální práce na ubytovnách, vznik komunitního centra, zdravotní asistenti, 2. Jazyková bariéra – vzdělávání, integrační aktivity, osvěta + osvěta rodiny, podpora komunikačních dovedností uživatelů, doučování dětí a každodenní příprava do školy, školní vzdělávací programy, koncepce integrace cizinců ve městě 3. Malá možnost uplatnění na trhu práce, nedostatek pracovních příležitostí, diskriminace, zadluženost rodin – „život na dávkách“ – výchova již MŠ, ZŠ, rekvalifikační programy, možnost VPP
Příležitosti	Ohrožení
<ol style="list-style-type: none"> 1. Speciální programy na snížení rizik zadlužování 2. Fondy EU 3. Vzdělávání poskytovatelů a uživatelů 4. Rozvoj sociálního bydlení 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bydlení – nedostatek a finanční nedostupnost – udržitelnost – stabilita, možnost získání bydlení, prevence ztráty bydlení 2. Práce s lidmi s „omezeným kódem“, zadluženost rodiny, nedostupnost legál. systému půjček, problém s fin. hospodařením 3. Pracovní příležitosti – vznik centra pro získávání zaměstnání, odborné poradenství

Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o národnostní menšiny:

Název cíle:	5.1. Rozvoj péče o národnostní menšiny
Krátký popis cíle:	Sociální práce v terénu – pružně reagují na potřeby a změnu situace uživatelů, jsou méně finančně náročné a přitom mohou částečně nahradit ústavní péči, podporují maximální setrvání člověka v přirozeném prostředí.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	5.1.1. Rozvoj a podpora terénní práce 5.1.2. Rozvoj vzdělávacích a výchovných činností pro romské děti 5.1.3. Rozšíření možností bydlení pro romské rodiny s dětmi

Problematika zaměstnanosti je komplexně řešena v rámci pracovní skupiny *Péče o osoby se specifickými sociálními problémy – opatření 3.3.1. Využití programů aktivní politiky zaměstnanosti (veřejně prospěšné práce) a další možnosti dle Zákona o zaměstnanosti.*

Název opatření:	5.1.1. Rozvoj a podpora terénní práce
Charakteristika opatření:	V současné době se na území Statutárního města Opavy nachází významný počet obyvatel, kteří pocházejí z romské národnostní komunity. Tato skupina obyvatel trpí zejména ztrátou trvalého domova, která společně s vysokou nezaměstnaností vede k velmi negativním důsledkům. Mezi sociálně problémové jevy, které se zde vyskytují, patří aktuální výskyt lichvy. Někteří obyvatelé mají problémy s gamblerským, narkomanií a ve velké míře s alkoholismem. V romských komunitách scházejí informace o zdravotních otázkách. Zejména romské ženy a děti v důsledku socioekonomických a kulturních faktorů patří do vysoce rizikových skupin. Tyto důsledky příliš nezmírňuje minimální rozsah terénní sociální práce v Opavě zaměřené specificky na romskou menšinu.
Dílčí aktivity:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Terénní sociální práce na ubytovnách (městských i soukromých) prostřednictvím terénního sociálního pracovníka (dále TSP) pro národnostní menšiny – udržení pracovního místa terénního sociálního pracovníka a navýšení pracovních míst terénních sociálních pracovníků (min. o 1 plný úvazek); 2. Zdravotně sociální pomocník pro Romy – aktivní vyhledávání osob či skupin, u nichž hrozí ohrožení zdraví, ať už v důsledku rizikového chování, nedostatku informací či nedostupnosti zdravotní péče; 3. Zřízení pracovního místa romského strážníka u Městské policie, zajištění rekvalifikace; 4. Zajistit metodické, koncepční a koordinační vedení terénních pracovníků
Předpokládané dopady opatření:	<p>Výsledkem této činnosti bude soustavná a pravidelná práce s rodinami, které jsou ze sociokulturně znevýhodněného prostředí. Získáme detailní přehled života romské komunity v Opavě, což nám umožní zabránit vzniku možným problémům a krizovým situacím (viz. dílčí aktivity).</p> <p>Dojde ke zlepšení povědomí a znalosti romských žen o zdravotních otázkách a zlepšení přístupu ke zdravotním službám a zvýšení jejich využívání romskými ženami a širší komunitou.</p> <p>Přijetím strážníka romské národnosti dáváme příklad dobré praxe v rámci integračních procesů, které jsme si vytýčili v rámci Integrace menšin MSK. Předpokládáme zlepšení komunikace mezi Městskou policií a romskou komunitou v Opavě.</p>
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	<ol style="list-style-type: none"> 1) 519 840 Kč/rok 2) 259 920 Kč/rok 3) SMO – Městská policie
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, Úřad vlády ČR, SMO, EU-OP LZZ a další
Předpokládané počty uživatelů:	Cca 60 rodin/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Eurotopia Opava o.p.s., MMO – odbor školství a odbor sociálních věcí, odd. rozvoje města, romský poradce, Drom o.p.s., Člověk v tísni o.p.s., MSK, Fond ohrožených dětí, Středisko integrace menšin, Městská policie a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název opatření:	5.1.2. Rozvoj vzdělávacích a výchovných činností pro romské děti
Charakteristika opatření:	<p>Programy a opatření zahrnují aktivity v oblasti předškolní, školní a mimoškolní činnosti. V rámci tohoto opatření je naplňováno Usnesení vlády ČR č. 564, které schvaluje Koncepti včasné péče o děti ze sociokulturně znevýhodňujícího prostředí v oblasti vzdělávání. Cílem Konceptu projektu včasné péče je zvyšování počtu romských žáků v hlavním vzdělávacím proudu, dále zvýšení jejich školní úspěšnosti a poskytnout rodině, dítěti i společnosti předpoklady k sociální integraci.</p> <p>V mimoškolních činnostech je zahrnuto rozšíření nízkoprahového centra pro neorganizované děti a mládež, o aktivity pro romské děti a mládež. Součástí centra jsou aktivity podporující proces vzájemného soužití, porozumění a spolupráce v rámci romské komunity, i mezi Romy a většinou populací.</p>
Dílní aktivity:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Předškolní oblast <ol style="list-style-type: none"> 1.1 Podpora přípravné třídy základní školy pro děti ze sociokulturně znevýhodněného prostředí s návaznými volnočasovými aktivitami pro celé rodiny (na základě zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)). 1.2 Klub pro maminky s dětmi předškolního věku – se zaměřením na podporu zapojení rodiny do předškolního vzdělávání dětí, na podporu aktivit zvyšujících šanci romských dětí na úspěšné zahájení školní docházky 2. Školní oblast (podpora zařazování dětí do hlavního vzdělávacího proudu) <ol style="list-style-type: none"> 2.1 Pomoc při přípravě dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí do školy (poradenství, kontakt s rodinami, doučování, tutorství – doučování dětí VŠ-studenty) 3. Mimoškolní oblast (Nízkoprahové centrum pro děti) <ol style="list-style-type: none"> 3.1 Vytipování nového vhodného prostoru pro rozšíření nízkoprahových služeb pro děti v lokalitě, kde žije více rodin z cílové skupiny; 3.2 Stanovení nabídky služeb Klubu, pravidel a principů nízkoprahovosti
Předpokládané dopady opatření:	<p>Zvýšení školní úspěšnosti dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, zlepšení předpokladů rodin k sociální integraci. Zvyšování vývojové úrovně dítěte a zmnožení příležitostí ke společnému pobytu dětí z majoritní společnosti a dětí z odlišného kulturního prostředí. V neposlední řadě posilování místních partnerství.</p> <p>Mimoškolní činnosti představují možnost plánovaného působení na postojе dětí a mladých lidí, jejich rodiny i na celou veřejnost. Přispějí ke snížení jejich sklonů k negativnímu jednání.</p>
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	<ol style="list-style-type: none"> 1. a 2. Udržení: 150 000 Kč/rok, Rozvoj: 120 000 Kč/rok 3. – 620 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	EU ESF, SMO, projekt Transition Facility, MŠMT ČR a další
Předpokládané počty uživatelů:	200 dětí/rok
Předpokládání realizátorů a partnerů k zajištění opatření:	Středisko integrace menšin, Fond ohrožených dětí, ZŠ Dvořákovy Sady, Eurotopia Opava o.p.s., OSV a odbor školství MMO, Elim Opava a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

Název opatření:	5.1.3. Rozšíření možností bydlení pro romské rodiny s dětmi
Charakteristika opatření:	Bytový problém romské komunity není v rámci zemí EU jednoznačně definován a vyřešen. Přibližně třetina Romů žije v nevyhovujících bytech, přičemž zásadní problém nepředstavuje jen kvalita bydlení, ale i velikost bytu takto početných rodin. Tradičně silná soudržnost širší rodiny vede k tomu, že v nukleární rodině setrvávají déle dospívající děti, zakládající vlastní rodinu. Nedostatek větších bytů řeší často rodiny ubytováním v provizorních ubytovnách a azylovém domě, která po dlouhá období střídají s pocitem nereálnosti usadit se někde natrvalo. Možnost sociálního začlenění do většinové komunity se snižuje nemožností vícečetné rodiny získat bydlení v nájemním bytě, zvláště pokud se jedná o romskou rodinu. Většina rodičů je zatížena sociálním handicapem (např. vyrůstali v dětském domě, neovládají potřebné životní dovednosti), což ztěžuje jejich integraci do majoritní skupiny.
Dílčí aktivity:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Systémové preventivní aktivity k předcházení bezdomovectví – zmapování bytových možností, rozvoj komunikace se všemi subjekty poskytujícími bydlení a žadateli 2. Rozšíření možností nouzové ubytování pro romské rodiny s dětmi v krizi s přijatelným nájmem (min.1-2 byty)
Předpokládané dopady opatření:	Podpora rodin se sociálním handicapem, pomoc při řešení jejich bytové krize, zabránění sociální exkluze rodin s dětmi. Prevence odebírání dětí z rodiny do ústavní péče z důvodu tíživé bytové situace, při podporovaném bydlení se upevňují dovednosti rodičů při chodu domácnosti, jejich informovanost, vyjednávání s úřady, kontakt se společenským prostředím.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	97 000 Kč/rok – náklady na provoz 2 nouzových bytů/rok
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, MMR ČR, SMO, EU ESF, příspěvky uživatelů a další
Předpokládané počty uživatelů:	<ol style="list-style-type: none"> 1) asi 200-400 uživatelů – preventivní aktivity 2) 8 rodin/rok – kapacita 2 nouzových bytů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Fond ohrožených dětí, Charita Opava, Armáda spásy, SMO a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano

6/ ROZVOJ SOCIÁLNÍCH A SOUVISEJÍCÍCH SLUŽEB PRO CÍLOVOU SKUPINU: PÉČE O SENIORY

Obsah:

- Popis cílové skupiny péče o seniory
- Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu
- Vybraná vstupní data
- SWOT analýza
- Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu: péče o seniory:

- 1.1. Cíl Rozvoj terénních služeb
- 1.2. Cíl Rozvoj ambulantních služeb
- 1.3. Cíl Rozvoj pobytových služeb

Popis cílové skupiny péče o seniory

Tato skupina se bude zabývat seniory ve věku od 65 let v obtížné životní situaci, i když potřebnost sociální pomoci roste zejména u osob s vyšším věkem (nad 70 let).

Nejrizikovější skupiny seniorů lze vymezit následovně:

- osoby nad 80 let,
- samostatně žijící seniři či zcela izolované osoby (prostorově, emocionálně, bez kontaktů),
- osoby s onemocněním,
- seniři s příjmem na hranici sociální potřeby.

Přehled účastníků na jednáních pracovní skupiny, kteří se podíleli na zpracování Komunitního plánu

	Příjmení a jméno	Organizace
1.	Bartoš Tomáš	Domov – penzion pro důchodce, manažer skupiny
2.	Danišková Michaela	Magistrát města Opavy
3.	Horniaková Barbora	Domov sv. Zdislavy
4.	Hutníková Marie	Medea – domácí péče Opava s.r.o.
5.	Kasašová Pavla	Domov sv. Zdislavy
6.	Lomič Josef	zástupce uživatelů
7.	Malenka Milan	zástupce uživatelů
8.	Pavelková Alena	Magna Res
9.	Pohanělová Brigita	Charita Opava – Charitní ošetrovatelská služba
10.	Pokorná Marie	zástupce uživatelů
11.	Roubalová Jarmila	zástupce uživatelů
12.	Řehulková Jana	Charita Opava – Klub sv. Anežky, denní stacionář pro seniory
13.	Sonnková Anna	Domov Bílá Opava (dříve Domov důchodců Opava)
14.	Sonnková Růžena	Magistrát města Opavy
15.	Thiemlová Petra	Charita Opava – Charitní pečovatelská služba
16.	Včulková Pavla	Pečovatelská služba OASA Opava, o.p.s., Ošetrovatelská a sesterská agentura OASA Opava s.r.o.
17.	Vícha Radovan	Armáda spásy
18.	Zahel Jaromír	Domov Bílá Opava (dříve Domov důchodců Opava)

Vybraná vstupní data

Tabulka – Složení obyvatelstva města Opavy podle věku

	2003	2004	2005
Celkem 65+	7 924	8 053	8 267
Muži 65+	2 984	3 064	3 170
Ženy 65+	4 940	4 989	5 097

Zdroj: ČSÚ

Tabulka: Příspěvek na péči – celkový počet vyřízených žádostí k 31. 10. 2007 – Opavsko (území obecního úřadu s rozšířenou působností)

Příspěvek na péči – vyřízené žádosti	muži	ženy	Děti		celkem		
			muži	Ženy	dospělí	děti	
	1018	1532	84	62	2550	146	
Celkový počet vyřízených žádostí						2696	
Z toho – pečující osoba	540	890	75	53	1558		
Z toho – pečovatelská služba	67	115			182		
Z toho – pečující osoba a pečovatelská služba	35	93			128		
Z toho – zařízení poskytující sociální služby	411	527	9	9	956		
Celkový počet nevyřízených žádostí						1023	

Zdroj: odbor sociálních věcí, Magistrát města Opavy

Tabulka: Příspěvek na péči – stupně závislosti k 31. 10. 2007 – Opavsko (území obecního úřadu s rozšířenou působností)

Stupeň závislosti	muži	ženy	Děti		celkem		
			muži	ženy	dospělí	děti	
I.	354	599	4	3	953	7	
II.	409	574	4	2	983	6	
III.	149	208	65	45	357	110	
IV.	106	151	11	12	257	23	
Celkem	1018	1532	84	62	2550	146	
Celkem dospělí i děti						2696	

Zdroj: odbor sociálních věcí, Magistrát města Opavy

Tabulka – Podíl osob, které potřebují pomoc při sebeobsluze v závislosti na věku

Věk osoby	Podíl osob, které potřebují pomoc při sebeobsluze				
	celkem	Podle míry závislosti			
		minimální	lehká	střední	těžká
65 – 69 let	3%	1,5%	1,5%	-	-
70 – 74 let	7%	3%	2%	2%	-
75 – 79 let	10,5%	4%	3%	3%	0,5%
80 – 84 let	15,5%	6,5%	4%	4%	1%
85 – 89 let	27%	9%	8%	8%	2%
90 a více let	80%	20%	20%	20%	20%

Zdroj: Průša, L. a kol.: *Obce, města, regiony a sociální služby*. SOCIOKLUB, Praha 1997

Potřeby seniorů

Především u seniorů v příměstských částech se projevují dvě základní potřeby.

- potřeba dostupnosti ošetrovatelské a pečovatelské služby – především donášku jídla nebo nákupy potravin domů;
- potřeba sociálních kontaktů, které jsou v příměstských částech (zvláště u obyvatel rodinných domů) rozdílné než u seniorů ve městě. V příměstských částech jsou senioři více proaktivní ve svém způsobu života a spolupracují s různými organizacemi ve svém okolí. Senioři v městském typu bydlení jsou více odkázáni na pomoc, méně proaktivní a s větší potřebou sociálních kontaktů. Ztráta zájmu o okolí je opět velmi silným jevem u seniorů. Mezi dalšími potřebami v této kategorii byly uvedeny:
 - týdenní stacionář na krátkodobé pobyty
 - služby pro těžší formy demence
 - respitní péče
 - větší informovanost (jak mezi odbornou veřejností, tak mezi seniory)

Zdroj: Krohe, P. a kol.: *Analýza potřeb poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb ve Statutárním městě Opava*, SMO, Opava, 2006.

Základní údaje o jednotlivých zařízeních v oblasti péče o seniory – za rok 2006

zařízení / organizace oblasti pomoci	Pobytové služby				Terénní služby			Ambulantní služby				Psychoterap. program		
	Domov Bílá Opava- Roosevel- tova	Domov Bílá Opava - Rybařská	Domov sv. Zdislavy	Domov - penzion pro důchodce I. II.	Charita Opava	OASA	Domov- penzion	MEDEA	Charita Opava	OASA	Horní nám. 49		Masarykova tř. 25	Na Pastvisku 14 a
kapacita	51	149	24	102	172	41	56	20	121	25	70	55	15/25	32
ústavní lůžka		149	24	102										
neústavní lůžka														
počet neopakujících se uživatelů čerpajících služby celkem														
počet opakujících se uživatelů čerpajících služby v ústavní péči														
počet opakujících se uživatelů čerp. služby v neústavní péči														
částičně imobilní uživatelé v %	20	39	42,8	0	40				50				34,6	817
imobilní uživatelé v %	16	40	23,8	40	40		7		40				0,38	
věkové složení obyvatelů	86	78,56	86		27-100		75-90	70-80	32-100				79,7	
ženy – dívky	51	97,52	21		60			70:30	60				20 žen, 5 mužů	
muži – chlapci			3										6	0
počet zaměstnanců	131		13	25	13	18	10	8	11	1	2	1		0
odborný personál	83		3	21	12	15	7	5	9	1	1	1	4	0
provozní personál	31		10	4	1	3	3	3	2		1		2	0
dobrovolníci			1					0					7	7
rozpočet v (tisících)		44 777 (investice 306)	3 200	10 400	3 924		4 210	10	1 480	396			1 277	
z toho státní dotace			1098				2000	0						

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ol style="list-style-type: none"> 1. Kvalifikovaný personál 2. Zvyšující se kvalita služeb 3. Dostatek poskytovatelů 4. Informovanost o našich zařízeních a službách 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Finance 2. Nedostatek, neexistence některých sociálních služeb – např. domovů pro seniory rodinného typu 3. Malá spolupráce s volenými zástupci obcí 4. Dlouhé čekací lhůty na některé druhy služeb 5. Neexistence péče nebo zařízení, která pečují o osoby s Alzheimerovou chorobou
Příležitosti	Ohrožení
<ol style="list-style-type: none"> 1. Financování a podpora z fondů EU 2. Růst uživatelů 3. Informovanost uživatelů o možnostech sociálních služeb 4. Cílová skupina má zájem o nabízené služby 5. Dobrovolnictví 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Legislativa 2. Špatné nebo nedostatečná spolupráce s okolními obcemi 3. Špatná informovanost nebo i dezinformace ze strany médií k novým sociálním zákonům

Cíle a opatření za oblast sociálních a souvisejících služeb pro cílovou skupinu – péče o seniory:

Název cíle:	6.1. Rozvoj terénních služeb
Krátký popis cíle:	Sociální práce v terénu – pružně reagující na potřeby a změnu situace uživatelů, jsou méně finančně náročné a přitom mohou částečně nahradit ústavní péči, podporují maximální setrvání člověka v přirozeném prostředí.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	6.1.1. Pečovatelská služba a monitoring poptávky
Název opatření:	6.1.1. Pečovatelská služba a monitoring poptávky
Charakteristika opatření:	Pečovatelské služby poskytují na celém území města Opavy pomoc v řešení každodenních těžkostí uživatelům, kteří nejsou schopni se sami o sebe komplexně postarat. Jedná se zejména o pomoc při běžném úklidu domácnosti a při hygieně, přípravu a podání jídla, zprostředkování nákupu, doprovod uživatele na vycházku nebo k lékaři apod. Péče je poskytována na základě uzavřené smlouvy o pečovatelské službě. Tuto péči si hradí uživatelé sami. V roce 2006 organizace pomáhaly s klasickou pečovatelskou službou průměrně v 160 domácnostech měsíčně a rozvoz obědů do přibližně 340 domácností měsíčně. V současné době dochází k růstu poptávky po pečovatelských službách i k jejímu rozšíření i mimo běžnou pracovní dobu a o víkendech. Je potřeba do budoucna uvažovat o rozvoji spolupráce s obcemi v rámci pověřeného území Opavy. Provoz pečovatelských služeb bude potřeba především finančně zabezpečit úhradami uživatelů a účelovými dotacemi města Opavy.
Dílicí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - finanční zázemí pečovatelské služby; - průběžné zjišťování potřeb prostřednictvím zkušeností pracovníků s agendou příspěvku na péči; - navázat bližší spolupráci s obcemi; - monitoring současných úkonů sociálních služeb u uživatele a zajištění potřeb dalších služeb souvisejících ze zhoršením jeho zdravotního stavu sociálních podmínek např. formou rozhovoru s osobou, s rodinnými příslušníky, případně s praktickým lékařem; - zajištění potřebné informovanosti praktických lékařů o možnostech poskytování sociální péče u potencionálních osob; - zájem poskytovatelů aktivně spolupracovat s ordinacemi praktických lékařů a pomoci jim plynule zajistit sociální péči u jejich pacientů, příp. monitoring nově potřebných osob u praktických lékařů; - informovanost o pečovatelských službách
Předpokládané dopady opatření:	Možnost uživatele zůstat co nejdéle ve svém domácím prostředí.
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení stávajících služeb PS: 13 000 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	Příspěvky uživatelů, SMO, MPSV a další
Předpokládané počty uživatelů:	cca 500 uživatelů/měsíc (uživatelé klasické pečovatelské služby – bez donášky obědů)
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Pečovatelská služba Oasa Opava, Charita Opava, Domov-penzion pro důchodce Opava, MMO – odd. péče o občany těžce zdravotně postižené a staré občany a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: udržení stávajících služeb a jejich případný rozvoj

Název cíle:	6.2. Rozvoj ambulantních služeb
Krátký popis cíle:	Ambulantními službami se rozumí služby, za kterými osoba dochází nebo je doprovázena nebo dopravována do zařízení sociálních služeb a součástí služby není ubytování. Je potřeba zkvalitnění těchto služeb.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	6.2.1. Rozšíření péče ve stávajícím stacionáři 6.2.2. Zřízení nového denního stacionáře 6.2.3. Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů důchodců

Název opatření:	6.2.1. Rozšíření péče ve stávajícím stacionáři
Charakteristika opatření:	<p>Ve stacionáři je pečováno o soběstačné i nesoběstačné seniory, tzn. uživateli jsou lidé s fyzickým handicapem, psychickým handicapem i lidé, kteří zařízení navštěvují z důvodů, že chtějí být tzv. „mezi lidmi“. Pomáhá se uživatelům zachovávat pocit vlastní hodnoty a důstojnosti, podporuje se jejich soběstačnost, ulevuje se rodinným pečovatelům. Nejdůležitější službou, kterou zařízení poskytuje, je psychosociální rehabilitace a aktivizace. Ideálním je umístění zařízení ve středu města, jak z hlediska dostupnosti, tak hlavně z důvodu, že uživatelé nemají pocit vyloučení ze společnosti, což je velmi důležité. Provozní doba zařízení je v pracovní dny od 7.00 do 15.00 hodin. Uživatelé služeb z Opavy a městských částí Opavy mohou využít fakultativní služby, kterou je doprava do zařízení a zpět domů charitním autem.</p> <p>V současné době má dohodu o poskytování služeb denního stacionáře uzavřenou 25 seniorů. Kapacita zařízení je 15 uživatelů služeb na jeden den (v současnosti plně naplněna). Někteří využívají služby každodenně, jiní jen v určité dny, podle individuálních potřeb.</p> <p>Z bohatých zkušeností vyplývá, že čím dál tím více zájemců o služby stacionáře je z řad lidí se stařeckou demencí či Alzheimerovou nemocí. Je potřeba rozšířit péči ve stávajících skupinách hlavně při aktivizačních programech podle psychických a fyzických zdatností jednotlivých uživatelů služeb. K tomu je nutno rozšířit prostory a personál tak, aby služby byly dle individuálních potřeb jednotlivých uživatelů služeb dostačující a v plné míře vyhovující.</p>
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - možnost rozšíření aktivizačního programu ve stávajících skupinách; - zajištění další místnosti; - zajištění personálu; - vybavení prostor; - zajištění finančních zdrojů;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - navýší se denní kapacita zařízení; - kvalitní péče se stane ještě kvalitnější; - terapeut bude moci pracovat individuálněji s jednotlivými uživateli; - lépe bude dosahováno osobních cílů uživatelů služeb;
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení stávajících služeb: 1 040 000 Kč/rok Rozšíření služeb: 300 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, MSK, SMO, tržby za služby, dary, EU a další
Předpokládané počty uživatelů:	počet uživatelů se zvýší z dosavadní denní kapacity 15 lidí na 20-22 uživatelů na 1 den (vyšší počet se z důvodu rodinného charakteru zařízení nedoporučuje)
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Charita Opava – Klub sv. Anežky, denní stacionář pro seniory a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: rozšíření dosavadní péče

Název opatření:	6.2.2. Zřízení nového denního stacionáře
Charakteristika opatření:	Ústavní péče by měla být využívána pouze na čas nebo v takových případech, kdy péči o starého člověka nelze z různých důvodů doma dobře zvládnout. Proto podporujeme snahu rodin při vlastní péči o jejich příbuzné. Služby stacionáře umožní, aby rodiny svého člena na celý den přivezly (či je zajištěna doprava uživatele) do denního stacionáře. Takto mohou dál chodit do zaměstnání, o jejich členy rodiny je dobře pečováno. Denní stacionář nabízí celodenní plnohodnotný program, který je zaměřen na zlepšování zdravotního stavu i psychické pohody každého uživatele, klade se důraz na individuální přístup. V komplexní péči se usiluje o uchování nebo návrat soběstačnosti nácvikem činností denní sebeobsluhy, o udržení fyzické i psychické aktivity cvičením, hrou, četbou a ručními pracemi, rehabilitaci pohybových schopností a nácvik chůze, i procvičování drobných pohybů při kreslení nebo vytváření výrobků z různého materiálu. Kromě celodenního dohledu a aktivit je také zajištěno stravování i hygienického zázemí.
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - registrace služby; - využití vhodného prostoru pro nový stacionář v Domově-penzionu pro důchodce; - zajištění personálu – 3 osoby (sociální pracovník a sociální terapeut); - vybavení; - zajištění finančních zdrojů
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - nová služba pro seniory Opavy; - pomoc pečujícím rodinám; - oddálení nutnosti pobytu v rezidenčních zařízeních
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	850 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	SMO, EU, příspěvky uživatelů a další
Předpokládané počty uživatelů:	15 uživatelů/měsíc
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Domov – pension pro důchodce, SMO, Charita Opava – Klub sv.Anežky, denní stacionář pro seniory a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano: vznik nové služby

Název opatření:	6.2.3. Rozšíření a zkvalitnění služeb klubů důchodců
Charakteristika opatření:	<p>Senioři žijící samostatně v bytech ve městě Opava potřebují možnost stálého nebo občasného společenského kontaktu s okolím. Kluby důchodců se jeví jako vhodná forma pro vyžití seniorů-zájemců o tyto služby. V současné době jsou 3 kluby: Masarykova Třída 25 – kapacita 70 osob, Na Pastvisku 14A – 55 osob, Horní náměstí 49 – 25 osob. Kluby jsou provozovány denně od 14 do 18 hodin. Hlavní náplní činnosti klubů je společenský kontakt členů klubů, přednášková činnost, besedy na různá témata, hry, sledování programů rozhlasu a televize, oslavy životních výročí, společná zasedání podle přání členů klubů.</p> <p>Provoz klubů je velmi nutné zajistit statutem nebo provozním řádem, požárními a bezpečnostními pokyny (dokumenty dosud neexistují). Každý klub, pokud by byl zájem členů, může mít ustaven výbor členů klubu s posláním pomáhat vedoucí klubu s organizací života klubu a plánováním jejich činnosti.</p> <p>Pokud se zvýší docházka do stávajících klubů, bylo by vhodné rozšířit stávající počet klubů i v jiné části města v rámci spolupráce se SMO.</p> <p>Další aktivizační činnosti pro seniory jsou zahrnuty v kapitole Péče o osoby se zdravotními problémy v opatření 4.4.3 Rozvoj sociálně aktivizačních služeb a svépomocných aktivit pro osoby se zdravotním postižením i seniory.</p>
Díličí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - udržení provozu a stavební údržby stávajících klubů, - zajištění kulturního vystoupení pro kluby např. v rámci Dne seniorů (1.10.); - rozvoj činností v klubech důchodců po projednání s vedoucími klubů; - zajistit bezbariérovost;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - rozšíření služeb pro samostatné seniory ve městě; - zvýraznění stálé péče obce o své seniory
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	30 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	SMO, platby členů a další
Předpokládané počty uživatelů:	300 uživatelů/rok
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	SMO, členové klubů a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne – zlepšení stávajících služeb

Název cíle:	6.3. Rozvoj pobytových služeb
Krátký popis cíle:	Zajištění ubytování, stravování a dalších služeb péče. Zkvalitnění a vznik nových služeb.
Opatření, která vedou k naplnění cíle:	<p>6.3.1. Zřízení lůžek pro přechodný pobyt seniorů (odlehčovací služba)</p> <p>6.3.2. Zkvalitnění ubytování a péče v domovech pro seniory</p> <p>6.3.3. Rozvoj dobrovolnické činnosti v pobytových službách</p> <p>6.3.4. Zabezpečení seniorů bez přístřeší</p>

Název opatření:	6.3.1. Zřízení lůžek pro přechodný pobyt seniorů (odlehčovací služba)
Charakteristika opatření:	Zdravotní stav některých seniorů se občas na krátký čas zhorší, nedovoluje jim zůstat v domácím prostředí, senior ani jeho rodina pak není schopna se sám/sama postarat, protože senior potřebuje odbornou celodenní ošetrovatelskou péči, nikoliv však zdravotní. Tuto službu budou moci využívat také rodiny pečující o své blízké, v době své nemoci nebo dovolené, nutné k vlastnímu odpočinku apod.
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - vybudování 2 pokojů pro 4 osoby v Domově pro seniory; - vybavení pokojů elektricky polohovatelnými lůžky a ostatním potřebným nábytkem; - získání finančních prostředků; - rozšíření akreditace organizace pro poskytování této služby;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - senioři mohou mnohem déle setrvat ve svém přirozeném prostředí za podpory svých blízkých, budou-li mít rodinní příslušníci možnost si od celoroční péče na určitý čas odpočinout; - potencionální zájemci o službu poskytovanou domovem pro seniory si takto budou moci pobyt vyzkoušet a na základě těchto zkušeností se rozhodnout
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	- 2 000 000 Kč – zřízení 4 míst (nejsou zahrnuty další běžné provozních náklady – odhad 1 000 000 Kč/4 lůžka/rok)
Předpokládané finanční zdroje:	MSK a další
Předpokládané počty uživatelů:	10 – 15 uživatelů za rok (jedná se o hrubý odhad)
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Domov Bílá Opava, SMO, MSK, zdravotní pojišťovny, zdravotnická zařízení a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano: Vzhledem k zákonu č.108/2006 Sb., o sociálních službách

Název opatření:	6.3.2. Zkvalitnění ubytování a péče v domovech pro seniory
Charakteristika opatření:	Domov pro seniory je zařízení určené především k celoročnímu pobytu seniorů. Zájem o umístění do těchto zařízení je značný (min. 300 zájemců z toho přibližně 50 urgentních žádostí). Velký důraz je kladen na personál, většina personálu má dlouholeté zkušenosti se seniory. Podle nové legislativy je potřeba proškolit pracovníky v přímé péči. Cílem je zaměřením na zkvalitnění individuální práce s uživatelem, rozšíření nabídky sociálně terapeutických činností, aktivizačních činností, zprostředkovat větší kontakt se společenským prostředím a zapojit veřejnost do dění domova. V Opavě existuje jednak domov rodinného typu, ale i zařízení s celkovou kapacitou 200 uživatelů. Budovy neumožňují úplné soukromí uživatelů, uživatelé jsou v jedno až pětilůžkových pokojích, sociální zařízení jsou nevyhovující, nejsou plně bezbariérové, zázemí personálu vyžaduje změnu, je potřeba místností pro terapeutické činnosti apod. Proto je nutné provést rekonstrukci a modernizaci budov tak, aby služby byly více zaměřeny na zkvalitnění individuální péče o jednotlivé uživatele a uživatelé mohli žít v prostorách, které jim zpříjemní poslední etapu života.
Dílní aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - modernizace a rekonstrukce budov Domova sv.Zdislavy, Domova pro seniory – budova Rooseveltova 3; - zpracování studie, projektové dokumentace na rekonstrukci a modernizaci budov; - zajištění finančních prostředků na rekonstrukci a modernizaci; - zajištění finančních prostředků na vybavení; - proškolení personálu;

Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - zkvalitnění individuální péče o uživatele – potřeba soukromí, porozumění, společenství a duchovního života; - holistická péče o uživatele; - větší spokojenost uživatelů s novým prostředím a nabídkou služeb; - větší spokojenost personálu s lepším zázemím a tvůrčí prací; - upevnění vztahů v domově
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	Udržení služeb: 54 000 000 Kč/rok na provoz 2 domovů pro seniory Rozvoj služeb: 65 000 000 Kč – rekonstrukce a modernizace 2 budov
Předpokládané finanční zdroje:	MPSV, zahraniční nadace, MSK, ÚP a další
Předpokládané počty uživatelů:	224 uživatelů/rok – celková kapacita Z toho 73 uživatelů/rok – dotýká se jich modernizace budov
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Domov pro seniory – Domov sv. Zdislavy (Česká provincie Kongregace Dcer Božské Lásky), SMO, Domov Bílá Opava, MSK a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ne: jedná se o rozšíření dosavadní péče, zkvalitnění služby a důsledné naplnění nové legislativy

Název opatření:	6.3.3. Rozvoj dobrovolnické činnosti v pobytových službách
Charakteristika opatření:	<p>V pobytových zařízeních na základě podpory dobrovolníků dojde:</p> <ul style="list-style-type: none"> – k rozvoji aktivizačních programů pro uživatele služeb; – k naplnění standardů sociálních služeb; – k podpoře a rozvoji klubové činnosti; <p>Dobrovolnické centrum Elim Opava – projekt nabízející studentům středních a vysokých škol uplatnění v různých dobrovolnických činnostech na Opavsku. Je to pro studenty možnost získání nových zkušeností, praxe, kontaktů a zážitků. V současné době je možné zapojit se jako dobrovolník v těchto organizacích např. v Domově pro seniory jako společník seniorů, Slezská nemocnice v Opavě – společník pacientů atd. Je potřeba dále rozvíjet spolupráci i s dalšími organizacemi.</p> <p><i>Pozn. Toto opatření úzce navazuje na pracovní skupinu Péče o osoby se zdravotním znevýhodněním opatření, opatření 2.1.5. v pracovní skupině Péče o děti a rodinu.</i></p>
Dílicí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - mapování potřeby dobrovolnické služby; - koordinace aktivit dobrovolnické služby přímo v zařízeních; - větší informovanost o dobrovolnické službě; - zapojení veřejnosti prostřednictvím dobrovolnické služby do života uživatelů pobytových zařízení: <ul style="list-style-type: none"> • motivační program • zviditelnění, ocenění • příklady dobré praxe - rozvoj aktivizační činnosti s uživateli v domově pro seniory a dalších zařízeních; - možnosti praxe VŠ studentů oboru Ošetřovatelství na Slezské univerzitě v Opavě; - napojení dalších organizací sociálních služeb na dobrovolnické centrum Elim Opava;
Předpokládané dopady opatření:	<ul style="list-style-type: none"> - překonání pocitu osamění a neužitečnosti u uživatelů služby; - udržení, popř. zlepšení aktivity uživatelů služby, následně udržení či zlepšení sebeobsluhy; - získání praktických zkušeností v rámci studijní praxe
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	200 000 Kč/rok
Předpokládané finanční zdroje:	MSK, EU a další

Předpokládané počty uživatelů:	dle aktuální potřeby a zájmů uživatelů služeb v domově pro seniory
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	domovy pro seniory, Elim Opava, Střední zdravotnická škola, Slezská univerzita v Opavě a další
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano: V oblasti péče o seniory je projekt v začátku.

Název opatření:	6.3.4. Zabezpečení seniorů bez přístřeší
Charakteristika opatření:	V azylovém domě Samaritán je velká část stávajících uživatelů v předdůchodovém či důchodovém věku (popř. invalidním důchodu - bez nároku na výplatu sociální dávky). Samaritán poskytuje ubytování zpravidla na období 1 roku a jeho posláním je podporovat uživatele k návratu do běžného života zejména prostřednictvím sociálních a pracovních programů. Toto zaměření neodpovídá specifickým potřebám osob v důchodovém věku a osobám v invalidním důchodu. Větší část z těchto osob v důsledku nízkého důchodu (popř. plně bez důchodu) nebo v závislosti na alkoholu nedosáhne na běžné domovy pro seniory. Služby noclehárny využilo v roce 2006 27 seniorů. Lze očekávat, že počet seniorů bez přístřeší bude značně narůstat. Bude se jednat o zajištění přístřeší pro seniory s minimálními finančními prostředky (pouze dávky dle zákona č.111/2006 Sb., o hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů). Tento stav také značně ovlivňuje existence Psychiatrické léčebny v Opavě a jedná se o potřebu, která se projevuje nejen v celém MSK kraji, ale i v rámci ČR.
Díčí aktivity:	<ul style="list-style-type: none"> - zmapovat velikost cílové skupiny a ostatních zařízení – poptávka; - zřízení domova či lůžek se zvláštním režimem, nebo azylového domu pro osoby bez přístřeší se specifickými potřebami osob z duševním onemocněním od 50 let (popř. invalidním důchodcům bez nároku na výplatu dávky); - vypsání výběrového řízení na provozovatele
Předpokládané dopady opatření:	- zajištění péče o seniory vyžadující jinou péči než tu, která je poskytována ve stávajících Domovech pro seniory
Předpokládaná výše finančních nákladů na realizaci opatření:	150 000 Kč/náklady na provoz 1 lůžka/rok 1 500 000 Kč/zřízení 1 lůžka
Předpokládané finanční zdroje:	MSK, MPSV, SMO a další
Předpokládané počty uživatelů:	Dle dalších jednání a skutečné poptávky
Předpokládaní realizátoři a partneři k zajištění opatření:	Poskytovatel nové služby
Jedná se o vznik nové služby či programu:	Ano: vznik nové služby

D/ SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

AD	azylový dům
ARPZPD	Asociace rodičů a přátel zdravotně postižených dětí
AS	Armáda spásy
CDS	centrum denních služeb
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DN	domácí násilí
DPČ	dohoda o pracovní činnosti
DPP	dohoda o provedení práce
DZP	domov pro osoby se zdravotním postižením
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie
FOD	Fond ohrožených dětí
KKC	Krizové a kontaktní centrum
KP	komunitní plánování/plán
KS	koordináční skupina
KÚ MSK	Krajský úřad Moravskoslezského kraje
MMO	Magistrát města Opavy
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MP	Městská policie
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MS ČR	Ministerstvo spravedlnosti
MSK	Moravskoslezský kraj
MŠ	mateřská škola
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV ČR	Ministerstvo vnitra
MZ ČR	Ministerstvo zdravotnictví
NNO	nestátní neziskové organizace
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OPP	obecně prospěšné práce
OPS	obecně prospěšná společnost
OSPOD	oddělení sociální a právní ochrany dětí
OSV	odbor sociálních věcí
OV	okresní výbor
OZDM	Opavské zastupitelstvo dětí a mládeže
PL	Psychiatrická léčebna
PMS ČR	Probační a mediační služba
PPP	Pedagogicko-psychologická poradna
PRP	probační resocializační program
PS	pracovní skupina
RIS	Regionální informační servis
ROP	regionální operační program
SD	Slezská diakonie
SIM	Středisko integrace menšin
SMO	Statutární město Opava
SONS	Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých
SPEC	Speciální pedagogické centrum
SŠ	střední škola
SVP	Středisko výchovné péče
TSP	terénní sociální pracovník
ÚP	Úřad práce
VPP	veřejně prospěšné práce
VOŠ	vyšší odborná škola
VŠ	vysoká škola
ZO	základní organizace
ZP	občan se zdravotním postižením
ZŠ	základní škola

KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ OPAVA

Materiál byl vytvořen odborníky a zástupci veřejnosti, kteří pracují v pěti pracovních skupinách, v rámci organizační struktury procesů komunitního plánování ve městě Opava. Konzultační služby k materiálu zajišťovalo Centrum komunitní práce Ústí nad Labem.

Materiál byl vytvořen v rámci realizace projektu s názvem: „Zpracování Komunitního plánu rozvoje sociálních služeb v Opavě a zahájení jeho implementace“ a je spolufinancován Evropskou unií, Moravskoslezským krajem a Statutárním městem Opava.

Tento materiál byl schválen Zastupitelstvem Statutárního města Opavy dne 18.12.2007 usnesením č.160/8 ZM 07 a nevyjadřuje názory Evropského společenství.

Tento materiál neprošel jazykovou úpravou.

